

SZOMBATHELYI EGÉSZSÉGÜGYI ÉS
KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEK
GAZDASÁGI ELLÁTÓ SZERVEZETE
9700 Szombathely, Wesselényi u. 4.

Levelzési cím: 9700 Szombathely, Pf. 239.

BESZÁMOLÓ

a

Szombathelyi

Egészségügyi és Kulturális Intézmények

Gazdasági Ellátó Szervezete

2023. évi munkájáról

TARTALOMJEGYZÉK

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ feladata	3. oldal
Az iskola-egészségügyben dolgozó orvosok beszámolója a 2022/2023. tanévben végzett munkáról	13. oldal
Beszámoló az általános iskolákat ellátó védőnők 2022/2023. tanévben végzett munkájáról	27. oldal
Beszámoló a középfokú iskolákat ellátó védőnők 2022/2023. tanévben végzett munkájáról	39. oldal
Beszámoló az Egészségfejlesztési Iroda és részeként a civil szervezetek koordinációjának 2023. évi munkájáról	49. oldal
Beszámoló az Anyatejgyűjtő Állomás 2023. évi munkájáról	60. oldal
Beszámoló a fogászat 2023. évi munkájáról	65. oldal
Beszámoló a Központi Háziorvosi Ügyelet 2023 évi munkájáról	69. oldal
Beszámoló a laborjárat feladatellátásában résztvevők 2023. évi munkájáról	71. oldal
Beszámoló a betegirányító szolgálat 2023. évi munkájáról	72. oldal
Beszámoló a Gazdasági Csoport 2023. évi munkájáról	76. oldal

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetének feladata **kettős**:

I.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §. (1) bekezdés 4) pontja értelmében az egészségügyi alapellátás a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat. **Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a alapján a települési önkormányzat feladatai között határozza meg az egészségügyi alapellátás körében felsorolt feladatokról a gondoskodást, melynek Szombathely város önkormányzata az intézmény létrehozásával és feladatainak meghatározásával kívánt eleget tenni.**

2023. évben jogszabályi változások okán:

- **2023. 07. 01.** napjától a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház munkavállalói lettek a területi védőnői munkakörben foglalkoztatott munkavállalók. 2023. 06.30-ig a **területi védőnői ellátás** az önkormányzatok kötelező egészségügyi alapellátás feladata volt, intézményünk feladatkörébe tartozott a 24 területi védőnői körzet működtetése.
- **2023. 12.01.** napjától az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi ügyeleti ellátás feladatkörét az Országos Mentőszolgálat látja el, intézményünk Szombathelyen 2020. 12. 31. napjától működtette 2023. november 30. napjáig a **Központi Háziiorvosi Ügyeletet**.

A jogszabályi változásokat követően 2023. december 1. napjától intézményünk az alapellátás körében felsorolt alábbi kötelező feladatok ellátását végzi:

- ❖ háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- ❖ a fogorvosi alapellátás, ennek keretében fogorvosi ügyeleti ellátás,
- ❖ az iskola-egészségügyi ellátás keretében iskolavédőnői ellátás, iskolaorvosi ellátás, iskola fogorvosi ellátás.

Feladatait 44 telephelyen látja el, melyből 10 rendelő épületegyüttese és az intézmény székhelye tartozik intézményi kezelésbe a többi telephelyünk közös használatú – bölcsőde, idősek klubja, iskola – épületegyüttesben található meg

II.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10.§ (4 a) pontjára tekintettel Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlés 59/2015.(II.26.) Kgy. számú határozata alapján az intézmény tevékenysége, feladatellátása kiegészítésre került **2015. április 1. napjától** egyidejűleg nevének Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezet-re történő változtatásával.

Az intézmény az önkormányzat kijelölése alapján – munkamegosztás és felelősségvállalás rendjére vonatkozó megállapodásban meghatározottak szerint – ellátja

2015. április 1-től

- az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ (az intézmény 2021. 12. 31. napján megszűnt)
- a Mesebolt Bábszínház,
- a Savaria Szimfonikus Zenekar,
- a Berzsényi Dániel Könyvtár
- a Szombathely Városi Vásárcsarnok

2017. január 1-től

- a Savaria Múzeum

az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Kormány rendelet 9.§ (1) bekezdése (a) pontjában meghatározott pénzügyi, gazdasági, adminisztrációs feladatait.

Az intézmény feladatkörébe tartozó tevékenységek

I.

Működési területén biztosítja az egészségügyi alapellátást. Figyelemmel kíséri az egészségügy átalakulásának, átszervezésének jogszabályi változásait és intézményen belül realizálja megvalósítását.

1. Biztosítja Szombathely város, továbbá Sé és Náriai községek **házi orvosi** ellátását, valamint Szombathely város és harminc település **fogorvosi** alapellátását és a **fogorvosi ügyeleti** ellátását- és a **város iskolaegészségügyi** (iskolavédőnő, iskolaorvos, iskolafogorvos) ellátását.
2. Megszervezi, zökkenőmentesen megoldja a **kislaboratórium** vér- és egyéb anyagának szállítását Szombathelyen és a vérszállítási körbe bevont - 64 település - Vas vármegyei településekről.
3. 2010. március hónapjától a szombathelyi házi orvosi rendelőben 6 telephelyen működteti a **vérvételi helyeket** önkormányzati támogatásból.
4. **Betöltetlen praxisok működtetője** intézményünk, 2023 évben a **10. számú**, a **11. számú** és a **13. számú** házi **gyermekorvosi** körzetek, továbbá a **21. számú** felnőtt házi orvosi körzet helyettesítéssel történő feladatellátást kellett megszerveznie és engedélyeztetést követően működtetnie.

A 21. számú felnőtt házi orvosi körzetben 2023. július 01. napjától praxisjoggal rendelkező, vállalkozó házi orvos tevékenykedik.

Körzet száma, jellege	Helyettesítéssel működtetés kezdő dátuma	Praxisjoggal, vállalkozó orvos által betöltve 2023 évben	Praxisjoggal, intézményünk alkalmazásában álló munkavállalókkal betöltve 2023 évben
11. sz. gyermek körzet	2020. szeptember 01.	-----	2023. szeptember 01.
13. sz. gyermek körzet	2020. szeptember 01.	-----	2023. szeptember 01.
21. sz. felnőtt körzet	2022. június 1.	2023. július 01.	-----
10. sz. gyermek körzet	2022. december 1.	-----	-----

5. A 11. számú és 13. számú házi gyermekorvosi körzetben 2023. szeptember 01. napjától praxisjoggal rendelkező, intézményünknel egészségügyi szolgálati

jogviszony keretében alkalmazásban álló főállású gyermekorvosok látják el a háziorvosi feladatot, a **praxisok működtetője** továbbra is intézményünk maradt.

6. A 17. számú **gyermek fogorvosi praxis** és a 3. számú **iskola fogorvosi praxis** működtetője intézményünk.
7. A 02. számú és a 04. számú **iskola egészségügyi** körzet működtetője intézményünk.
8. A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ a Széchenyi 2020 Terv keretében meghirdetett EFOP-1.8.19-17 kódszámú „Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése – népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése” című pályázaton „Egészségfejlesztési Iroda kialakítása a szombathelyi járásban” címmel pályázott.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 90 millió forint vissza nem térítendő uniós támogatásra érdemesnek ítélte meg a pályázatot és a támogatási kérelmet. Az intézménynek a projekt megvalósítására két év állt rendelkezésére (2018. április 1. napjától 2020. március 31. napjáig), vállalva további három évre (2020. április 1. napjától 2023. március 31. napjáig, pandémia végett kitolódva 2023. szeptember 30.) kötelezettségként a projekt eredményeinek fenntartását Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének támogatásával. Az iroda munkatársainak feladata a Szombathelyi Járás lakossága számára egészségmegőrző, mentálhigiénés, preventív programok szervezése, amelyeken térítésmentes részvétel biztosít.

Az **Egészségfejlesztési Iroda** székhelye intézményünk Nádasy Ferenc u. 4. szám alatti telephelyén van, feladata megszólítani mindenkit, aki tenni akar valamit az egészségéért, Szombathely és járása lakosságának egészségvédelme, az egészségtudatos magatartás népszerűsítése, a megelőzés fontosságának hangsúlyozása, a társadalom figyelmének ráirányítása az egészségmegőrzés fontosságára, mindezek eljuttatása a lakosság minél szélesebb rétegéhez. A Nádasy utcai épület helyt ad továbbá védőnői tanácsadóknak, a védőnői szakmai műhelynek a Szombathelyiek Egészségéért Egyesületnek.

Az egészségüggyel kapcsolatosan működő **civil szervezetek** működéséhez helyszíni biztosítása ill. ennek koordinálása intézményünknel történik.

9. A háziorvosi rendelések adminisztrációs terheinek csökkentése és a betegre jutó tényleges gyógyítási idő megnövelése érdekében **betegirányítási rendszer** került kialakításra.

A Váci Mihály utcai felnőtt háziorvosi rendelőben 2014. június 1-től, majd a Kiskar utcai felnőtt háziorvosi rendelőben, továbbá a Szűrőcsapó utcai felnőtt háziorvosi rendelőben 2015. július 1-től. A betegirányító rendszernek köszönhetően csökken a betegek várakozási ideje, gyorsabban és rugalmasabban lettek intézhetők az adminisztrációs jellegű ügyek, ezáltal több idő jut a tényleges betegellátásra.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 338/2017. (XII.14.) Kgy. sz határozata alapján 2018. március 1. napjával a Szent Márton u. 20. szám alatti felnőtt háziorvosi

rendelőegységben, Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 318/2018. (XII.10.) Kgy. sz. határozata alapján 2019. május 1. napjával a Rumi út 74. szám alatti felnőtt háziorvosi rendelőegységben is betegirányító rendszer került kialakításra. Az Alapellátó Központ 2021. február 01. napjától nyitotta meg kapuit, ahol szintén betegirányító segíti a munkát.

10. Az „Új Egészségügyi Alapellátó központ kialakítása” című európai uniós finanszírozású projekt a Széchenyi 2020 Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében 686,5 M Ft támogatásból valósult meg.

A 2015-ben elkezdődött pályázati előkészítés és annak folyamodványként megvalósult „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése” felhívásra benyújtott TOP-6.6.1-16-SH1-2018-00001 számú támogatási kérelem elfogadásával elindult a csaknem 1000 m² alapterületű alapellátási tevékenységekhez helyet biztosító épület kivitelezése. 2021. február 1. napján megkezdődött a munka az új Egészségügyi Alapellátó Központban 9700 Szombathely, Markusovszky L. u. 8. A korszerű épület az „egy orvos-egy rendelő” elv alapján lett berendezve, a felnőtt háziorvosok vannak az első folyosón 4-4 rendelőben, a hátsó részen a felnőtt fogorvosok, az emeletre pedig a gyermek fogorvosok költöztek. A folyosó másik részén, a fogorvosi ügyelet kapott helyet. Modern épületben, modern berendezések és eszközpark szolgálja az orvosok munkáját és a betegek kényelmét. Az akadálymentes épületben külön nővérszobát alakítottak ki, az emeleti multifunkciós teremben előadásokat, továbbképzéseket lehet tartani. A területen elektromos töltőállomással rendelkező, 75 férőhelyes parkoló létesült, melyek közül 3 db akadálymentes kialakítású.

11. **Anyatejgyűjtő Állomás** működtetése szintén az intézmény feladatkörébe tartozik.

12. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata saját intézménye a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Gazdasági Ellátó Szervezet 2020. december 31. napjától működtette a Szombathelyi **Központi Orvosi Ügyeletet**, a jogszabályi változásra tekintettel a működtetés 2023. november 30. napjával megszűnt.

A Szombathelyi Központi Orvosi Ügyelet ellátási-működési területe volt: Szombathely város, valamint Sé, Nárai, Gencsapáti és Perenye községek felnőtt és gyermek, illetve Vép város és Bozzai község gyermek lakossága.

II.

1. Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Korm. rendeletben foglalt rendelkezésekre tekintettel a **gazdasági integráció** az alábbi feltételekkel valósult meg:

Az érintett intézmények előirányzatok feletti rendelkezési jogát továbbra is valamennyi előirányzatra kiterjedően határozza meg a közgyűlés, amely azt jelenti, hogy az intézmények önálló költségvetése minden az intézmény feladat-ellátásához, működéséhez kapcsolódó előirányzatot tartalmaz, az ezek terhére történő kötelezettség vállalás az intézmény hatásköre. Kötelezettség vállalásra azonban

kizárólag a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete ellenjegyzése mellett lesz jogosult az intézmény vezetője.

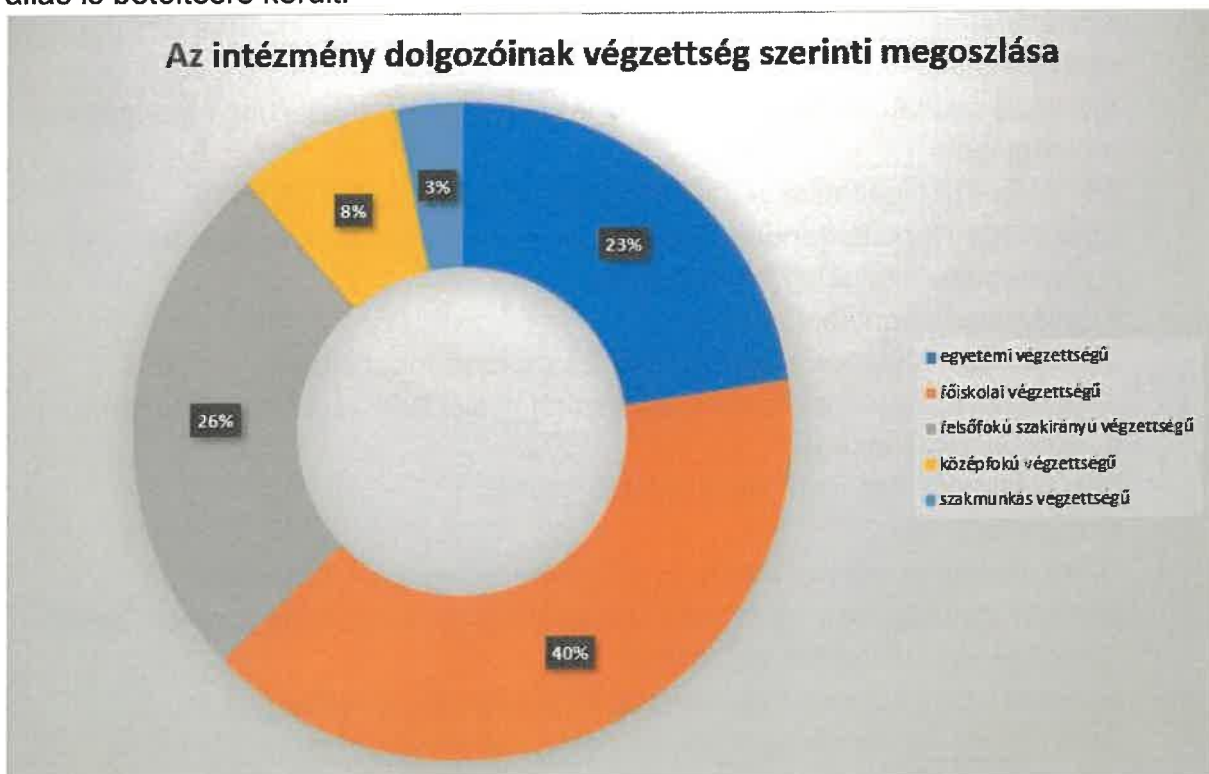
A munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét a Közgyűlés által 242/2017. (IX.14.) Kgy. számú határozatával jóváhagyott „Munkamegosztási Megállapodás” tartalmazza, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet ide vonatkozó paragrafusának rendelkezési szerint. A GESZ az intézmények gazdálkodás végrehajtási, a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli feladatait látja el, a működtetéssel összefüggő feladatokért továbbra is az intézmények felelnek.

Az intézmény működésének személyi feltételei

Intézményünk költségvetési létszámkerete 2023. január 1-jén **108 fő** volt, szakmai létszám 75 fő, intézményi üzemeltetési létszám pedig 33 fő. Ez a létszám évközben több alkalommal módosult, többek között a területi védőnők áthelyezésével és a központi orvosi ügyelet megszűnésével, 2023. december 1-re 75 főre csökkent, amelyet 45 fő szakmai, 30 fő intézményüzemeltetési létszám tesz ki. A továbbiakban a 2023. december 1-jei állapot szerepel beszámolónkban.

Az intézmény statisztikai dolgozói létszáma 62 fő, mely kiegészül a megbízási jogviszonyban foglalkoztatottak 8 órára számított létszámával, 13 fővel.

A szakmai létszám megfelel a jogszabályi előírásoknak, betöltetlen állás nincs. A korábban megbízási szerződés keretében háziorvosokkal ellátott 2 db ifjúság-orvosi állás is betöltésre került.

Az egyetemi, főiskolai és felsőfokú végzettségű dolgozók aránya: 89 %

Képzés, továbbképzés

Az intézmény támogatja dolgozóinak tanulási, képzési elképzeléseit. Ezzel segítve az ismeretek állandó szinten tartását és fejlesztését.

A képzésekhez való hozzájutás lehetősége a dolgozók között jelentős, mert az intézmény támogatja a jogszabályi kötelezettség által előírt creditpontos továbbképzéseken való részvételt.

Pénzügyi-számviteli területen 5 alkalommal összesen 8 fő, ellenőrzés és adatvédelem területen 3 alkalommal 2 fő, munkaügyi területen 2 alkalommal 5 fő, fogászati asszisztensi területen 1 alkalommal 1 fő, fogszakorvosi területen 2 alkalommal 1 fő, munkavédelmi területen 1 alkalommal 1 fő, egészségfejlesztés területén 5 alkalommal 3 fő.

A legnagyobb hányadú továbbképzési részvétel a védőnői területen volt 2023. évben is. Ezek részben pontszerző, másrészt ismeretfejlesztő továbbképzések, kongresszusok.

A folyamatos önképzés érdekében csoportmegbeszéléseket tartottak, részt vettek a szakmai műhely előadásain a szakmai továbbképzésen megszerzett ismeretek átadása érdekében, ami többször kibővült az éppen aktuális témakörök átbeszélésével, melyre külső előadót is meghívtak. Az előadások, továbbképzések nagyrésze online, e-learning formában kerültek megrendezésre.

A továbbképzések főbb témakörei:

- Adóügyi konferencia
- Főkönyvi összefüggések, kötelező egyezőségek; MÁK és NAV adatszolgáltatások teljesítése, KGR egyeztetési szempontjai
- Közfeladat-ellátók iratkezelése és jogszabályi alapoktól a levéltári ellenőrzésekig
- Speciális adatvédelmi kérdések az egészségügyben-fókuszban az érintetti és a betegjogok
- Könyvviteli szolgáltatást végzők kötelező szakmai továbbképzése
- Egészségügyi pótlékrendszer és munkaidőkeret ágazati szabályai az egészségügyi szolgálati jogviszonyban
- Fogorvostudomány napjainkban
- Definitív és ideiglenes eljárások a tej és maradó fogazatban
- A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII.törvény gyakorlati alkalmazásai
- Munkavédelmi képviselő éves ismétlő képzés
- Belső ellenőrzés
- Hatékonyságnövelés fogorvos és asszisztens együttműködésében
- Addiktív viselkedések tanácsadó szakpszichológia szakirányú továbbképzés
- Az egészség, mint érték és élmény!
- Fiatalkori öngyilkosság rizikófaktorai és prevenciós lehetőségek
- Addiktológiai kérdések serdülőkorú páciensek körében- terápiás munka motiválatlan kliensekkel

- Drogprevenációs továbbképzés
- Ne szúrd el az életed! 2023
- Egészségfejlesztés a női egészség két jelentős változásának időszakában-
serdülőkor és a klimax ideje
- Iskola-egészségügyi konferencia
- Az egészségügyi szakdolgozói hivatás szakmai kérdései a betegellátásban
- A betegegyüttműködés javítása az egészségügyi szakdolgozói munkában
- Válaszkész nevelés (táplálás, sírás, alvás)
- A betegegyüttműködés javítása az egészségügyi szakdolgozók munkájában
- Gyermekvédelem, gyermekvédelmi jelzőrendszer együttműködése
- Az önmotiváció szerepe az egészségügyi szakdolgozói munkában
- Válaszkész táplálás

Szakmai elismerések

- Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének az egészségügy területén adományozható „Szombathely Egészségügyéért-díj”-ban részesült Kovács Andrea általános igazgatóhelyettes
- Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének az egészségügy területén adományozható „Kiemelkedő Egészségügyi Munkáért-díj I. fokozat” -ban részesült Feketéné Piskor Eszter ápoló.
- „MESZK-ÉRT” díj – Keszeiné Csóbor Tímea asszisztens

2008. évben megalakult Keszthelyen az Országos Alapellátási Szövetség, melynek egyik alapító tagjai vagyunk, a 2023. június hónapban Keszthely városában megtartott éves Közgyűlésen az intézmény igazgatóját megválasztották alapellátási alelnöknek.

Iktatott ügyiratok száma az intézménynél 2023. évben

Az intézménynél a IRMA nevű iratkezelési szoftver alkalmazásával történik elektronikusan az iratok iktatása.

Az elektronikus rendszerben hat fő témakörre iktatókönyv került felfektetésre, melyek a szervezet és működés, pénzügy és vagyonkezelés területe, bér és munkaügy, műszak, üzemeltetés terület, egészségügyi igazgatás és az egészségfejlesztés működése során keletkező iratanyag dokumentált rendszerezésére szolgál.

Iktatókönyv neve	2023 évben iktatási főszám (db)	2023 évben iktatási alszám (db)
Szervezet, működés	186	561
Pénz és vagyonkezelés	66	600
Személyzeti, bér és munkaügy	101	629
Műszak, üzemeltetés	103	300
Egészségügyi igazgatás	241	1416
Egészségfejlesztési Iroda	98	217
Összesen	795	3723

Jelentősebb karbantartási- és felújítási munkák 2023. évben

Intézetünk nyomon követi a kezelésünkben lévő orvosi rendelők, illetve a hozzá tartozó helyiségek műszaki állapotát, folyamatos karbantartást biztosít a víz-, villany-, asztalos-, lakatosipari munkák vonatkozásában. A rendszeres feladatok ellátásán felül:

- Elkészítettük a rendelési idők tájékoztató tábláit
- Megszerveztük az egészségügyi és saját foglalkoztatottjaink részére a tűz- és munkavédelmi védelmi oktatást, a megszokottaktól eltérően online módon.
- Az új jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészítettük a Legionella fertőzés kockázatbecslését. Elvégeztettük a fenntartásunk alatt lévő összes épületben a vízminőség ellenőrzését, különös figyelemmel a legionella baktérium fertőzöttségre. Minden általunk használt ivóvíz-hálózatban végrehajtottuk a rendszerek fertőtlenítését. Ahol a visszaellenőrzés során a kórokozók határérték feletti jelenlétét tapasztaltuk, ott ismételt fertőtlenítése is sor került.
- A rendelőegységek gázkazánjainak éves rendszeres felülvizsgálatát elvégeztettük.
- Az egészségügyi intézményekre vonatkozó előírásokat figyelembe véve a rendelőegységek időszakos tisztító festéseit elvégeztettük
- Az intézmény tulajdonában lévő orvosi műszerek, berendezések felülvizsgálatát elkészítettük, beleértve új feladatként fogászati kezelőegységeket is.

Az egységek tekintetében az alábbi jelentősebb feladatokat végeztettük el tervezett költségeknek megfelelően:

Selmec utcai rendelő

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Szent Márton utcai gyermek rendelők

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Szent Márton utcai felnőtt rendelők

- A közlekedő és az első váró közé új ajtó beépítése valósult meg, ami teljesíti az akadálymentesítés és tűzvédelmi előírásokat.

Rumi úti felnőtt háziorvosi rendelő

- Az épület fűtésrendszere korszerűsítésen esett át. Új gázkazán lett beépítve, és a meglévő fűtési körök szabályzásának kialakítására is sor került.

Fogaras utcai gyermekorvosi rendelő

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Jáki úti rendelő

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Szűrcsapó utcai rendelő

- A rendelőegységben a rezsiköltségek optimalizálása, csökkentése érdekében minden fűtött helyiségben több mint 300 négyzetméter alapterületet érintve álmennyezet építése történt, melybe új, modern LED panel világítások kerültek beépítésre.

Kiskar utcai rendelő

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Deák utcai rendelő

- Mindhárom gyermek háziorvosi rendelő felújításra került, melyben megvalósult a falazatok felújítása, a rendelők ajtajainak cseréje, a villamos és informatikai hálózat teljes felújítása.

Váci rendelőegység

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Markusovszky u. 8. háziorvosi és fogorvosi rendelők

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Nádasdy u. 4. (Egészségfejlesztési Iroda, Védőnői tanácsadók)

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

HCH

- **Július 4.-én** a Bem J. u. 9/B. szám alatti ingatlant az Önkormányzat döntése alapján a Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak adtuk át további használatra.

GESZ központ

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Központi Orvosi Ügyelet (11-es Huszár u. 6.)

- **December 1.-én** az ingatlant önkormányzati megállapodás alapján birtokba adtuk az Országos Mentőszolgálatnak az orvosi ügyeletei feladatok ellátása érdekében.

Kerttel rendelkező egységeknél

- A Rumi úti-, a Jáki úti-, a Selmec utcai-, és Fogaras utcai orvosi rendelőkben az igényeknek megfelelően kertrendezési munkákat végeztünk. (fűnyírás,

sövénynyírás, metszések, gyomtalanítás, lombtalanítás stb.) A munkálatokat a részben a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. végezte.

Gazdasági Szervezet feladatai

Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetéhez a gazdasági integrálás után tartozó intézmények működőképessége érdekében megtett intézkedések:

- a) A napi együttműködés a gazdaságilag GESZ-hez tartozó intézményekkel.
- b) A Munkamegosztási megállapodásokban rögzített Szabályzatok folyamatos elkészítése és a jogszabályi változások szerinti aktualizálása.
- c) Munkamegosztási megállapodásokban rögzített pénzügyi, gazdálkodási feladatok kialakítása megtörtént, a napi tevékenységünk során figyelemmel kísértük az intézmények pénzügyi, gazdasági működését.
- d) Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 457/2022. (XII.8.) Kgy. sz. határozatával jóváhagyta a GESZ és gazdálkodási feladatkörébe tartozó intézmények belső ellenőrzési tervét.
- e) A gazdasági átszervezés folytán a „Munkamegosztási Megállapodás” tartalma szerinti a GESZ feladatkörébe utalt gazdálkodás végrehajtási, a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli feladat ellátását, azzal, hogy az intézmények vezetőivel még szorosabbra fűztük a napi együttműködést, erre azért van szükség, hogy ösztönözzük az intézmények vezetőit a takarékos ésszerű gazdálkodás kialakítására a saját bevételek növelésére, a létszámgazdálkodás ésszerűsítésére, a működőképesség fenntartására. A Munkamegosztási Megállapodás 2021. évben a 168/2021. (V.26.) PM döntés nyomán módosult, hatályossá vált 2021. június 01. napjától, ezen Megállapodás szerint történt a feladatellátás 2023 év során is.
- f) Az intézmények gazdálkodási folyamatai, könyvelési rendszerük kialakítása kezdetben eltérő volt, a 2023. évben is törekedtünk arra, hogy az ésszerű gazdálkodáshoz igazodó folyamatokat egységesítsük, átszervezzük és ezt folytassuk a következő gazdasági években. Ezáltal törekszünk a szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodásra.
- g) Elmondható, hogy 2023. évben biztosítani tudtuk az intézmények pénzügyi, gazdasági tevékenységének folyamatos működését. Havonta minden intézmény vezetője tájékoztatást kapott az intézménye gazdasági folyamatairól, pénzügyi helyzetéről, folyamatos működőképesség fenntartásáról

Az iskola-egészségügyben dolgozó iskolaorvosok beszámolója a 2022/2023-as tanévben elvégzett munkáról

1. Alapfeladatainkról, az ifjúság-egészségügyi ellátás tárgyi és személyi feltételeiről

Az oktatási intézményben tanulók egészségi állapotának felmérése, testi és szellemi fejlődésének követése megtörtént, a szükséges szűrővizsgálatokat az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet iránymutatásának megfelelően elvégeztük, az egyénre szabott és csoportos egészségnevelésben részt vettünk, valamint a gyermekek egészségvédelme érdekében számos lépést tettünk.

A rendelők tárgyi felszereltsége folyamatosan kiépítésre és lecserélésre került. Az iskolában az internet-hozzáférés, ahol szükséges volt mobil internet segítségével megvalósult. Az adminisztratív feladatok elvégzése gyorsabbá, pontosabbá, egységesebbé vált. Az iskolai illetve az egészségügyi (házi-orvosi, szakrendelői, laboratóriumi) hálózatokkal való összeköttetés továbbra is hiányzik, pedig jelentősen gyorsítaná, egyszerűsítene a kommunikációt.

Egyes helyeken változatlanul problémát okoz a vezetékes telefonkapcsolat létesítése, mely a védőnőknek adott mobiltelefonok segítségével megoldódott.

Szombathely városban négy ifjúság-orvosi körzet van kialakítva, ebből kettő megállapodás alapján vállalkozó orvosok által, főállású iskolaorvos formájában működik, a vállalkozó orvosok finanszírozási szerződést kötöttek a feladat ellátására a NEAK-kal.

2018. szeptember 1. napjától kettő körzetet az intézmény kénytelen volt működtetni, mindkét praxis tartósan üres volt, több alkalommal meghirdetésre kerültek az ifjúság-orvosi állások, de betöltésre nem kerültek. A két körzetben vállalkozó házi-orvosokkal kötött határozott idejű szerződések megkötésével tudtuk biztosítani az ellátást.

2023. szeptember 1. napjától az intézmény által működtetett kettő körzetben, - kilenc oktatási intézmény tekintetében - kettő fő főállású, az intézménnyel egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló alkalmazott iskolaorvos biztosítja.

2. Beszámoló az iskola-egészségügyben dolgozó iskolaorvos rendszeresen ismétlődő feladatairól 02. sz. iskolaorvosi körzet tekintetében

2.1 A tanulók egészségi állapotának szűrése, követése

Az adott tanévben az Intézmény által működtetett **02. számú iskolaorvosi körzet** tekintetében készítettem beszámolómat. A feldolgozott adatok a körzethez tartozó négy középiskola esetében a 2022. évi iskolaorvosi jelentésekből származnak.

A körzethez tartozó oktatási intézmények az alább felsoroltak:

- **Szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnázium**
- **Vas Megyei SZC Horváth Boldizsár Közgazdasági és Informatikai Technikum**
- **PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola**
- **Vas Megyei SZC Savaria Technikum és Kollégium**

A középfokú oktatási intézménybe beiratkozott 1874 fő tanuló közül 1284 fő vizsgálata történt meg. Az orvosi vizsgálat során a pontos részletes anamnézis felvétele után a belgyógyászati vizsgálat részeként a szív és érrendszer vizsgálata, a has és a pajzsmirigy vizsgálata megtörtént. A vizsgálat kiterjedt a mozgásszerv rendszer vizsgálatára is, mely keretében a gerinc és a lábak vizsgálata megtörtént. Értékelésre kerültek továbbá az érzékszervi szűrővizsgálatok eredményei, valamint a gyermek szomato-pszichés állapota is.

A prevenció részeként nagyon fontos hangsúlyt fektetni az érintett korosztály számára a mozgásszervrendszer vizsgálatára. A korosztályban gyakran előforduló mozgásszegény életmód, a számítógép és egyéb elektronika eszközök megnövekedett használati ideje miatt kialakuló mozgásszervi betegségek száma az utóbbi időben megnövekedett. Azonban ebben a korosztályban az iskolaorvosi vizsgálat során végzett megfelelő mozgásszervi vizsgálatokkal a csontosodás befejezése előtt időben felfedezett gerincferdülések és egyéb tartási rendellenességek (például: hanyagtartás) a megfelelő szakorvosi és gyógytornászi ellátással nagymértékben korrigálhatóak.

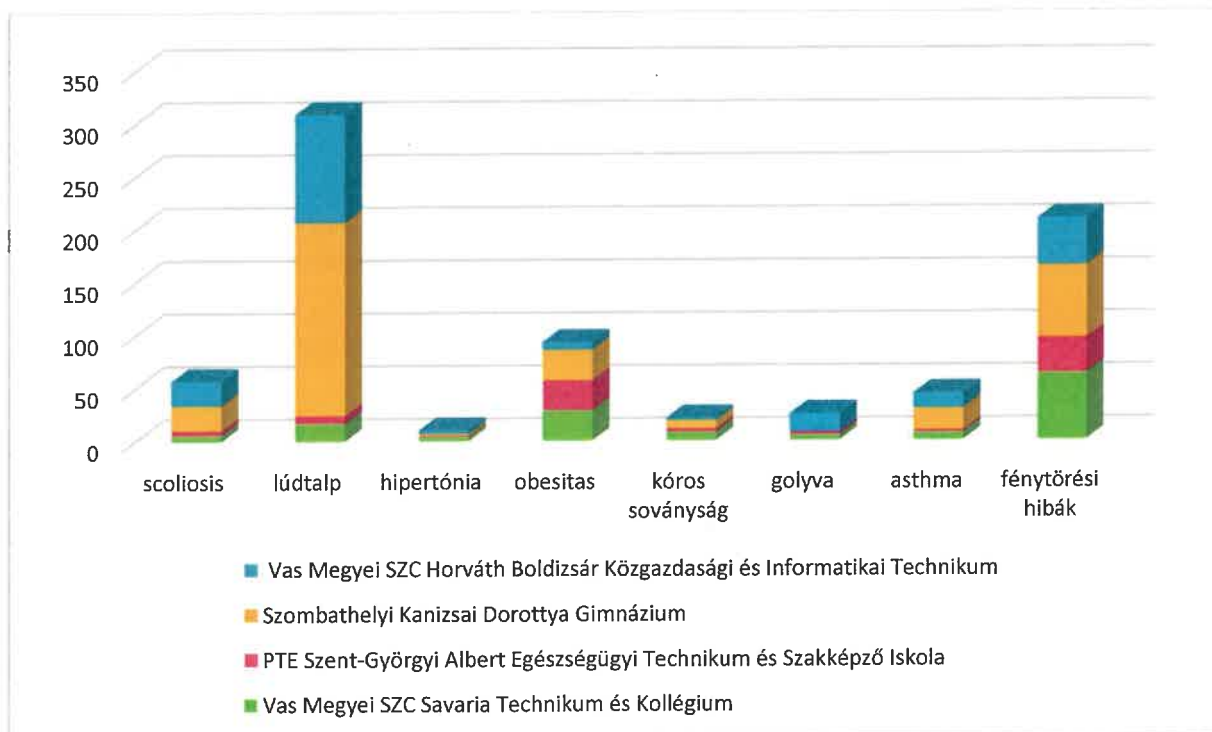
A mozgásszervi vizsgálat során a tanuló 30%-ánál 366 főnél találtunk eltérést.

A vérnyomás-ellenőrzések alkalmával 10 főnél tapasztaltunk kóros értéket. A magas vérnyomás az esetek jelentős részében túlsúlyos gyerekeknél fordult elő. A tanulókat a továbbiakban rendszeresen kontrolláltuk, indokolt esetben szakrendelésre irányítottuk. Akiknél a hipertónia igazolódott, őket gondozásba vettük. A pajzsmirigy vizsgálata során 25 tanulónál észleltünk rendellenességet.

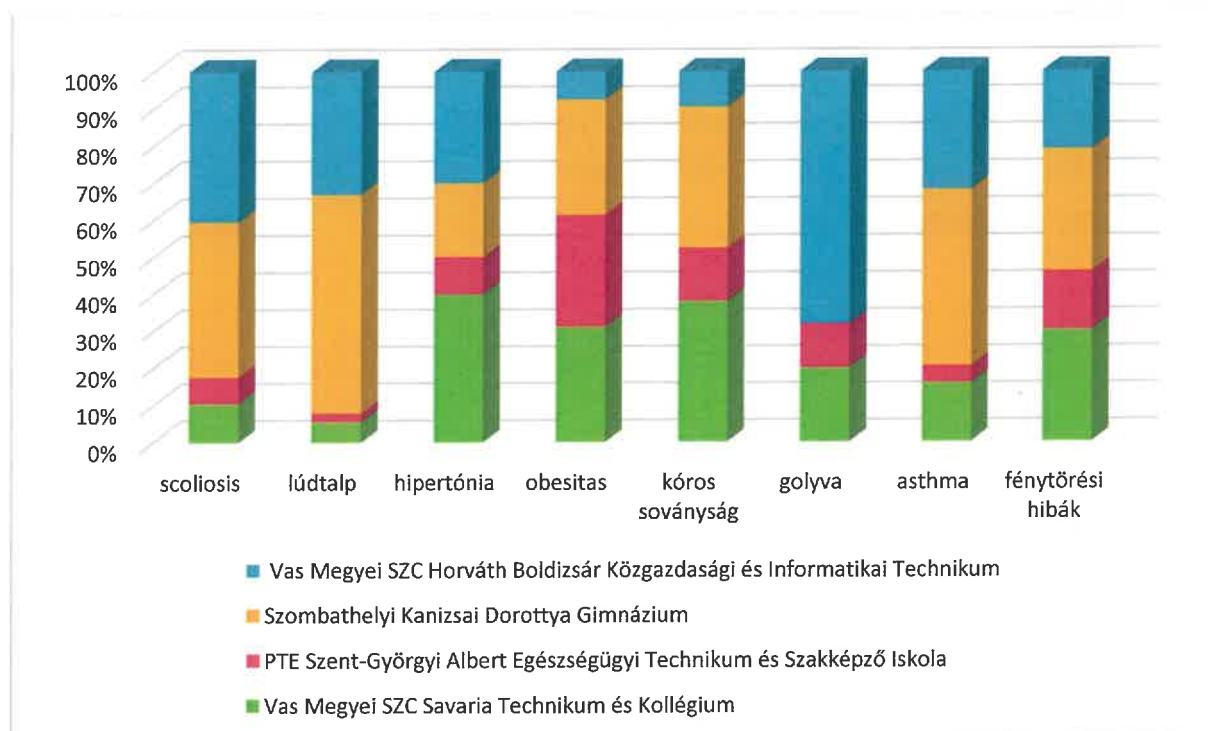
A vizsgálatok során észleltük, hogy a mozgásszegény életmód és a helytelen táplálkozási szokások, valamint egyéb szociális tényezők miatt az obes tanulók száma emelkedett. A 4 oktatási intézményben vizsgált tanulók közül 93 főnél észleltünk túlsúlyt.

Szemészeti szűrővizsgálatunk alkalmával azt tapasztaltuk, hogy fénytörési és egyéb akkomodációs nehézség 209 tanulót érint.

A szűrővizsgálataink során tapasztalt eltérések miatt 232 tanulónál tartottuk indokoltnak szakorvosi vizsgálat elvégzését. Ezen tanulókat többek között fogászati, szemészeti, ortopédiai, laboratóriumi, sebészeti, nőgyógyászati, bőrgyógyászati, kardiológiai, szakvizsgálatra ABPM szűrésre, röntgenvizsgálatra irányítottuk. 137 esetben az eltérés igazolódott.

1. ábra : Krónikus betegségek előfordulása a 2. számú iskolaorvosi körzet esetén

2. ábra: Krónikus betegségek százalékos megoszlása a 2. számú iskolaorvosi körzet esetén

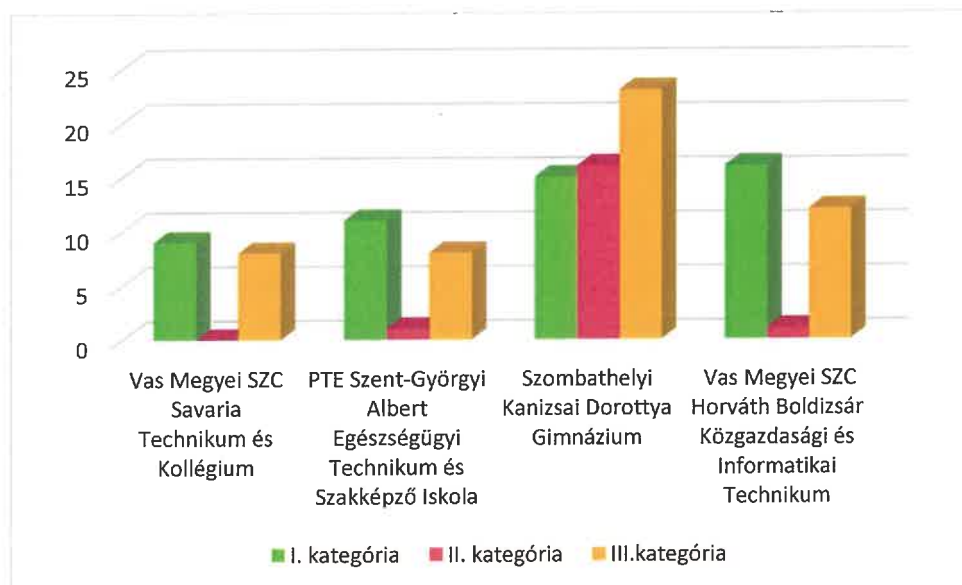
A krónikus beteg, valamint a testi, szellemi, érzékszervi fogyatékos tanulók követésére, ellenőrzésére fokozott gondot fordítottunk. Összesen 826 fő egészségügyi okból gondozott tanulót regisztráltunk és 3 fő szociális okból igényelt gondozást. Gondozási tevékenységünkkel a különböző szakrendelések, gondozóintézetek munkáját szerettük volna segíteni, kiegészíteni, esetleg még hatékonyabbá tenni. Üdülés, táborozás előtt álló tanulóknál a szükséges orvosi vizsgálatokat elvégeztük.

2.2. Alkalmassági vizsgálatok elvégzése

A 9. és 13. évfolyamos diákok kötelező pályaalkalmassági vizsgálata tanév során megtörtént, másodfokú pályaalkalmassági vizsgálatra utalásra nem került sor.

A tanév elején elkészített testnevelési csoportbeosztás folyamatos felülvizsgálatra szorult, hiszen a tanév során is fordultak elő olyan megbetegedések, sérülések, melyek a testnevelési csoportba sorolást tettek szükségessé, illetve az időközben gyógyult tanulók felmentése indokolatlanná vált. Összesen 120 tanulót érintett a különböző testnevelési kategóriákba sorolás. 51 főt soroltunk könnyített testnevelési csoportba, 18 tanuló egészségi állapota tette szükségessé a gyógytestnevelésen való részvételt, 51 tanulónál pedig teljes felmentést javasoltunk. A gyógytestnevelési csoportba javasolt tanulók a foglalkozásokon megjelentek, az ott végzett gyakorlatokat hasznosnak, eredményesnek találták. A könnyített testnevelési csoportba sorolt tanulók foglalkoztatásáról, terheléséről óralátogatások alkalmával, illetve a tanulók beszámolója alapján is tájékozódunk. Kapcsolatunk a testnevelőkkel folyamatos volt,

az egyes tanulók által végezhető, illetve számukra nem ajánlott gyakorlatokról tájékoztatást adtunk, és az egyes esetekben felmerülő problémákat megbeszéltük.

3. ábra: Testnevelési besorolás kategóriák szerinti megoszlása a 2. számú iskolaorvosi körzetben

Az oktatási intézményben folyó étkeztetést rendszeresen ellenőriztük. Az iskolai büféket ellenőriztük, mely során nemcsak közegészségügyi hiányosságokat kerestünk, hanem kínálatuk egészséges táplálkozásnak megfelelő átalakítására is tettünk javaslatokat.

A dohányzási tilalom betartásának ellenőrzése is rendszeresen megtörtént. Ezen a területen a legtöbb oktatási intézményben hiányosságokat észleltünk, mely elsősorban a tanulók fegyelmezetlenségének, a tettenérés nehézségeinek tudható be.

2.3. Részvétel az oktatási intézmény egészségnevelő tevékenységében

A diákokkal való találkozásaink során különösen figyeltünk arra, hogy számukra megfelelő légkört teremtsünk a vizsgálatok során, mindenkire kellő időt és figyelmet szánva az egyénre bizalmi légkört tudjunk kialakítani. Az így folytatott beszélgetések kiváló lehetőséget teremtettek arra, hogy személyre szabott egészségnevelést végezzünk. A négy szemközti beszélgetések lehetőséget kínáltak arra is, hogy a tanulókat konkrét kérdésekben is tájékoztassuk, felvilágosítsuk, a bennük felmerülő kérdésekre korrekt választ adjunk. Beszélgetéseink során a betegségmegelőzés és a szűrővizsgálatok fontosságára is kitértünk.

2.4. Környezet-egészségügyi, balesetvédelmi feladatok

Az intézményi környezet - tantermek, gyakorlati helyiségek, tornaterem, egyéb kiszolgáló helyiségek ellenőrzése, a tanulók gyakorlati oktatásával kapcsolatos munkahelyi körülmények megtekintése megtörtént, az észlelt hiányosságokat jegyzőkönyvben rögzítettük a hibák korrigálására kiszabott határidővel együtt. A hiányosságok megszüntetését szintén leellenőriztük.

2.5. Rendszerestől eltérő, speciális, rendezvényekhez kapcsolódó, egyedi feladatok

Az iskolában bekövetkező balesetek, sérülések esetén az elsődleges ellátást elvégeztük. A tanulók leggyakrabban a testnevelési órákon szenvedtek balesetet. A sérülések fajtái: ujjtörés, zúzódás, bokarándulás, térd-sérülés, repedés, agyrázkódás, vágott sebek voltak. Az ellátások során illetve azon kívül az elsősegély dobozok tartalmát ellenőriztük, illetve adtunk tanácsot a tanulóknak az otthoni elsősegélydoboz tartalmára vonatkozóan.

Az elsősegély nyújtáson túl több alkalommal keresték fel rendelőinket a tanulók heveny panasszal, melyet akut ellátás keretében orvosoltunk. Ellátásunkat követően a tanuló állapotától függően háziorvoshoz, illetve egészségügyi intézménybe irányítottuk őket, amennyiben szükséges volt a mentőszállításról is gondoskodtunk és a kíséretet megszerveztünk.

Szinte valamennyi iskolában szerveztek egészségnapot, melynek programját munkatársaink egészségnevelő és felvilágosító előadásaival sikerült gazdagítani. Néhány intézményben az egészségnevelés egyes témáihoz kapcsolódó programokhoz vendégelőadók részvételére is igény merült fel, ennek szervezési feladatait is teljesítettük.

Számos információs anyag (szórólapok, plakátok) beszerzése is megvalósult, valamint tájékoztattuk a tanulókat az interneten elérhető egészségmegőrző anyagokról, melyekkel ugyancsak a tanulók hatékonyabb felvilágosítását, egészségnevelését segíthettük.

2.6. Adminisztratív feladatok, jelentések, statisztikák

Az ellátott gyermekekről rendszeresen nyilvántartást vezettünk, az információkat kartonon rögzítettük.

Az ambuláns ellátásban részesültek személyes adatait, panaszait, a megjelenés időpontját, az észlelt eltéréseket, az alkalmazott kezelést és javaslatainkat minden esetben az ambuláns naplóban rögzítettük.

Igény esetén egészségügyi könyvet, illetve egészségügyi nyilatkozatot töltöttünk ki.

A sportversenyeken résztvevő tanulók vizsgálatait elvégeztük, a vizsgálatok eredményeit rögzítettük. A vizsgálat elvégzése után nyilatkoztunk a tanulók sportolásra való alkalmasságáról.

A tanév végén egészségügyi törzslapkvonatot töltöttünk ki a szükséges adatok és információk feltüntetésével, melyeket 2023. június 15-ig borítékoltunk.

2.7. Kapcsolattartás más intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel, médiával

A pedagógusokkal az oktatási intézmények szinte mindegyikében problémamentes volt a kapcsolat. Igyekeztünk az iskolavezetéssel és a pedagógusokkal jó kapcsolatot ápolni, hogy egymás munkáját kölcsönösen tudjuk segíteni. Az egészségügyi információkról a személyiségi jogok védelme mellett tájékoztatást nyújtottunk. Folyamatos kapcsolatban állunk a testnevelőkkel és a gyógytestnevelővel is, ennek köszönhetően a testnevelési csoportbeosztással kapcsolatos információcsere kiválóan megvalósult.

Az iskolák ifjúságvédelmi felelősével való együttműködésünk szoros volt és a kölcsönös segítségnyújtás jellemezte.

Több alkalommal folytattunk megbeszélést a tanulók szüleivel is annak reményében, hogy munkánk még több eredménnyel járjon, illetve a felmerülő problémák megoldásában egymás segítségére lehessünk.

Személyes és írásos kapcsolatban állunk a különböző szakrendelések orvosaival, a háziorvossal, területi védőnővel is.

3. Beszámoló az iskola-egészségügyben dolgozó iskolaorvos rendszeresen ismétlődő feladatairól 04. sz. iskolaorvosi körzet

3.1. A tanulók egészségi állapotának szűrése, követése

Az adott tanévben az Intézmény által működtetett **4. számú iskolaorvosi körzet** tekintetében készítettem beszámolómat. A feldolgozott adatok a körzethez tartozó öt közép/általános iskola esetében a 2022. évi iskolaorvosi jelentésekből származnak.

A körzethez tartozó oktatási intézmények az alább felsoroltak:

- **VMSzC Hefele Menyhért Szakképző Iskola**
- **VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola És Kollégium**
- **VMSZC Oladi Technikum**
- **ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium**

- Szombathelyi Nagy Lajos Gimnázium

A középfokú oktatási intézménybe beiratkozott **2201 fő** tanuló közül **1348 fő (61%)** vizsgálata történt meg. Az orvosi vizsgálat során a pontos részletes anamnézis felvétele után a belgyógyászati vizsgálat részeként a szív és érrendszer vizsgálata, a has és a pajzsmirigy vizsgálata megtörtént. A vizsgálat kiterjedt a mozgásszerv rendszer vizsgálatára is, mely keretében a gerinc és a lábak vizsgálata megtörtént. Értékelésre kerültek továbbá az érzékszervi szűrővizsgálatok eredményei, valamint a gyermek szomato-pszichés állapota is.

A prevenció részeként nagyon fontos hangsúlyt fektetni az érintett korosztály számára a mozgásszervrendszer vizsgálatára. A korosztályban gyakran előforduló mozgásszegény életmód, a számítógép és egyéb elektronika eszközök megnövekedett használati ideje miatt kialakuló mozgásszervi betegségek száma az utóbbi időben megnövekedett. Azonban ebben a korosztályban az iskolaorvosi vizsgálat során végzett megfelelő mozgásszervi vizsgálatokkal a csontosodás befejezése előtt időben felfedezett gerincferdülések és egyéb tartási rendellenességek (például: hanyagtartás) a megfelelő szakorvosi és gyógytornászi ellátással nagymértékben korrigálhatóak.

A mozgásszervi vizsgálat során 511 tanulónál, a vizsgáltak 38%-ánál találtunk eltérést.

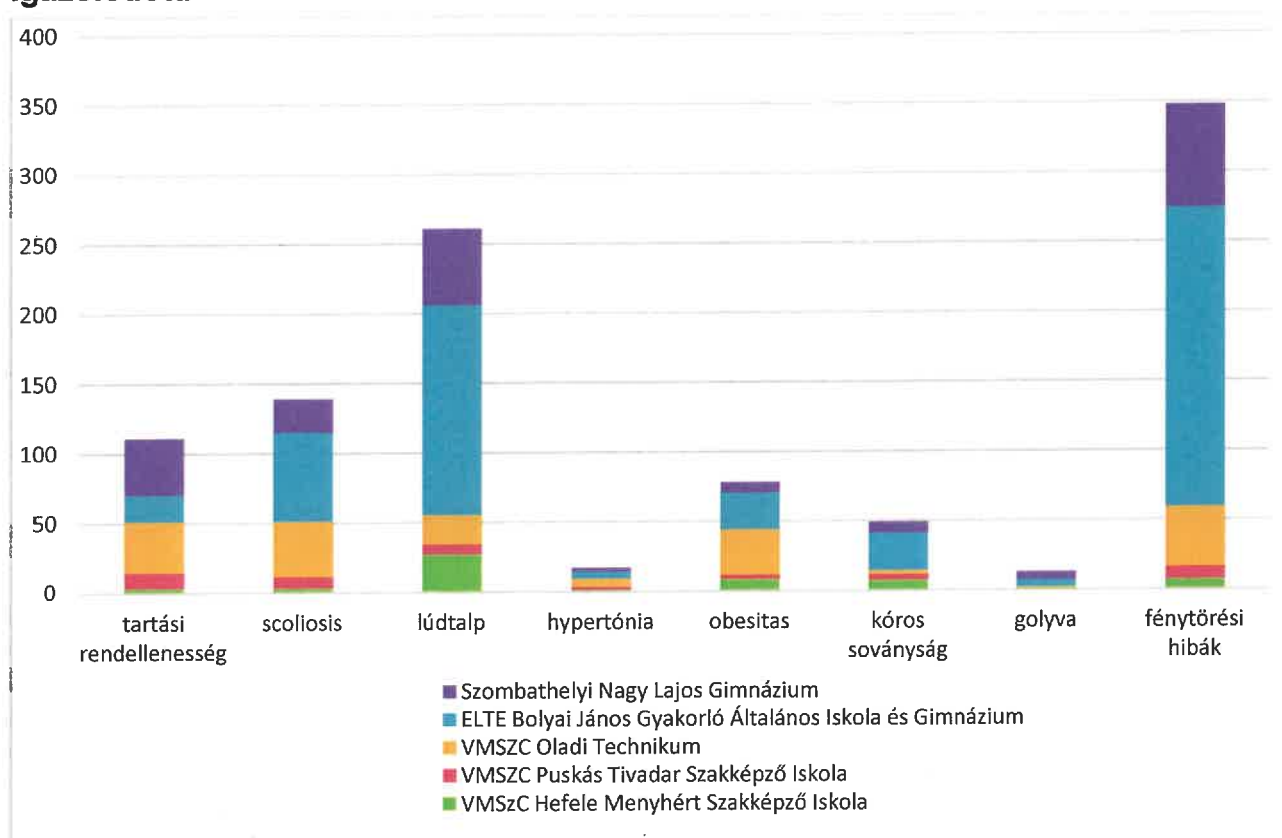
A vérnyomás-ellenőrzések alkalmával **17 főnél (1%)** igazolódott a normálisnál magasabb érték. A **magas vérnyomás** az esetek jelentős részében túlsúlyos gyerekeknél fordult elő. A tanulókat a továbbiakban rendszeresen kontrolláltuk, indokolt esetben szakrendelésre irányítottuk. Akiknél a hipertónia igazolódott, őket gondozásba vettük. A **pajzsmirigy** vizsgálata során **13 tanulónál** észleltünk rendellenességet.

A vizsgálatok során észleltük, hogy a mozgásszegény életmód és a helytelen táplálkozási szokások, valamint egyéb szociális tényezők miatt az obes tanulók száma emelkedett. **Az 5 oktatási intézményben vizsgált tanulók közül 78 főnél (6%) észleltünk elhízást.** Ebbe a számba nem tartoznak bele az enyhébb túlsúllyal jellemzett gyermekek, akik ennek többszörösét is jelenthetik.

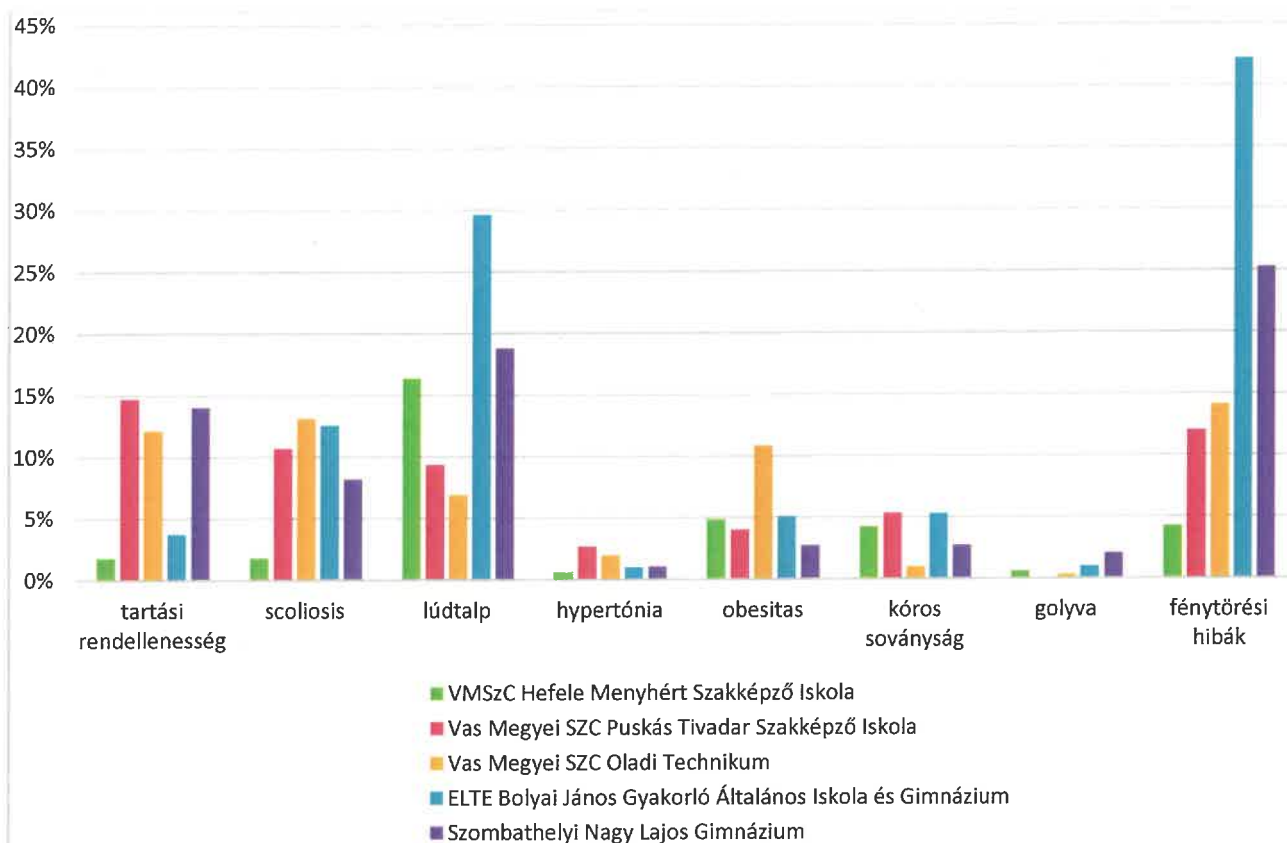
Szemészeti szűrővizsgálatunk alkalmával azt tapasztaltuk, hogy fénytörési és egyéb akkomodációs nehézség **354 tanulót érint**, mely a vizsgáltak 26%-a.

A szűrővizsgálataink során tapasztalt eltérések miatt 522 tanulónál tartottuk indokoltnak szakorvosi vizsgálat elvégzését. A vizsgált tanulók **39%-a** esetén volt szükség további szakorvosi ellátásra. Ezen tanulókat többek között fogászati,

szemészeti, ortopédiai, laboratóriumi, sebészeti, nőgyógyászati, bőrgyógyászati, kardiológiai, szakvizsgálatra ABPM szűrésre, röntgenvizsgálatra irányítottuk. A beutalási diagnózisban felmerülő eltérés **467** esetben, a **továbbküldések 89%-ában igazolódott.**

1. ábra: Kiszúrt elváltozások előfordulása a 4. számú iskolaorvosi körzet esetén

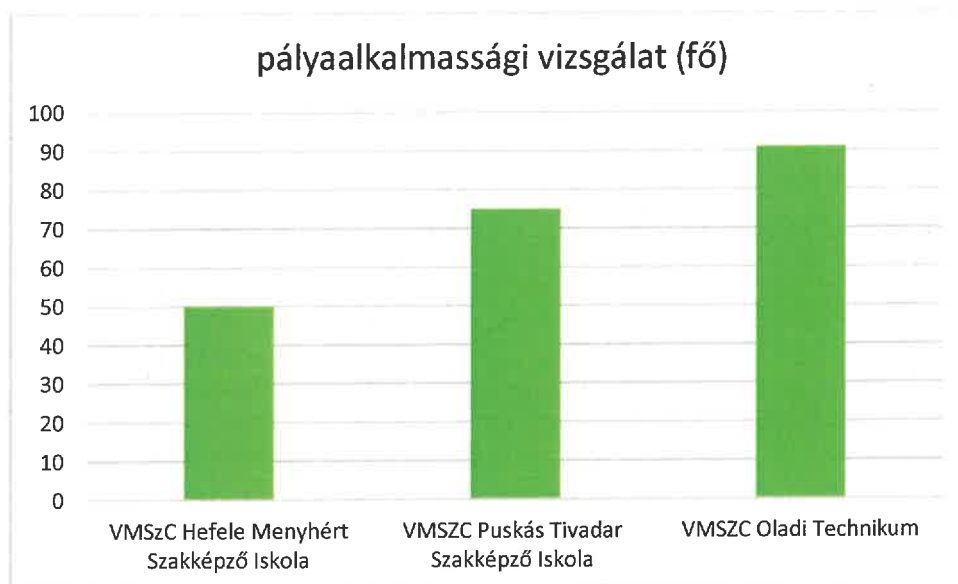
2. ábra: Kiszűrt elváltozások százalékos előfordulásának (vizsgált tanulók arányában) intézmények szerinti megoszlása

A krónikus beteg, valamint a testi, szellemi, érzékszervi fogyatékos tanulók követésére, ellenőrzésére fokozott gondot fordítottunk. Összesen 826 fő egészségügyi okból gondozott tanulót regisztráltunk és 3 fő szociális okból igényelt gondozást. Gondozási tevékenységünkkel a különböző szakrendelések, gondozóintézetek munkáját szerettük volna segíteni, kiegészíteni, esetleg még hatékonyabbá tenni.

Üdülés, táborozás előtt álló tanulóknál a szükséges orvosi vizsgálatokat elvégeztük.

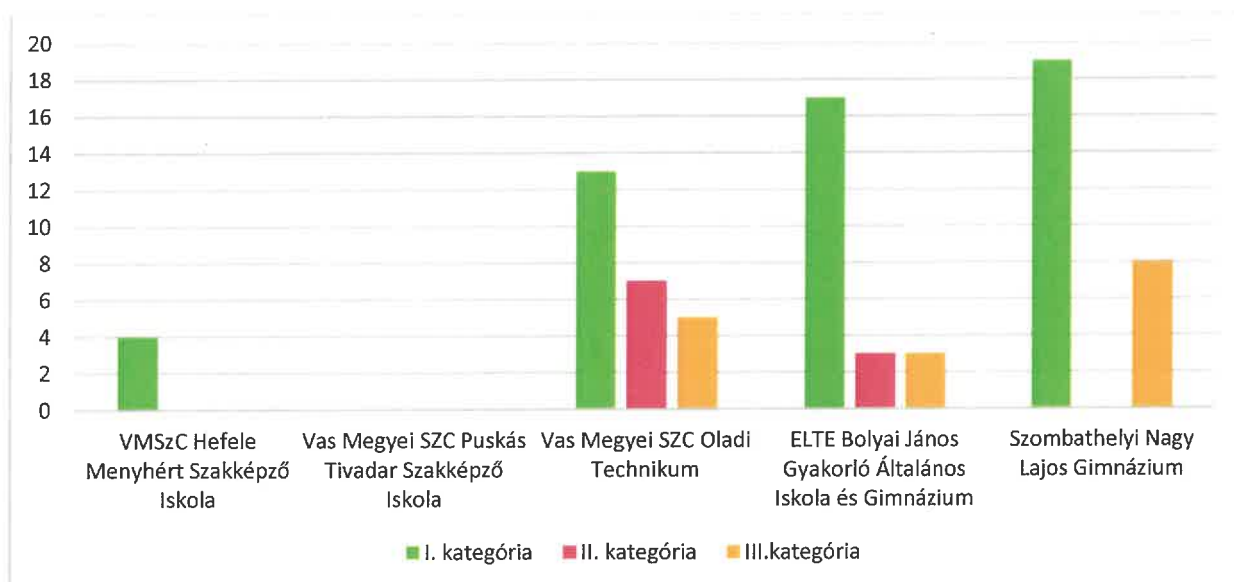
3.2 Alkalmassági vizsgálatok elvégzése

A 9. és 13. évfolyamos diákok (összesen 216 fő) kötelező pályaalkalmassági vizsgálata tanév során megtörtént, másodfokú pályaalkalmassági vizsgálatra utalásra nem került sor.

2. ábra: Elvégzett pályaalkalmassági vizsgálatok száma a szakközépiskolákban

A tanév elején elkészített **testnevelési csoportbeosztás** folyamatos felülvizsgálatra szorult, hiszen a tanév során is fordultak elő olyan megbetegedések, sérülések, melyek a testnevelési csoportba sorolást tették szükségessé, illetve az időközben gyógyult tanulók felmentése indokolatlanná vált. Összesen **79 tanuló** érintett a különböző testnevelési kategóriákba sorolás. 53 főt soroltunk könnyített testnevelési csoportba, 10 tanuló egészségi állapota tette szükségessé a gyógytestnevelésen való részvételt, 16 tanulónál pedig teljes felmentést javasoltunk. A gyógytestnevelési csoportba javasolt tanulók a foglalkozásokon megjelentek, az ott végzett gyakorlatokat hasznosnak, eredményesnek találták. A könnyített testnevelési csoportba sorolt tanulók foglalkoztatásáról, terheléséről óralátogatások alkalmával, illetve a tanulók beszámolója alapján is tájékozódunk. Kapcsolatunk a testnevelőkkel folyamatos volt, az egyes tanulók által végezhető, illetve számukra nem ajánlott gyakorlatokról tájékoztatást adtunk, és az egyes esetekben felmerülő problémákat megbeszéltük.

3. ábra: Testnevelési besorolás kategóriák szerinti megoszlása a 4. számú iskolaorvosi körzetben

Az oktatási intézményben folyó étkeztetést rendszeresen ellenőriztük. Az iskolai büféket ellenőriztük, mely során nemcsak közegészségügyi hiányosságokat kerestünk, hanem kínálatuk egészséges táplálkozásnak megfelelő átalakítására is tettünk javaslatokat.

A dohányzási tilalom betartásának ellenőrzése is rendszeresen megtörtént. Ezen a területen a legtöbb oktatási intézményben hiányosságokat észleltünk, mely elsősorban a tanulók fegyelmezetlenségének, a tettenérés nehézségeinek tudható be.

3.3. Részvétel az oktatási intézmény egészségnevelő tevékenységében

A diákokkal való találkozásaink során különösen figyeltünk arra, hogy számukra megfelelő légkört teremtsünk a vizsgálatok során, mindenkire kellő időt és figyelmet szánva az egyénre bizalmi légkört tudjunk kialakítani. Az így folytatott beszélgetések kiváló lehetőséget teremtettek arra, hogy személyre szabott egészségnevelést végezzünk. A négy szemközti beszélgetések lehetőséget kínáltak arra is, hogy a tanulókat konkrét kérdésekben is tájékoztassuk, felvilágosítsuk, a bennük felmerülő kérdésekre korrekt választ adjunk. Beszélgetéseink során a betegségmegelőzés és a szűrővizsgálatok fontosságára is kitértünk.

3.4. Környezet-egészségügyi, balesetvédelmi feladatok

Az intézményi környezet - tanterem, gyakorlati helyiségek, tornaterem, egyéb kiszolgáló helyiségek ellenőrzése, a tanulók gyakorlati oktatásával kapcsolatos munkahelyi körülmények megtekintése megtörtént, az észlelt hiányosságokat jegyzőkönyvben rögzítettük a hibák korrigálására kiszabott határidővel együtt. A hiányosságok megszüntetését szintén leellenőriztük.

3.5. Rendszerestől eltérő, speciális, rendezvényekhez kapcsolódó, egyedi feladatok

Az iskolában bekövetkező balesetek, sérülések esetén az elsődleges ellátást elvégeztük. A tanulók leggyakrabban a testnevelési órákon szenvedtek balesetet. A sérülések fajtái: ujjtörés, zúzódás, bokarándulás, térsérülés, repedés, agyrázkódás, vágott sebek voltak. Az ellátások során illetve azon kívül az elsősegély dobozok tartalmát ellenőriztük, illetve adtunk tanácsot a tanulóknak az otthoni elsősegélydoboz tartalmára vonatkozóan.

Az elsősegély nyújtáson túl több alkalommal keresték fel rendelőinket a tanulók heveny panasszal, melyet akut ellátás keretében orvosoltunk. Ellátásunkat követően a tanuló állapotától függően háziorvoshoz, illetve egészségügyi intézménybe irányítottuk őket, amennyiben szükséges volt a mentőszállításról is gondoskodtunk és a kíséretet megszerveztünk.

Szinte valamennyi iskolában szerveztek egészségnapot, melynek programját munkatársaink egészségnevelő és felvilágosító előadásaival sikerült gazdagítani. Néhány intézményben az egészségnevelés egyes témáihoz kapcsolódó programokhoz vendégelőadók részvételére is igény merült fel, ennek szervezési feladatait is teljesítettük.

Számos információs anyag (szórólapok, plakátok) beszerzése is megvalósult, valamint tájékoztattuk a tanulókat az interneten elérhető egészségmegőrző anyagokról, melyekkel ugyancsak a tanulók hatékonyabb felvilágosítását, egészségnevelését segíthettük.

3.6. Adminisztratív feladatok, jelentések, statisztikák

Az ellátott gyermekekről rendszeresen nyilvántartást vezettünk, az információkat kartonon rögzítettük.

Az ambuláns ellátásban részesültek személyes adatait, panaszait, a megjelenés időpontját, az észlelt eltéréseket, az alkalmazott kezelést és javaslatainkat minden esetben az ambuláns naplóban rögzítettük

Igény esetén egészségügyi könyvet, illetve egészségügyi nyilatkozatot töltöttünk ki.

A sportversenyeken résztvevő tanulók vizsgálatait elvégeztük, a vizsgálatok eredményeit rögzítettük. A vizsgálat elvégzése után nyilatkoztunk a tanulók sportolásra való alkalmasságáról.

A tanév végén egészségügyi törzslapkivonatot töltöttünk ki a szükséges adatok és információk feltüntetésével.

3.7 Kapcsolattartás más intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel

A pedagógusokkal az oktatási intézmények szinte mindegyikében problémamentes volt a kapcsolat. Igyekeztünk az iskolavezetéssel és a pedagógusokkal jó kapcsolatot ápolni, hogy egymás munkáját kölcsönösen tudjuk segíteni. Az egészségügyi információkról a személyiségi jogok védelme mellett tájékoztatást nyújtottunk. Folyamatos kapcsolatban álltunk a testnevelőkkel és a gyógytestnevelővel is, ennek köszönhetően a testnevelési csoportbeosztással kapcsolatos információcsere kiválóan megvalósult.

Az iskolák ifjúságvédelmi felelősével való együttműködésünk szoros volt és a kölcsönös segítségnyújtás jellemezte.

Több alkalommal folytattunk megbeszélést a tanulók szüleivel is annak reményében, hogy munkánk még több eredménnyel járjon, illetve a felmerülő problémák megoldásában egymás segítségére lehessünk.

Személyes és írásos kapcsolatban álltunk a különböző szakrendelések orvosával, a háziorvossal, területi védőnővel is.

Beszámoló a védőnők 2022/2023-as tanévre vonatkozó általános iskolai munkájáról

Szombathely városában 18 általános iskola működik, melyből:

- 12 állami iskola
- 2 egyházi iskola
- 2 alapítványi iskola
- 1 gyakorlóiskola
- 1 az Országos Horvát Önkormányzat által fenntartott iskola

A védőnők munkájukat az iskola - egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet, 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet - szűrővizsgálatok, 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet - járványügy, 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet – módosítások és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján végzik.

Az iskola-egészségügyi ellátás iskolaorvosi részét a házi gyermekorvosok továbbra is az oktatási intézménnyel kötött megállapodásuk szerint végzik.

A 2022/2023-es tanév 2. félévétől 16 főállású iskolavédőnő dolgozott Szombathelyen.

Iskola egészségügyi adatok, védőnői szűrővizsgálatok

Beíratott tanulók: 6222 fő

Vizsgálatra kötelezett tanulók: 3162 fő

Megvizsgált tanulók: 3159 fő

Szakrendelésre utalt tanulók: 1729 fő

A 2022/2023-as tanév során törvény által a vizsgálatra kötelezett osztályok a 2., 4., 6., 8. osztály volt.

Védőnői szűrések a jogszabályi protokoll szerint: testtömeg, testmagasság, látásélesség, színlátás (6. osztályban), hallás vizsgálata és vérnyomásmérés. A szűrés időpontjáról, törvényben meghatározott rendjéről írásban tájékoztatjuk a szülőket és kérjük őket a gondozás korrekt lebonyolíthatósága miatti adatszolgáltatásra betegséggel, gyógyszereszedéssel kapcsolatban. Ezt követően sok új információt kapunk, mely segíti munkánkat és jó kapcsolatot biztosít a szülőkkal.

A vizsgálatra kötelezett és megvizsgált tanulók közötti eltérés a külföldön tanuló, de a magyarországi iskolában magántanulói státuszban lévő tanulók miatt van. Őket, mivel nem tartózkodnak az országban nem tudjuk szűrni.

Védőoltások az iskolában

A 2022/2023-es tanévben életkorhoz kötött kötelező kampányoltásra kötelezettek a 6. és a 7. osztályos tanulók voltak.

Szeptember hónapban a 6. osztályos tanulók **Boostrix** oltóanyaggal történő diftéria-szamárköhögés-tetanusz elleni védőoltására, október hónapban pedig a **Priorix** oltóanyaggal történő kanyaró- rubeola-mumpsz elleni védőoltására került sor.

A 7. osztályos tanulók szeptemberben esedékes **Engerix-B**, B-típusú májgyulladás elleni védőoltása zajlott le, akik az oltás II. részletét 2022. március hónapban kapták meg.

A 2022/2023-es tanévben tovább folytatódott az önkéntes alapon, lányok és már fiúk részére is igénybe vehető HPV elleni védőoltás a 7. osztályosok körében. Ez az oltás is 2 részletből áll, 2022 októberében, majd a 6 hónappal később zajlottak az oltások a Gardasil oltóanyaggal.

A tanév során így összesen 3273 kötelező védőoltás beadása történt az általános iskolákban. A HPV elleni védőoltás beadására 1054 esetben került sor. Itt a jóval magasabb szám jelzi, hogy a fiúk is lehetőséget kaptak az önkéntes védőoltásra.

A védőnő feladatai a védőoltások kapcsán:

- szülők tájékoztatása, értesítése az oltásról
- oltási kiskönyvek összegyűjtése, átnézése
- oltóanyag rendelés, szállítás
- adminisztratív feladatok (védőoltási kimutató, kiskönyv, jelentés, Stefánia rendszer)
- oltások felszívása, előkészület a beadásra
- oltás lebonyolításában segédkezés
- oltás utáni ellátás, felügyelet

A védőnő az oltások előtt kéri az előzetesen kiosztott aláírt szülői beleegyezéseket és az oltási könyveket az oltások dokumentálása miatt. Az a szülő, aki ezt a beleegyező nyilatkozatot nem küldi vissza, tértivevényes levelet kap, melyben új időpontot jelölünk meg az oltásra. 3 tértivevényes értesítést követően a védőnő köteles hivatalos levélben a tiszti főorvosnak jelenteni a gyermek oltásának elmaradását, a tértivevények melléklésével, valamint jelzést küld a gyermekjóléti szolgálatnak is. A védőnő hatásköre, feladatai eddig terjednek. Ez sok odafigyelést, pontos adminisztrációt igényel.

Gondozási tevékenység

Az iskolában tanuló egészségügyi okból veszélyeztetett, illetve a krónikus betegség miatt fokozott gondozásra szoruló gyermek ellátására is kiemelt figyelmet kell fordítanunk.

A védőnő feladata:

- a gyermek állapotának nyomon követése,
- állapotváltozások figyelemmel kísérése,
- állapotromlás megelőzése,
- gyógyszeresedés ellenőrzése,
- felülvizsgálatok megtörténtének dokumentálása,
- tanácsadás.

A Stefánia védőnői rendszerben történik a gondozási csoportok szerinti nyilvántartás és a dokumentáció vezetése.

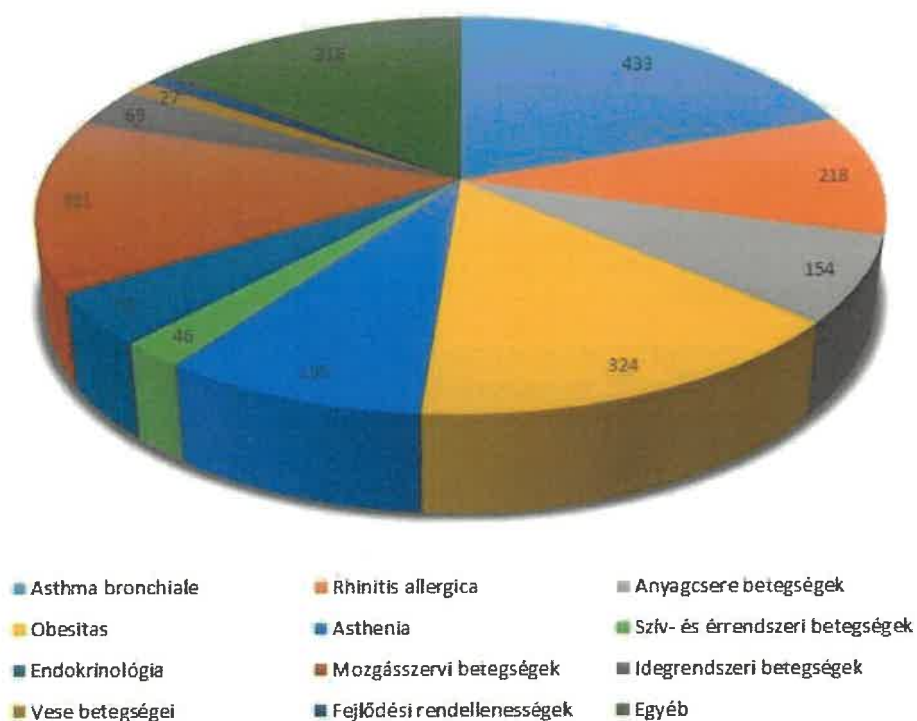
A leggyakoribb gondozási csoportok:

- Légzőszervi betegségek
- Anyagcsere betegségek
- Obesitas - Asthenia
- Szív- és érrendszeri betegségek
- Allergiás megbetegedések
- Mozgásszervi betegségek
- Idegrendszeri betegségek
- Vese betegségei
- Érzékszervi betegségek
- Endokrin betegségek

Gondozási csoport	2022/2023 tanév	2021/2022 tanév	2020/2021 tanév	2019/2020 tanév
Asthma bronchiale	433 fő	439 fő	421 fő	362 fő
Rhinitis allergica	218 fő	277 fő	195 fő	138 fő
Anyagcsere betegségek	154 fő	184 fő	155 fő	145 fő
Obesitas	324 fő	377 fő	370 fő	304 fő
Asthenia	190 fő	162 fő	194 fő	151 fő
Szív- és érrendszeri betegségek	46 fő	51 fő	47 fő	48 fő

Endokrinológia	93 fő	108 fő	101 fő	105 fő
Mozgásszervi betegségek	311 fő	360 fő	312 fő	359 fő
Idegrendszeri betegségek	69 fő	100 fő	102 fő	113 fő
Vese betegségei	27 fő	29 fő	25 fő	21 fő
Fejlődési rendellenesség	24 fő	63 fő	63 fő	78 fő
Egyéb	316 fő	341 fő	389 fő	182 fő
Összesen	2521 fő	2493 fő	2374 fő	2006 fő

Gondozási csoportok megoszlása

A tanév elejei testnevelési csoportbesorolás kapcsán, az osztályvizsgálatok során, illetve célzottan a gondozott gyermek megkeresésekor kerül a kezünkbe az adott tanuló újabb szakorvosi lelete, mely alapján tovább folytatjuk, esetleg lezárjuk a diák gondozását. Régi, jó kapcsolat esetén a gyerek csak kopog az ajtón és lobogtatja nekünk a szakorvosi papírt, ezzel is megkönnyítve a munkánk.

A mozgásszervek betegségei miatt gondozottak száma magas. Nehézkes az orthopédiai szakrendelésre való eljutás, amíg az elváltozások nem okoznak kifejezett panaszt a gyermeknek, pedig az enyhébb esetek hatékonyabban kezelhetőek. A mozgásszervi elváltozások jó részében nem várhatunk gyors javulást. Hosszan tartó torna, gyógytestnevelés, gyógyúszás hozza csak meg a várt eredményt a gerinc-, mellkas- és láb elváltozásai kapcsán.

Sok gyermek kap fűzöt a gerincferdülése miatt. Ez nemcsak kényelmetlen a gyerekeknek, de sokan szégyellik is. Ilyenkor nagyon fontos a tanuló pszichés támogatása, esetlegesen az osztállyal való beszélgetés is, hogy miért fontos, hogy hordja ezt az, akinek szükséges, s hogy emiatt ne érje a viselőjét semmiféle hátrányos megkülönböztetés, csúfolás a társak részéről.

Víznyomlag gyakori probléma a hypothyreosis, mely betegség esetében nagyon fontos a rendszeres szakorvosi kontroll, hiszen a hormonszint változásai meglehetősen tág határok között tudnak mozogni serdülőkorban. Ilyenkor azonnal reagálni kell, a gyógyszeradag megváltoztatására kerülhet sor. Tehát ezeket a gyerekeket nekünk is fontos nagy figyelemmel követnünk.

A légzőszervi betegségek között legtöbbször az asztmások vannak. Szerencsére már nagyon jó gyógyszerek, inhalációs hörgőtágítók állnak a szakorvosok rendelkezésére, melyek használatával az asztmás gyerekek is aktív életet tudnak élni, sportolhatnak is. Azonban nagyon fontos a félévenkénti szakorvosi kontrollon túl, hogy mi is nyomon kövessük az állapotukat, hiszen könnyített testnevelésre szorulhatnak, vagy éppen az állapotuk javulása következtében normál testnevelést is végezhetnek. S fontos, hogy erről mi is tudjunk és ezek alapján a testnevelőket is tanácsokkal lássuk el az ilyen gyermekek kapcsán.

Az obesitas továbbra is gond, már egészen fiatal kortól kezdve. Nagyon rosszak a fiatalok táplálkozási szokásai, a testmozgás szinte nem is szerepel a napirendjükben. Nekik nem elég a mindennapos testnevelés óra, célzottan rájuk szabott testmozgásra lenne szükségük. A testnevelés keretei között nem biztos, hogy sikerélményük van, mert a túlsúly miatt nem olyan gyorsak, nem olyan ügyesek. Az egyébként sem túl nagy önbizalmukra és kedvükre ez nincs jó hatással. Még kevésbé fognak „dolgozni” az órán. Az esetükben teljes életmódváltásra lenne szükség, ami nem csupán a gyermek életmódjára, hanem elsősorban a család életmódjára vonatkozik. A rossz szokásaikat kellene átfogó módon megváltoztatni. A gyermek egyedül - még ha van motivációja is – kevés sikert tud elérni. Gyakran látjuk azt, hogy a kövér gyerekeknek a szülője is hasonló testalkatú a hasonló életmód miatt. S mivel ez az állapot még nem fáj, így nem is vesznek tudomást a problémáról.

Másik testsúlymérés során tapasztalt eltérés, ha 3 súlypercentil alatti a gyermek, számuk sajnos emelkedőben van. Ez az érték jelezhet ugyanúgy kedvezőtlen dolgot, mint a túlsúly. Az ilyen gyerek lehet vékony csontozatú, vékony testalkatú, öröklötten sovány gyermek. De állhat a soványság hátterében nem kellő mennyiségű étel fogyasztása is. Sajnálatos, de látunk ilyen eseteket is, mikor a gyermek szinte csak az

iskolában eszik, mert otthon nem nagyon van mit. Nagyon fontos ilyen esetekben az éberség és a megfelelő társszervek bevonásával való segítségnyújtás. Állhat a háttérben felszívódási zavar, hormonális problémák, ezért minden újonnan felfedezett, szomatikusan fejletlen gyermeket háziorvoshoz irányítunk kivizsgálás céljából. Mindezek mellett sem ritka a fogyókúrázó, szándékosan nem evő, anorexia nervosa határán álló gyerek már általános iskolában is és nem csak a lányok körében. Az előző években átlagos testalkatú gyermek esetében a 3 percentil alá soványodás mindenképp fel kell, hogy hívja a figyelmünk erre. Gyanú esetén háziorvos segítségét kérjük, illetve a pszichológus segítségnyújtása képezi a terápia másik pillérét a család támogatása mellett.

Két oktatási intézményben történik a sérült tanulók ellátása. Az Aranyhíd Nevelési-Oktatási Integrációs Központban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, nevelése, oktatása folyik. A Bercsényi Miklós Általános Iskolában pedig az ép intellektusú mozgássérült gyermekek részesülnek speciális ellátásban.

871 érzékszervi gondozottból csupán 25 fő, aki a hallásproblémája miatt kap fokozott figyelmet, a többiek a látás és színlátás problémája miatt, többnyire szemüveget, kontaktlencsét is viselnek. Nyomon kell követnünk az ő állapotváltozásukat is. Szemüvegük éles látást biztosít-e a számukra, hordják-e, járnak-e rendszeresen szakorvosi ellenőrzésekre? Az egészségtudatosság erről is szól. Ezt kell a gyermekekkel megértetnünk, ami nem egyszerű feladat.

Ebben a tanévben 846 szemüveges tanulót tartottunk számon. **Egészségügyi ok miatt összesen 3364 tanulót gondoztunk a 2022/2023-es tanév során. Vannak, akiket több betegség miatt is.**

A jelzőrendszer tagjaként fontos szerepünk van a szociálisan vagy más okból veszélyeztetett gyermek problémájának észrevételében és szükség esetén az intézkedés is a védőnő feladata. Itt a folyamat nem ér véget, hiszen a gyermekjóléti szolgálat munkatársával, az iskolával és egyéb segítő szakemberekkel kell a továbbiakban arra törekednünk, hogy a gyermek veszélyeztetettségét csökkentsük.

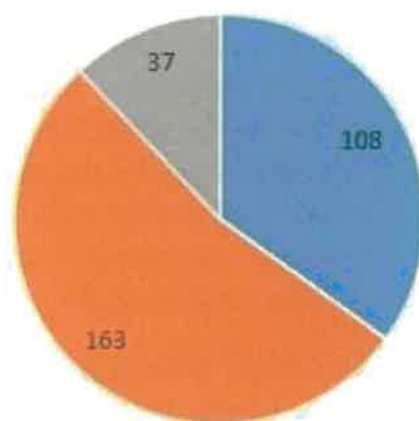
A védőnői gondozás, melyre akár egészségügyi, akár szociális ok miatt kerül sor, nagyon fontos eleme a mindennapi munkánknak. Ehhez elengedhetetlen a jó kapcsolat a szülőkkel, a gyermekekkel, a nevelőtestülettel, az orvosokkal és a szociális segítséget nyújtó szakemberekkel egyaránt. Jobb hatásfokkal lehet dolgozni, ha van személyes kapcsolat, mely ápolására minden fél törekszik a problémamentes időkben is.

Testnevelés alól felmentettek

Fontos feladata a tanévkezdésnek feltérképezni a tanulók testnevelési alkalmasságát a szakorvosi javaslat alapján és az állapotuknak megfelelő mozgásformába sorolni őket.

Kategóriák	2022/2023	2021/2022	2020/2021	2019/2020
I. Kategória - könnyített testnevelés	108 fő	130 fő	165 fő	218 fő
II. Kategória - gyógytestnevelés	163 fő	110 fő	55 fő	85 fő
III. Kategória - teljes felmentés	37 fő	34 fő	108 fő	104 fő

Testnevelési csoportbesorolás megoszlása

■ Könnyített testnevelés ■ Gyógytestnevelés ■ Teljes felmentés

Gyógytestnevelésre, gyógyúszásra járhatnak a problémával küzdő gyerekek. Az úszás megmozgatja a test összes izmát, emellett fejleszti az állóképességet és növeli a mozgékonyt. Az úszásnál figyelni kell a légzésre, ez az egyetlen sport, amely légzésszabályozásra kényszerít, ezáltal a légző szervrendszer is fejlődik. Ezen túl még az úszás során nyúlnak az izmok, a gerincnek stabilitást biztosít. Minden szervrendszerre pozitív hatást gyakorol, viszont a sportsérülések valószínűsége elenyésző.

A gyógytestnevelővel a viszonyunk évek óta nagyon jó. Szívesen segít bármely kérdésben nekünk is és a szülőknek, gyermekeknek is. A köztünk lévő kommunikáció a testnevelési csoportbesorolás változásai miatt egész évben folyamatos.

Egyéni védőnői tanácsadások, baleseti ellátás, ambuláns ellátás

Munkánk nagyon fontos és szép része az egyéni védőnői tanácsadás. Az iskolában nagyon sok lehetőség adódik, hogy a gyermekek megismerésével problémáikról, gondjaikról, betegségeikről tudomást szerezzünk. Az osztályvizsgálatok során az anamnézis felvételekor mindig rákérdezzük az elmúlt időszak történéseire, még akkor is, ha már jól ismerjük a tanulót. Ha a kapcsolat védőnő és diák között bizalmas, nyílt tud lenni, akkor a gyermek beavat minket akár olyan problémájába is, amibe más nem. A fiatalok tudják, hogy a mi ajtónk mindig nyitva áll előttük és bármilyen problémáról legyen is szó, hozzánk bátran fordulhatnak.

A baleseti – és ambuláns ellátásban a 2022/2023-es tanévben 2118 fő részesült. Mentőhívásra 15 esetben volt szükség.

Baleseti ellátás alatt többnyire kisebb sérülések, horzsolások, sebek fertőtlenítését, kötését értjük. Azonban adódnak komolyabb esetek is, ahol a védőnő szaktudásán és talpraesettségén sok múlik. Nyugalma és higgadtsága fontos azokban az esetekben, mikor mentőt kell hívni vagy szükséges a tanulót szakorvoshoz küldeni. Ilyenkor a szülőt azonnal értesítjük és kérjük a beleegyezését, segítségét, hogy a gyermek minél előbb a megfelelő ellátásban részesülhessen.

Ambuláns ellátásra valamilyen akut tünet miatt jönnek a tanulók a védőnőhöz. Leggyakrabban fejfájás, hasi fájdalmak, szédülés, rossz közérzet, hányás, hasmenés fordul elő. Sok esetben az alapos kikérdezés során kiderül, hogy a gyerek nem eszik reggelit, nem fogyaszt elegendő folyadékot, s ez bizony testi tünetekhez vezet. Nagyon fontos, hogy ilyenkor újból felhívjuk a figyelmét erre és a megfelelő életmóddal igyekezzünk megoldani a visszatérő problémát. Ennek a rossz szokásnak, „lustaságnak”, „szülői hanyagságnak” a megváltoztatása nem könnyű.

Fertőző betegség gyanúja esetén fontos, hogy a gyerek mielőbb orvosi ellátásban részesüljön és mindent meg kell tenni a fertőzés továbbvitelének megakadályozására.

A védőnői fogadóórák alatt és egyéb időpontokban is szívesen keresik fel a tanulók és szüleik is a védőnőt. Ez az idő ad lehetőséget a leletekkel kapcsolatos konzultációra, tanácsadásra, a terápiás vagy preventív teendők átbeszélésére, lelki bajok felfedezésére és megoldására, továbbtanulással kapcsolatos kérdések tisztázására, egyebekre.

Fogászati szűrés

Évente egy alkalommal minden tanuló fogászati szűrése megtörténik az iskolafogászaton. Elválkozás esetén vagy további kezelés szükségességekor a gyermeket a szüleivel rendelik már vissza.

A szűrések, vizsgálatok során is felhívjuk a tanulók figyelmét a fogászati kezelés szükségességére caries és szabálytalan fogazat esetén.

A fogszabályzót viselő tanulókra külön figyelmet fordítunk. Fontos a lelki támogatás, megerősítés, figyelmük felhívása a fokozott szájhygiéniára.

Egészségnevelő előadásokkal is igyekszünk a gyermekek figyelmét a megfelelő szájhygiénére, annak szükségességére felhívni és gyakorlatban bemutatni a megfelelő fogmosási technikát.

Közegészségügyi tevékenységek

1. Étkezés, étkeztetés ellenőrzése, konzultáció a konyha vezetőjével, javaslat az egészségesebb étrend kialakítására.
2. Személyi higiénia ellenőrzése.
3. Munkavédelmi szemlén való részvétel.

A tisztasági vizsgálatokat minden tanév szeptember, január és április hónapjaiban kell végezni az általános iskola minden tanulójánál. Ezen túl pozitív vagy jelzés esetén igény szerint is vizsgálunk még. A szülőket minden esetben írásban, lezárt borítékban tájékoztatjuk a problémáról. A tanulók visszaellenőrzése az előírásoknak megfelelően, folyamatosan történik.

Minden első osztályos tanuló, illetve szülő a tanév elején megkapja az Országos Epidemiológiai Központ „*A fejtetű és a fejtetvesség elleni védekezés gyermekközösségekben*” című 4 oldalas tájékoztatóját, melynek végén a perforált részen aláírásával jelezi, hogy a tájékoztatást megkapta, feladatait tudomásul vette.

Sok munkát, időt követelnek a tisztasági vizsgálatok a mindennapi teendőink közül.

Az általános iskolákban a 2022/2023-es tanévben beíratott 6222 tanulóánál a tanév során 18666 tisztasági vizsgálatot végeztek az iskolavédőnők! 39 gyermeket szűrtünk ki, az ismétlődő esetek száma 14 volt. 1 esetben kellett intézkedni ezen ügyekben.

Az intézkedéseket a járványügy, illetve szükség esetén a gyermekjóléti szolgálat felé tesszük meg.

Egészségnevelés, egészségfejlesztés

Az egészségnevelés, a primer prevenció és a védőnő fogalma összefonódik. Nagyon fontos szelete ez a munkánknak, szívesen vállalunk részt a tanulók egészségmagatartásának, egészségtudatos életmódjának kialakításában, fejlesztésében.

Az iskolák igényei szerint alakítjuk ki az egészségnevelési ütemtervünket. Vannak kötelezően megvalósítandó feladatok és persze ezek mellett sok-sok aktuális, vagy éppen az adott közösséget jobban érdeklő témák.

Alsó tagozatban kiemelten fontos témák a helyes fogápolás, napirend, mindennapi tisztálkodás, balesetek megelőzése.

A serdülőkorról, annak változásairól már 4. osztálytól folyamatosan az életkornak megfelelően kell beszélgetnünk. Az egészséges táplálkozás megtárgyalása az 5. évfolyamon kötelező, de soha nem lehet eleget beszélni róla.

A 6. osztálytól kezdődnek a szenvedélyek megelőzését célzó órák, különös tekintettel a dohányzásra, alkoholfogyasztásra, droghasználatra és újabban az energitalokra is. A nemiséggel, szexualitással kapcsolatban a 7. és a 8. évfolyamos tanulókkal szoktunk beszélgetni.

Érintett témák még:

- biztonság, balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás
- családi életre nevelés
- szűrővizsgálatok, oltások
- környezetvédelem
- allergiák
- kullancsok
- testmozgás fontossága

Az egészségnevelési programok megvalósulnak:

- tanórai keretek között
- tanórák után, klubok, szakkörök formájában
- szervezett egészségnapokon szülők bevonásával
- öko-napon, sport napon, családi délután keretében
- gyakorlati a vetélkedők, melyek feladatait az egészség témaköreiben állítjuk össze a gyermekek életkorának megfelelően

A 2022/2023-es tanévben az egészségfejlesztő órákon a kolléganők összesen 4360 gyerekekkel dolgoztak együtt.

Mindig igyekszünk megújulni, az adott témát több oldalról láttatni a gyerekeknek. Sokféle szemléltető eszköz áll a rendelkezésünkre (Beni maci és a belső szervei,

Dohányzó Zsuzsi, Dohányzó száj, fogsor fogkefével, részeg szemüveg), emellett igyekszünk a korral is lépést tartani, így powerpoint bemutatókat készítünk, plakátokat tervezünk, új videókat vetítünk. Próbálunk nemcsak a gyermekek, fiatalok elméjére, hanem lelkére is hatni. Több fronton talán több eredményt tudunk elérni.

Speciális feladataink

- Tanfolyamok, klubok, szakkörök (elsősegélynyújtás, csecsemőgondozás, tini-klub, versenyekre felkészítés)
- Iskolai büfé egészségesebbé tétele, folyamatos kapcsolat, javaslatétel
- Egészségügyi felügyelet rendezvényeken
- Oktató védőnői feladatok
- Iskolai honlap szerkesztésében való aktív részvétel, iskolai dekorálás
- Pályázatírás
- Szombathelyiek Egészségéért Egyesület munkájában aktív részvétel
- Napközis nyári tábor egészségügyi felügyelete, illetve a nyári tábor ideje alatt egészségfejlesztő órák tartása a táborozó gyerekeknek
- Helyettesítés
- Csapatépítő programok
- Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda programjainak népszerűsítése, aktív részvétel
- Öko rendezvények

Továbbképzések, önképzések

- 2022.augusztus Tanévnyitó konferencia Budapest
- 2022.09.21. Az önmotiváció szerepe az eü. szakdolgozók munkájában
- 2022.11.09. Szociális Hét rendezvénysorozat
- 2022.11.17-18. PTE-ETK kötelező szakmacsoportos továbbképzés
- 2022.12.02. Megyei védőnői értekezlet
- 2023.02.02. Munkaértekezlet (Sugár u. 9)
- 2023.02.10. Gyermek mozgásszervi betegségekről.
- 2023.03. AIDS Világnapi Konferencia
- 2023.03. Az atópiás dermatitisz korszerű szemlélete-hagyományos és új kezelési lehetőségek
- 2023.03.02. EESZT általános bemutatása védőnőknek
- 2023.03.25. Stefánia online konzultáció iskolavédőnőknek
- 2023.04.26. A beteggyüttműködés javítása az egészségügyi szakdolgozói munkában, MESZK
- 2023.04.26. Válaszkész nevelés a MAVÉ szervezésében
- 2023 tavaszán 6 alkalomból álló Kiegészítés megelőzés, stresszkezelési tréning az EFI szervezésében
- Megyei Védőnői Továbbképző Napok
- Tűzvédelmi és munkavédelmi oktatás
- Megyei kollegiális Mentor szervezésében havonta 1 alkalommal esettmegbeszélés
- 2023.06.09. Vasi Védőnők Napja

Kapcsolattartás intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel, médiával

1. Iskolavezetés, tantestület
2. Szülők, szülői munkaközösség
3. Nevelési Tanácsadó
4. Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
5. RÉV Ambulancia
6. Vas megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
7. Kórház - szakrendelések
8. Rendőrkapitányság
9. Vöröskereszt
10. Civil szervezetek
11. Vas Népe
12. Városi Televízió
13. Savaria Fórum
14. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata, Egészségügyi iroda
15. PTE EFK – Védőnőoktatás
16. Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda

Összegzés

A 2022/2023-es tanévet a COVID 19 világjárvány lecsengésében, de az országhatárunk mellett folyó háború árnyékában kezdtük el. A város általános iskoláiban egyre nagyobb számmal iratkoztak be Ukrajnából menekült tanulók, akik számtalan plusz feladatot hoztak az iskolát ellátó védőnők munkanapjaiba, kérdőívek kitöltése a családról, oltások, oltási könyvek ellenőrzése, pedig sok esetben ezek nélkül hagyták hátra az otthonukat. Ha nem tudták igazolni az eddig megkapott védőoltásaikat, akkor a tartózkodási címük alapján kijelölt háziorvoshoz küldés, vele egyeztetés az egyéni oltási rendről. Akinek volt oltási könyve, azt a járási vezető védőnő felé ellenőrzésre megküldeni, ha hiányos volt az oltási sora azt háziorvos felé jelezni. A tanulókat minden évfolyamba szűrni kellett, védőnői és orvosi szűrővizsgálat, mindezt úgy, hogy a gyermekek nem beszéltek és nem is értettek magyarul, mi pedig ukránul nem tudtunk kommunikálni. Ahol az iskolában volt oroszul beszélő tanár, akkor az ő segítségét vettük igénybe, szerencsés esetben volt a tanulók között ukrán-magyar állampolgár, aki mindkét nyelvet beszélte és fordított, szülőkkel való kommunikációban a munkahelyükön dolgozó tolmács is sok esetben támogatta a munkánkat.

A munkánk szervezése továbbra is több rugalmasságot, azonnali alkalmazkodást igényelt a váratlan helyzetekhez.

A lehetőségeinkhez mérten végeztük a munkát ebben a tanévben is. A szakorvoshoz utalt gyermekekről visszajelzést kevesebbet, késve kaptunk, mert még mindig nehezen lehetett a szakrendeléseket elérni, hosszabb előjegyzési idővel dolgoztak.

Beszámoló a középfokú iskolákat ellátó védőnői munkáról a 2022/2023-as tanévben

A védőnők munkájukat az iskola - egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet, 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet - szűrővizsgálatok, 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet - járványügy, 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet – módosítások és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján végzik.

A 2022/2023-as tanév 2. félévétől 16 főállású iskolavédőnő dolgozott Szombathelyen.

Az intézmények száma: 19

Állami iskola: 13

Egyházi iskola: 3

Alapítványi iskola: 2

Gyakorló Általános iskola és Gimnázium: 1

Iskola típusaink:

Gimnázium: 7

Beíratottak száma: 2896 fő

Szakgimnázium: 12

Beíratottak száma: 3884 fő

Szakközépiskola: 6

Beíratottak száma: 906 fő

Szakgimnázium és szakközép intézményeinkben 14 évtől 22 éves korig, illetve felnőttképzés is folyik, valamint a nyolcosztályos gimnáziumokban már a 11. életévtől gondozzuk a gyermekeket. Ez a széles korra vonatkozó sáv meghatározza feladataink sokrétűségét, úgymint

- egyeztetett munkaterv az iskolákkal
- Stefánia védőnői program napra kész vezetése
- testnevelési csoportbesorolás előkészítése, vizsgálatok szervezése, lebonyolítása
- gondozási nyilvántartás vezetése, vizsgálatok szervezése, lebonyolítása
- szakmai alkalmassági vizsgálatok szervezése, lebonyolítása, adminisztrációja, jelentése
- szükség szerint tisztasági vizsgálatok lebonyolítása, jelentése

- megbetegedési veszély elhárítása céljából végzett oltások szervezése, lebonyolítása, nyilvántartása, jelentése
- étkeztetés ellenőrzése (büfé és menza)
- munkavédelmi szemle
- gyakorlati helyszín látogatása
- osztályvizsgálatok szervezése, lebonyolítása, adminisztrációja
- szűrővizsgálatok elvégzése (súly, magasság, vérnyomás, látás, hallás, színlátás, mozgásszervi, golyva, mentális állapot)
- beiskolázás előtti alkalmassági vizsgálat
- egészségfejlesztés (szakkörök, órák, tanácsadás, kiscsoportos beszélgetések, rendezvények szervezése, aktív részvétel az iskola életében)
- jelentések készítése: Vas megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, vezető védőnőnek, iskoláknak, munkáltatónak
- ambuláns ellátás, elsősegélynyújtás
- mentális gondozás

Beíratott tanulók összes száma: 7686 fő

Vizsgálatra kötelezettek: **3216 fő**

Megvizsgált: **6052 fő**

Szakrendelésre küldve: **1980 fő**

Pályaalkalmassági vizsgálaton részt vett: **936 fő**

A számokból jól látszik, hogy a törvény által előírt, kötelezően megvizsgálandó gyermekek számához képest lényegesen több a megvizsgált tanulók száma. A védőnők fontosnak tartják, hogy ne csak két évente, hanem minden tanévben találkozzanak a fiatalokkal, így jobban követhető testi-lelki állapotváltozásuk. Ezáltal közvetlenebbé válik a kamaszokkal a kapcsolat és szívesebben jönnek a védőnőhöz örömeikkel és bánatukkal egyaránt.

Ambuláns ellátás: **1910 fő**

Mentő hívás: **13 alkalommal**

Az ambuláns megjelentek száma és a mentőhívások gyakorisága jelzi, milyen fontos a védőnő aktív jelenléte az iskolában, ahol talpraesettségével, szakmai tudásának birtokában azonnali döntést tud hozni az esetleges gyors beavatkozás szükségéről.

A nyolcosztályos gimnáziumokban az általános iskolás korú tanulók kötelező kampányoltásokban részesülnek. Szeptember hónapban a 6. osztályos tanulók diftéria-szamárköhögés-tetanusz elleni védőoltását **Boostrix** oltóanyaggal, majd október hónapban a kanyaró- rubeola-mumpsz oltást **Priorix** oltóanyaggal végeztük.

A 7. osztályos tanulók 2022 szeptemberben esedékes **Engerix-B**, B-típusú májgyulladás elleni védőoltása zajlott le, akik az oltás II. részletét 2023. március hónapban kapták meg.

Továbbra is kérhető önkéntes alapon, lányok és már fiúk részére is a HPV elleni védőoltás a 7. osztályosok körében. Ez az oltás is 2 részletből áll, 2022 októberében, majd 6 hónap múlva, 2023 áprilisában zajlottak az oltások.

A 2022/2023-es tanévben 260 kötelező oltást és 92 HPV elleni védőoltást kaptak a gimnáziumi tanulók.

A védőnő feladatai a védőoltások kapcsán:

- szülők tájékoztatása, értesítése az oltásról
- oltási kiskönyvek összegyűjtése, átnézése
- oltóanyag rendelés, szállítás
- adminisztratív feladatok (védőoltási kimutató, kiskönyv, jelentés, Stefánia rendszer)
- oltások felszívása, előkészület a beadásra
- oltás lebonyolítása
- oltás utáni ellátás, felügyelet

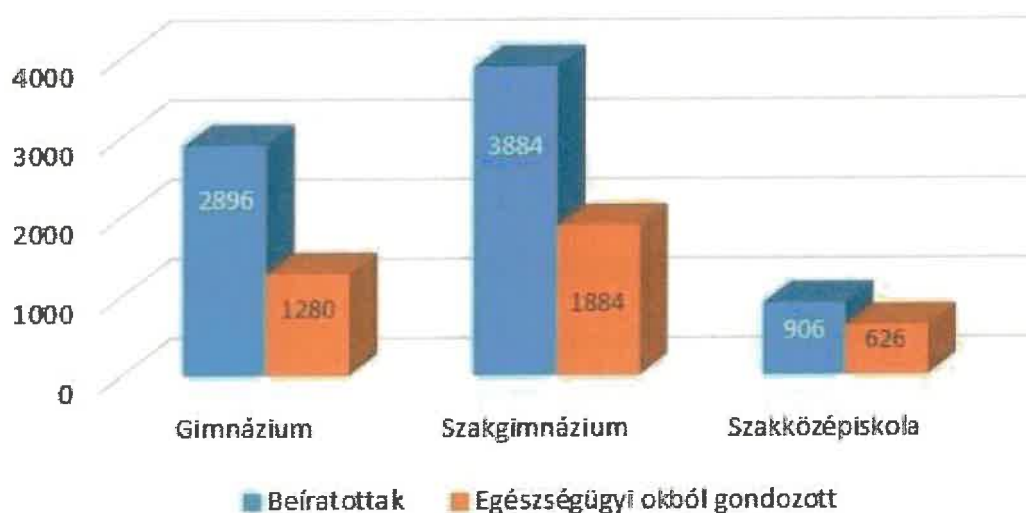
A beíratott tanulók közül gondozásba részesül:

Egészségügyi ok miatt: **3790 fő**

Iskolatípus	Egészségi ok
Gimnázium	1280 fő
Szaggimnázium	1884 fő
Szakközépiskola	626 fő

Az előző évhez viszonyítva szakközépiskolában növekedett, gimnáziumokban és szaggimnáziumokban csökkent az egészségügyi ok miatt gondozottak száma. A beíratottak közel 50%-a küzd valamilyen egészségügyi problémával.

Veszélyeztetettség megoszlása a beíratottak függvényében

Testnevelési csoportbesorolás

464 tanulót kellett különböző testnevelési csoportokba sorolni.

I. könnyített testnevelés: **318** fő

II. gyógytestnevelés: **130** fő

II/A kategória: 62 fő

II/B kategória: 68 fő

II/C kategória: 0 fő

III. teljes felmentett: **176** fő

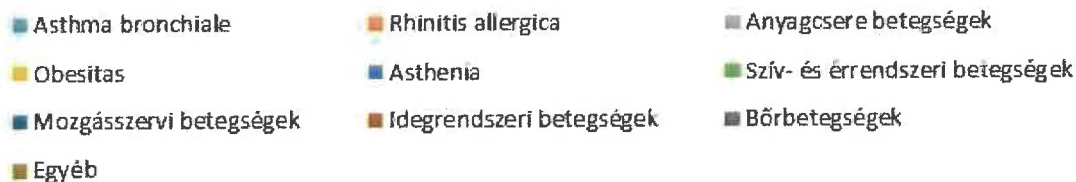
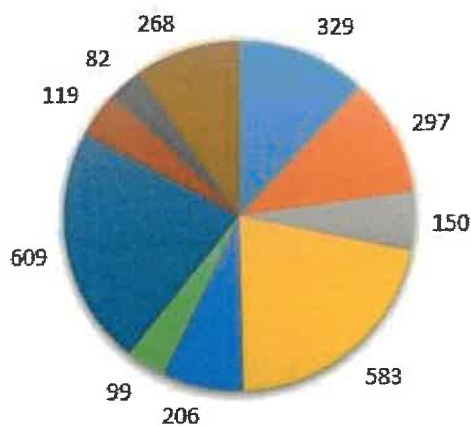
A tavalyi tanévhez viszonyítva több tanulót kellett valamilyen betegség miatt a normáltól eltérő testnevelési csoportba sorolni. Arányaiban kevesebbel emelkedett a teljes felmentettek száma, míg a gyógytestnevelésben résztvevő tanulók száma lényegesen több lett, ami magyarázható azzal, hogy az állapotukhoz mérten kialakított mozgásformákat gyógytestnevelő segítségével végezték és nem a teljes felmentés irányába mentek el.

A teljesen felmentettek között daganatos betegséggel küzdő, fejlődési rendellenességgel született, idegrendszeri károsodott, súlyos mozgásszervi beteg van. De mellettük sok az átmenetileg (pl. műtét miatti) teljesen felmentett.

Az egészségügyi ok miatt gondozottak megoszlása betegségcsoportok szerint

Gondozási csoport	2022/2023	2021/2022 tanév	2020/2021 tanév
Asthma bronchiale	329 fő	324 fő	285 fő
Rhinitis allergica	297 fő	240 fő	283 fő
Anyagcsere betegségek	150 fő	155 fő	164 fő
Obesitas	583 fő	576 fő	559 fő
Asthenia	206 fő	190 fő	144 fő
Szív- és érrendszeri betegségek	99 fő	77 fő	84 fő
Mozgásszervi betegségek	609 fő	426 fő	544 fő
Neurológiai betegségek	119 fő	72 fő	59 fő
Bőrbetegségek	82 fő	61 fő	91 fő
Egyéb	268 fő	114 fő	98 fő

Gondozási csoportok megoszlása

Vég nélküli harcot vívunk a civilizációs ártalmak okozta (mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás, rossz étkezési szokások) fiatalkori elhízással szemben. Az elmúlt tanévek során emelkedést mutat az Asténiás, alultápláltak száma. Érdeemes lesz a következő tanévekben megvizsgálni, hogy mi lehet az oka. Az iskolában biztosított, sok esetben ingyenes étkezés nem igénylése, divat, vagy az étkezést tartja úgy, hogy kontrolálhatja a körülötte zajló események közül, abban neki van döntési joga. A személyes találkozások során mindig kitérünk az életmódi tanácsokra, helyes életvitelre, hangsúlyozzuk a mozgás fontosságát, de mindez mit sem ér, ha a család szokásai nem változnak meg.

Továbbra is sok diák hord szemüveget. Ebben tanévben 2402, múlt tanévben 2267 tanuló viselt szemüveget, vagy használt kontaktlencsét. Tavalyi évhez viszonyítva az arányok változatlanok. A szakgimnáziumi tanulók között több szemüveget tartunk nyilván, mint gimnáziumban tanuló társaik között.

Összehasonlítva a mozgásszervi gondozottak megoszlását a 3 iskolatípus szerint, láthatjuk, hogy szignifikánsan kevesebb a mozgásszervi gondozott a szakközépiskolások között. Ennek ellenére ez az alacsony szám is megnehezíti a szakmai alkalmasság elbírálását, hiszen vannak olyan szakmák, melyeknél a gerinc, a statikai rendszer elváltozásai kizáró okként szerepelnek.

A mozgásszervi gondozottak megoszlása iskolatípusok szerint

A hallásvizsgálaton kiszűrt tanulók száma stagnálást mutat, mely mögött régebbi fülészeti esemény, ritkán aktuális megfázás áll, illetve a nagy hangerőn fülhallgatóval hallgatott zene is okozhat hallásromlást. Ma már szinte elképzelhetetlen a fiataloknak ezen eszközök nélkül az utcán, buszon, vonaton közlekedni.

Középiskolákban jelzés esetén, illetve a nyolcosztályos gimnáziumokban az általános iskolás korú gyermekeknél évente 3 alkalommal történik tisztasági vizsgálat. Sajnos az ápolatlanság mindennapi probléma. A szűrések során gyakran szembesülünk ezen problémával. Egészségnevelési órák során minden témába beleszójuk a személyi higiéné fontosságát.

Fogászati szűrés

Rendszeres évenkénti vizsgálatot végeznek a szakorvosok, illetve az osztály vizsgálatok kapcsán az iskolaorvos is figyelmezteti a diákot a száj higiéné fontosságára, az elváltozások kezeltetésére, fogszabályzás szükségességére.

Sajnos a problémákat a diákok nagy része csak akkor veszi komolyan, ha már fájdalommal járnak és a szűréseket nem tartják fontosnak. Könnyebb a megelőzésre szolgáló szűréseket népszerűsíteni ott, ahol a szülők egészségtudatosan, felelősséggel alakítják a család életét.

Egészségnevelés

A védőnői prevenció munkája a szűrések mellett a felvilágosító előadásokon, interaktív órákon, tanácsadásokon teljesebben ki. Az idei tanévben 4822 diákot szólítottak meg a védőnők.

A védőnő egészségnevelési munkája során kötelező és ajánlott témákat dolgoz ki és prezentál. **Kötelező téma a 11. évfolyamon az emlő- és a here önvizsgálata.** Több

jelzést és köszönetet kaptunk a szülőktől és a tanulóktól, pedagógusoktól, hogy foglalkozunk a rákszűréssel, s ezzel életet mentünk. Ez ad erőt nekünk a további munkánkhoz.

A további témák kidolgozása a védőnő ajánlása, illetve az iskola igénye szerint történik. Egészségfejlesztő munkánk szervesen kapcsolódik az iskolák egészségnevelési programjához. Beszélünk az egészséges táplálkozásról, személyi higiénéről, pubertáskori változásokról, szexualitásról, párválasztásról, fogamzásgátlásról, abortuszról, szexuális úton terjedő betegségekről (kiemelten az AIDS-ről), a normálistól eltérő szexuális magatartásformákról, lelki egészségről, agresszióról, stresszhelyzetek kezeléséről, egészségkárosító magatartásformákról (dohányzás, alkoholfogyasztás, energitalok, drog). A munkákat nagyban segíti az EFI-vel való szoros együttműködés, a tőlük kapott szakmai segítség, közös programok szervezése.

A tanórákon kívül nagyon fontos számunkra a diákokkal való négy szemközti beszélgetés. Sokan azért keresik fel a védőnőt, hogy meghallgatást nyerjenek, így szabadulva lelki terheiktől. A váratlan helyzetek, karantén kötelezettségek, a szülők lelki válsága egyre mélyebben érinti, vagy inkább sújtja a gyerekeket. Magukra maradnak egy-egy tragédia feldolgozása során. Nincs idő a beszélgetésekre, a szülői odafigyelésre, így a számukra a mentőövet gyakran a védőnő jelenti. Ez számunkra öröm és teher is. Hisszük, hogy a prevenció segítségével elérhető a testi-és lelki egészség, harmónia önmagunkkal. Ez vezérel bennünk, amikor egyéb feladatokat vállalunk.

Speciális feladataink

Valamennyi program védőnői szervezésben illetve közreműködéssel valósult meg:

- **Iskolai diáknapi, iskolai kampányok** – előadások az egészség „helyszínen”, kollégiumi egészségnevelés, ételkóstoltatás, sminkbemutató, „tavaszi tüdőtakarítás”- dohányosok
- **Tanfolyamok szervezése** – felkészítés csecsemőgondozási versenyre, elsősegély-nyújtási vetélkedőre
- **Egészségügyi felügyelet biztosítása** iskolai rendezvény alatt.
- **Kapcsolattartás a Pálos Károly segítő szolgálattal**
- **Napközis nyári tábor egészségügyi felügyelete**
- **Séta az emlőrák ellen**

Kapcsolattartás

- Iskolavezetés, tantestület
- Szülők, szülői munkaközösség
- Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda
- Nevelési Tanácsadó
- Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- RÉV Ambulancia

- Vas megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- Kórház - szakrendelések
- Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési osztálya
- Vöröskereszt
- Civil szervezetek
- Vas Népe
- Városi Televízió
- Savaria Fórum
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata, Egészségügyi iroda
- PTE EFK - Védőnőoktatás
- KEF
- Egészséges Városok Szövetsége
- Humán Civil Ház

Egyéb feladatok

- Oktató védőnői feladatok: IV. éves védőnő hallgatóknak
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) Ifjúsági védőnők képviselete
- Koordinátori munka
- Működtetjük a Szombathelyiek Egészségéért Egyesületet
- Iskolai Egészségnapok

Továbbképzések, önképzések

- 2022.augusztus Tanévnyitó konferencia Budapest
- 2022.09.21. Az önmotiváció szerepe az eü. szakdolgozók munkájában
- 2022.11.09. Szociális Hét rendezvénysorozat
- 2022.11.17-18. PTE-ETK kötelező szakmacsoportos továbbképzés
- 2022.12.02. Megyei védőnői értekezlet
- 2023.02.02. Munkaértekezlet (Sugár u. 9)
- 2023.02.10. Gyermek mozgásszervi betegségekről.
- 2023.03. AIDS Világnapi Konferencia
- 2023.03. Az atópiás dermatitisz korszerű szemlélete-hagyományos és új kezelési lehetőségek
- 2023.03.02. EESZT általános bemutatása védőnőknek
- 2023.03.25. Stefánia online konzultáció iskolavédőnőknek
- 2023.04.26. A beteggyűttműködés javítása az egészségügyi szakdolgozói munkában, MESZK
- 2023.04.26. Válaszkész nevelés a MAVE szervezésében
- 2023 tavaszán 6 alkalomból álló Kiegészítő megelőzés, stresszkezelési tréning az EFI szervezésében
- Megyei Védőnői Továbbképző Napok
- Tűzvédelmi és munkavédelmi oktatás
- Megyei kollegiális Mentor szervezésében havonta 1 alkalommal eszmegbeszélés
- 2023.06.09. Vasi Védőnők Napja

Közösségi programok

- Kirándulás Sümegre
- Emlőrák elleni küzdelem világnapja alkalmából tartott figyelemfelhívó rendezvény
- Szombathelyiek Egészségéért Egyesület ülése
- 2021december Védőnői karácsony

Terveink a 2023/2024-es tanévre

- Az egészséghez, prevencióhoz kapcsolódó világnapok beépítése az egészségnevelésbe
- Az „Egészség napok” rendezvénysorozatának szervezése, lebonyolítása
- Egészségfejlesztési Iroda programjainak népszerűsítésében, kivitelezésében való részvétel
- Továbbképzések, önképzések, csapatépítés
- Hagyományteremtő céllal létrehozott rendezvényeink folytatása

Beszámoló Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda és részeként a civil szervezetek koordinációjának feladatkörében elvégzett 2023. évi munkáról

A 2018. április 2-án sikeres pályázójaként az „Alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztés-helyi kapacitás fejlesztése” című felhívásnak a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ létrehozta a Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Irodát. Az Iroda szakmai állománya kialakult, tárgyi feltételeik adták a munkavégzéshez. Az Iroda 2018.április 2.- 2020.szeptember 30. közötti időszakban pályázati forrásból működött. 2021. szeptemberében helyszíni ellenőrzés keretein belül a projekt megvalósítás az Európa Uniós pályázati feltételek maradéktalan teljesítésével lezárásra került. A pályázati idő leteltével elindult az Iroda fenntartási ideje, melynek időtartama 36 hónap.

A közösségi célú funkciót ellátó Egészségfejlesztési Iroda továbbra is Szombathelyen a Nádasy F. u. 4. szám alatt teljes körűen felújított, akadálymentesített épületben működik.

Az irodavezető személye mellett, egészségfejlesztő, továbbá két szakpszichológus felel a szakmai munka megvalósításáért. Négy fő heti 40 órás munkarendben látta el az EFI szakmai alap feladatit.

Szakmai feladatok a Belügyminisztérium/ Országos Kórházi Főigazgatóság által kiadott adott évre vonatkozó „Egészségfejlesztési Irodák kötelezően megvalósítandó feladatai” című iránymutatása alapján az alábbiak szerint valósult meg

1. Közösségi Egészségfejlesztési szolgáltatások

1.1 Gyermeket tervező, illetve gyermekes családokra irányuló egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításban való részvétel, szülői készségek fejlesztése

-Szülői szerepre felkészítő tanfolyamok :

Program célja :a várandóóság időszakában szakember segítségével felkészülés a szülői szerepre. A tematika a fizikális változásokat, szülés előtti teendőket, lelki folyamatokat járja körül

Szombathely és Járása területén elő gyermeket váró családok számára hirdetett program. A célcsoport elérése védőnőkön keresztül történt, valamint a közösségi oldalon, holnapon végzett hirdetés által. A program résztvevői 20-45 éves korosztályba tartozók, aktív korú lakosság.

Tematikus tanfolyam, melynek alkalmi külön- külön témát járnak körül. Az alkalmak első részében elméleti tudás átadása történt, a program második felében interaktív módon a kérdések megválaszolása, esetenként gyakorlati bemutatás történik.

Tematika:

1. alkalom: a magzat méhen belüli fejlődése, korai kötődés, anya-gyermek kapcsolat kialakulása
2. alkalom: Szűrővizsgálatok a várandósság alatt, várandós életmódja
3. alkalom: Szülés, születés – élettani változások, érzelmi folyamatok
4. alkalom: Anyatejes táplálás előnyei, gyermek táplálás aktualitásai

A Védőnő által vezetett foglalkozások kiemelten foglalkozott a szülői szerepre való felkészüléssel, valamint várandósoknak, kisgyermekes szülőknek nyújtott segítséget a baba gondozással kapcsolatos témákban

2023-ban 2x 4 alkalommal – 15 fő részvevővel valósult meg

-Gyermekkor elsősegélye tanfolyamok

Készség szintű tudás átadás családok, leendő szülők, szülők, nagyszülők számára a gyermekkorban fellelhető egészségügyi vészhelyzetek kezelése kapcsán.

A tanfolyam kivitelezése tömbösített formában történt. Feldolgozott témák:

1. Gyermek újraélesztés
2. Légúti idegentestek
3. Krupp
4. Allergiás reakció
5. Sérülések, sebellátás
6. Görcsállapotok
7. Láz – Hányás – Hasmenés
8. Fogsérülések
9. Mérgezések általános ellátása

Hat tanfolyam valósult meg – 177 fő részvételével.

-Kismamatorna kurzusok gyógytornász vezetésével

Várandós édesanyák fizikai aktivitásának növelése, szakember vezetésével

3x 6 alkalommal -29 fő részvételével valósult meg.

-Anyatejes Világnaphoz kapcsolódó egészséghelyszín

A gyermekes családoknak a rendezvény helyszínén egészség tanácsadás biztosítása, EFI -ben elérhető térítésmentes programokról tájékoztató írásos anyagok, valamint szóbeli tájékoztatás formájában. 31 fő jelent meg az EFI standnál .

-Szülés utáni regeneráló torna kurzusok 2X6 alkalommal – 24fő részvételével

A program célja az édesanyák fizikai aktivitásának növelése, gyógytornász szakember vezetésével

-Babamasszázs tanfolyamok 3 X5 alkalommal- 33 fő részvételével

A szülők számára lehetőséget biztosít a babamasszázs folyamatának elsajátítására, a testi -lelki kötődés erősítését a szülő gyermek kapcsolatban, a szülői készségek javítását célozza a program

5+1 alkalmas tanfolyamok: kis létszámú csoportos foglalkozások.

A tanfolyam 5 alkalommal testrészenként végig veszik a résztvevők gyakorlatban, elméletben a masszázst technikáját, a gyakorlatok fantázia neveit, mondókákat megtanulják hozzá.

Az oktató egy bemutató- játék babán mutatja a masszázst mozzanatok. A tanfolyam során fokozatosan egyre több testfelületet masszíroznak az édesanyák a babájukon. Minden alkalom ismétléssel indul. A szülők beszámoltak a babamasszázs pozitív élettani hatásáról, szívesen vettek részt a programon.

-Baba mama klubok 31 alkalommal – 517 fő részvételével

A szülők számára lehetőséget biztosít a testi -lelki kötődés erősítését a szülő gyermek kapcsolatban, a szülői készségek javítását célozza a program. Az EFI nagytermében tanévhez igazodóan hozzávetőleg heti rendszerességgel megvalósuló program, civil szervezetek koordinációjával foglalkozó munkatárs bevonásával.

Résztevők összesen : 826 fő

1.2. Gyerekekre (3-18 éves korosztály) irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek partnerségben történő megvalósítás

Felkérések, együttműködések alapján a Járásban működő iskolákban egészségnapi rendezvényeken, iskolai egészségfejlesztési programokban, nyári táborok alkalmával prevenciók, egészségmegőrző témájú programok megvalósítása, melynek célja gyermekek, serdülők egészség műveltségének fejlesztése. Programok megvalósítói az EFI szakmai munkatársai.

Közoktatási intézményekben együttműködés alapján végzett egészségfejlesztő tevékenységek szakmai megvalósítása igazodik a szakmai felettestől elvárt iránymutatáshoz a törvényi szabályozások maximális betartása mellett.

Programokon résztvevők: 1608 fő

Nyári napközi táborok alkalmával EFI szakmai munkatársak által megvalósított interaktív , tapasztalati tanulást segítő, az egészségfejlesztés módszertanát alkalmazó programmegvalósítás – 8 program 281 fő részvételével

Összes résztvevő : 1889 fő

1.3. Idősebb (különösen 65 és afeletti) korosztályra irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

A programok célja az idős korosztály számára hiteles információk átadása, az egészség műveltség fejlesztése, valamint egyszerű egészség mérések, tanácsadás lehetőségének biztosítása aktív időskori egészségnapok kapcsán Aktív időskori egészségnapok 9 alkalommal- 178 fő részvételével valósult meg .

Mozgásos programok biztosítása , fizikai aktivitás növelése idős korban is a cél, valamint az életkori sajátosságoknak megfelelő mozgásprogramok kínálata.

Senior torna 3x6 alkalom- 41 fő részvevővel

Nordic Walking 4x6 alkalommal- 57 fő résztvevővel

Idős torna 6 alkalommal -16 fő résztvevővel

Gyalogló program 10 fő részvételével

Összes résztvevő: 302 fő

1.4. Krónikus betegekre irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

Krónikus betegek számára hirdetett előadás célja a tudás, ismeretanyag átadása az egészség javítása, fenntartása céljából. 4 program megvalósítása történt siketek, vakok és gyengélátók, autizmussal küzdők, körében valamint figyelemfelhívó program valósult meg az Emlőrák elleni küzdelem kapcsán, világnaphoz kapcsolódóan.

Összes résztvevő :290 fő

1.5. Egészségkockázatok csökkentésére irányuló 18 év feletti korosztály (aktív korúak, családok, idősek, krónikus betegek, szociálisan hátrányos helyzetű) közösségi egészségfejlesztési tevékenységek partnerségben történő megvalósítása

Rendezvényesek, kitelepülések, egészségnapok, workshopok, **33 programmegvalósítás** a járás területén többségében EFI szakemberek megvalósításával , nagyobb rendezvények esetében szakmai személyzet igénybevétele történt az egészség prevenció rendezvények megvalósításához.

Összes résztvevő: 1320 fő

Mozgásos programok 18-64 éves korosztály számára

A mozgás szervrendszer fejlesztésére mind a keringésjavító, mind a regeneráló típusú, valamint erőfejlesztésre irányuló, ízületi mozgás megtartására fókuszáló különféle erősségű mozgásos kurzusok valósultak meg.

Alakformáló torna, jóga típusú, talajtorna foglalkozások **118 alkalommal** kínált mozgáslehetőséget.

Összes résztvevő : 273 fő

1.6. Mentális egészségfejlesztés- magas kockázatú csoportok számára nyújtott , mentális segítő szolgáltatások nyújtása

1.7 Depresszió öngyilkosság megelőzési programok megvalósítása

Egyéni tanácsadás: Az Egészségfejlesztési Iroda Nádasdy F. utcai épületében kialakított tanácsadó helyiségeiben zajlottak az egyéni segítő beszélgetések. A konzultációk meghatározott tanácsadási rendben, előzetes bejelentkezést követően zajlottak. A tanácsadásokat szakpszichológus, pszichológus

szakemberek vezették. Az egyéni segítő beszélgetés szolgáltatást **225 fő** vette igénybe, **1023 megjelenés volt részükről az EFI pszichológusainál.**

Az előadások célja a lakosság számára szakembertől, mégis közérthető módon hiteles információk eljuttatása a lelki egészségvédelemmel kapcsolatosan. Előadások, lelki egészségvédelem téma : 5 program valósult meg – 224 fő résztvevővel.

A tréningek többségében az önismeret, tématerületeit járták körül, kiégés, depresszió, öngyilkosság megelőzésére, irányultak. Szakembereink végzettségéhez igazodva, különféle módszereket alkalmazva: Relaxáció, asszertivitás, ön és -társismeret, személyiségfejlesztés, kommunikációs technikák, meseelemzés, hol több alkalmas, hol tömbösített formában. Hét tréning/workshop 23 alkalommal történő megvalósítással 71 fő részvételével zajlott

Összes résztvevő : 520 fő

2. Egyéni egészségfejlesztési szolgáltatások

2.1. Egyéni kockázatfelmérés, annak eredménye alapján utánkövetéssel rövid intervenció, közösségi egészségfejlesztési programokba történő bevonás, szükség esetén alap- vagy szakellátásba történő irányítás

Egyéni tanácsadás, egészség állapot felmérés – EFI szakmai munkatársak mint megvalósítók

Egyéni kockázatok felmérése standard mérőeszközök segítségével

Minimál vagy rövid intervenció az egészség károsító magatartásformák

tekintetében (dohányzás, alkoholfogyasztás)

Az iroda nyitvatartási idejében meghatározott tanácsadási rendben, előre bejelentkezve vehettek részt a kliensek egészségtanácsadáson, testösszetétel mérésen, melynek során a személyre szabott eredmények kiértékelése történik InBody570-es készülék eredmény lapjának segítségével. Az egészségtanácsadás az egyén problémáira reflektálva, továbbirányítási utak megadásával történt.

Kitelepülések alkalmával végzett egészség felmérés 1188 db

Összes résztvevő :96 fő

3.0. Egészségkommunikáció

3.1 Egészséges életmódot ösztönző kommunikáció

3.2 Folyamatos kommunikáció EFI tevékenységéről

3.3 Az egészség , mint érték és élmény szemlélet képviselője helyi szinten

Internetes megjelenések működtetése, folyamatos frissítése történt.

Tématerületek: egészséges életmódra vonatkozó egészségkommunikáció, szervezett szűrésekre történő mozgósítás önálló tartalmakkal, valamint az Országos szervezetek szakmai anyagainak megosztása által.

Egészséges életmódra vonatkozó ismeretterjesztő előadások szervezése, megvalósítása

EFI tevékenységéről rendezvényeken történő tájékoztatás folyamatosan történt.

Egészséggel kapcsolatos felmérések, programokkal kapcsolatos lakossági igény felmérések a kurzus lezárásával online kérdőívek segítségével történtek.

Multiszektorális együttműködés egészségügyel, egészséget támogató intézményekkel, szociális , oktatási, hivatali intézményekkel, civil szervezetekkel folyamatosan fenntartott.

Az egészségkommunikáció fontos részét képezi a lakosság elérése, hiteles információk továbbítása egészséggel, egészség védelemmel kapcsolatosan

2023 évben 26 média megjelenés történt az iroda saját online felületein túli megjelenés, többségben helyi újság, televízió, rádió felületein.

Az EFI Zoom felületet is működtet, az online programmegvalósítás így gördülékennyé, érdeklődők számára könnyen elérhetővé váltak. Kettő online programmegvalósítás zajlott, országosan ismert és elismert előadók bevonásával.

Egyéb EFI székhelyén megvalósuló szolgáltatások:

Szombathely Vármegyei Jogú Város humán területet támogató civil szervezetei működésének segítése, infrastrukturális és szakmai háttérének biztosítása – Szombathely Nádasy F. u. 4. székhelyén (korábbi Humán Civil Ház)

Személyi feltételek: 1 fő szociális munkatárs a feladatok ellátására

A civil szervezetek koordinációja 2 telephelyen – az Egészségügyi Alapellátó Központban, illetve az Egészségfejlesztési Iroda épületében - biztosít helyet és infrastruktúrát az egészségügyi ágazat civil szervezeteinek rendezvényeire, szoros együttműködésben a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Irodával.

A civil szervezetek koordinációja a működő szervezetek tevékenysége egészségügyi, egészségmegőrzés, egészségfejlesztés, valamint szociális területhez kapcsolódik. Fontos szerepet vállalnak a primer, valamint a tercier prevencióban. Tevékenységükkel elsősorban kiegészítik a már meglévő ellátást, valamint azt sokkal színesebbé teszik, az egyedi igényekhez igazodva. Vannak azonban olyan szervezetek is, melyek a meglévő, ám állami szinten ki nem elégített igényekre, szükségletekre reagálva jöttek létre.

A 2023-as évben működő civil csoportok:

1. A.A. (Alcohol Anonymous – Névtelen Alkoholisták) Csoport
2. Baba Mama Klub
3. „Bruno Gröning” Baráti Kör Gyermekek Csoportja
4. Egészséges Időskorúak Vegyeskara
5. Együtt - Egymásért Eséllyel az Életért Egyesület
6. Gerinctorna Klub/Jóga Harmónia
7. Harmónia Egyesület
8. KALÁSZ csoport
9. Meridián Torna Klub
10. N.A. (Narcotics Anonymous – Névtelen Drogfüggők) Csoport
11. Nyugat- Dunántúli ETKA Jóga Egyesület
12. Nyugat-Dunántúli ETKA Jóga Egyesület Örömtánc csoportja
13. Szombathelyi Gomba és Gyógynövény Klub
14. Telehumanitas Mentálhigiénés Egyesület
15. Vas Megyei Sclerosis Multiplex Egyesület
16. Vas Megyei Diabetezes Gyermekeket Segítő Egyesület *(időszakos)*
17. Vas Megyei Reumaklub
18. Vidám Nyugdíjasok Klubja

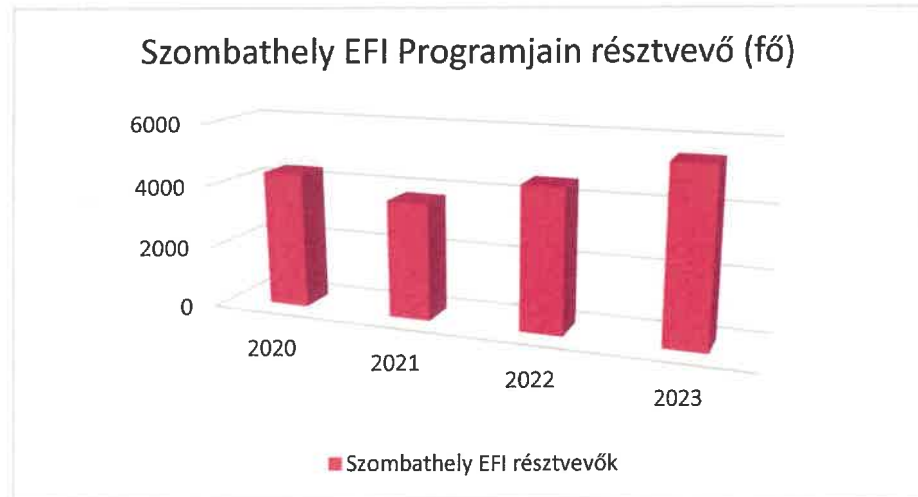
A civil szervezetek koordinációja a szervezetek működését segíti, támogatja. Az infrastruktúra biztosításán kívül személyes konzultáció is zajlik. Lehetőséget biztosít a szervezeteknek az aktuális kérdések megbeszélésére, problémafelvetésekre, azok tisztázására, megoldására. Továbbá biztosítja, hogy a szolgáltatások úgy alakuljanak, hogy azok a legnagyobb mértékben igazodjanak a szervezetek igényeihez.

2023. évi civil szervezetek forgalmi adatai

Hónap	Foglalkozások száma	Résztevők száma Fő	Foglalkozások al leterhelt óra
Január	50	482	87
Február	63	640	108
Március	58	518	93
Április	42	408	63
Május	46	470	67
Június	45	487	74
Július	27	194	38
Augusztus	30	227	47
Szeptember	44	440	70
Október	43	446	75
November	50	531	83
December	25	239	42
Összesen	523	5082	847

Egészségfejlesztési Iroda által kínált programokon 2023. évben, egyéni és közösségi szolgáltatások, valamint életmódváltást elősegítő programok alakalmával összesen 5517 fő vett részt.

A Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda által kínált egészségmegőrzést szolgáló programok ,szolgáltatások igénybevétele a lakosság részéről folyamatos emelkedést mutat.

Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda programjait igénybevevők nemek szerinti megoszlása 2023

Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda 2023 évi programjain részt vettek korosztályok szerint

• **Partnerségi kapcsolatok működtetése:**

- Szombathelyi Megyei Jogú Város Önkormányzatával
- Szombathely Járás valamennyi településének önkormányzatával
- A Vas Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályával
- Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórházzal , MÁV rendelővel
- Különféle Társszervezetekkel
- Egészségfejlesztéssel kapcsolatos szakmai fórumokkal (pl. Szombathelyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal)
- Házi orvosokkal, Iskola egészségüggyel, foglalkozás-egészségügyi orvosokkal
- Védőnői Szolgálattal
- Humán Civil Házzal
- Különféle civil szervezetekkel
- Térségi EFI irodákkal

Beszámoló az Anyatejgyűjtő Állomás

2023. évi munkájáról

Annak érdekében, hogy a csecsemők a lehető legegészségesebben kezdhessék életüket, a WHO, az UNICEF és a legtöbb egészségügyi szervezet világszerte azt javasolja, hogy a csecsemők hat hónapos korukig kizárólagosan anyatejet kapjanak. Amennyiben az édesanya saját tejjel való táplálása nem lehetséges, a WHO ajánlása szerint a donor női tej a következő legjobb választás a baba táplálására, hiszen a női tej olyan immunológiai összetevőket tartalmaz, amelyek az anyatejhelyettesítőkben nem találhatóak meg.

Az az anyuka, akinek sok teje van, de nem akarja felhalmozni, és a lefolyóba sem szeretné önteni a felesleget, rengeteget segíthet a rászoruló anyukáknak és csecsemőknek azzal, ha leadja lefejt tejtét.

Szombathelyen 1952 óta működik az Anyatejgyűjtő Állomás, 2022. október hónaptól az Anyatejgyűjtő Állomás Szombathely, Markusovszky L. u. 8. szám alatt működik.

Az Anyatejgyűjtő Állomás feladata kettős:

- egyrészt összegyűjti az anyatejet azon édesanyáktól, akiknek a saját gyermekük szoptatásán túl többletként termelődő anyateje van,
- másrészt az anyatejadó édesanyák segítségével anyatejjel látja el azokat a beteg, koraszülött, kis súlyú vagy nevelt/örökbefogadott csecsemőket, akiket édesanyjuk anyatejjel táplálni nem tud.

Rendszeresen ismétlődő feladatok:

Védőnői szervezéssel az anyatej összegyűjtése és az anyatejes táplálás igény szerinti biztosítása a hatályos jogszabályok figyelembe vételével történik.

Az anyatej begyűjtése két módon zajlik: személyesen az adományozó édesanya, illetve egy családtagja által érkezik be a lefejt anyatej, vagy gépkocsivezető hozza be az állomásra. Az anyatej begyűjtése céljából 2008. január 1.-től körjárat működik Szombathelyen belül. Ilyenkor sofőr szállítja az anyatejet a tejleadó édesanyáktól az állomásra. A gépkocsivezetőnk a hét minden munkanapján előre egyeztetett időpontban keresi fel otthonában az anyatejadó édesanyákat és gyűjti be a lefejt anyatejet. A sofőr a begyűjtés alkalmával átadja az édesanyáknak az előre összekészített, steril gyűjtőüvegeket is, amelyek tiszta pelenkába és egyszerhasználatos, felcímkézett műanyag táskába vannak. A címlistáról naponta gondoskodom, továbbá az esetleges változásokról is tájékoztatom a sofőröket (pl. valaki befejezte a leadást, vagy új tejleadó anya jelentkezett, esetleg szünetel a tejleadás, stb.) Az anyatej szállítása a gépkocsiban természetesen –az előírásoknak megfelelően –jégakkumulátorral ellátott hűtőtáskában történik.

Tapasztaltak szerint a vidéki tejleadó édesanyák is –akikhez az anyatejgyűjtő körjárat nem megy ki –tisztességgel, megbízhatóan hozzák be a többletként termelődő lefejt anyatejet. A tej szállítása ebben az esetben is hűtőtáskában történik.

A tejleadók 48 órán át –az előzőekben megbeszéltek szerint –megfelelő módon gyűjthetik és tárolhatják otthonuk hűtőjében a többletként termelődő női tejet. Tehát

ugyanazon édesanyától kétnaponta érkezik az állomásra az anyatej. A tej gyűjtésére az állomás biztosítja a sterilizált gyűjtőüvegeket.

A beérkező anyatejet először is az előző nap sterilizált, hitelesített mérőhengerben lemérjük, és az adatokat dokumentáljuk. (Ez fontos, hiszen a leadott anyatejért literenként 2700 Ft adómentes jövedelem jár a tejadó édesanyáknak. 2023. december 22-től jelentős változás történt, a pasztörizált női tej literenkénti ára 3 500 Ft-ra emelkedett. A kiadott anyatej mennyiségével az Anyatejgyűjtő Állomásnak a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő felé szigorú elszámolási rend és határidő betartásával kell elszámolni, mivel az anyatejet igénylők helyett az Egészségbiztosító fizeti ki az anyatej árát az Anyatejgyűjtő Állomáson keresztül az anyatejet adományozó édesanyák számára.)

A Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház Perinatális Intenzív Centrumával (PIC) történő együttműködési megállapodás szerint hétfői, szerdai és pénteki munkanapokon, az előzetesen megigényelt anyatej mennyiséget is kiadagoljuk, így biztosítva anyatejet a rászoruló koraszülöttek számára is. Az elosztott tejet steril, műanyag tetőkkel lezárjuk, majd a rászoruló babák nevének kezdőbetűivel felcímkézzük.

A megtöltött tejesüvegeket vízfürdőben pasztörizáljuk +65 °C-on 30 percig. Ezután fokozatosan langyos, majd hideg vízzel hűtjük az üvegeket. Ezt követően fagyasztószekrényben egy órát tartva érik el a kívánt ideális tárolási –2-5 °C-os – hőmérsékletet. A tejesüvegeket átadásig hűtőszekrényben tároljuk. A pasztörizált anyatej hűtőszekrényben, ideális hőmérsékleten 14 napig is eltartható. (Pasztörizálás nélkül, megfelelő körülmények között, hűtőszekrényben 2-3 napig tárolható az anyatej.)

A női tejet –az országos gyakorlathoz igazodva –hetente egyszer, pénteki napokon, a pasztörizálást követően bakteriológiai vizsgálat céljából mikrobiológiai laboratóriumba küldjük. Vizsgálatkérő lapot mellékeljük a mintához. Az intézmény a SYNLAB Szombathely, Sugár út 9. sz. alatti laboratóriumával áll szerződéses viszonyban.

Az anyatejet adók, a hatóság előírása alapján, szűrővizsgálatok elvégzése után adhatják le tejükét az Anyatejgyűjtő Állomáson. Gondoskodni kell arról, hogy az anyatejet adományozó édesanyák a közegészségügyi jogszabályok rá vonatkozó feltételeinek betartását hitelt érdemlően igazolják. A tejadó anyák szóban és írásban részletesen tájékoztatva vannak a tejleadás feltételeiről, a fejés módjáról, az anyatej helyes tárolásáról, gyűjtéséről és a higiénés szabályok pontos betartásáról. Azt gondolhatnánk, hogy a fokozott higiénés szabályok betartása természetes dolog, amivel a szoptató édesanyák tisztában vannak. Tapasztalatunk szerint bár valóban figyelnek a higiénéire és a fertőtlenítésre, de pontos módjáról és fontosságáról nem minden esetben vannak tisztában. Ezért ezt nagyon fontosnak tartjuk hangsúlyozni és átbeszélni. Az Anyatejgyűjtő Állomáson a hatóság előírásai szerint naponta történik az üvegek és a tetők mosogatása, az üvegek sterilizálása 160 °C-on 45 percig zajlik. A műanyag üvegtetők fertőtlenítése pedig kifőzéssel történik: a víz forrásától számított 10 percig főzzük. Naponta minimum kétszer ellenőrizzük a hűtők hőmérsékletét, melyet dokumentálunk. A járványügyi helyzetből adódóan még inkább figyelünk rá, hogy naponta többször legyen szellőztetve és fertőtlenítve, főként két, állomásra érkező ember között.

A körjáratok útvonalát, illetve a begyűjtés menetét gondosan megszervezzük, a tejet adó édesanyákkal és a sofőrökkel történő egyeztetést követően. A sofőrnek a steril gyűjtőüvegeket előre összekészítjük, melyet tiszta pelenkába és műanyag táskába csomagolunk. A leadott tej mennyiség változó.

Az újonnan jelentkező tejadományozó édesanyákat teljeskörűen tájékoztatjuk telefonon vagy akár személyesen a tejleadás feltételeiről, a hozzá szükséges vizsgálatokról, és annak menetéről. A vizsgálatokhoz szükséges beutalókat kitöltjük, mintavételi edényeket összekészítjük, illetőleg szükség esetén egyszerhasználatos szájmascot, gumikesztyűt és bőrfertőtlenítő folyadékot biztosítunk. Igény szerint segítjük az édesanyáknak az anyatejminta levételében is. A szűrővizsgálatokhoz az időpontokat is megkérjük részükre. Az új anyatejadókat is részletesen tájékoztatjuk a fejés módjáról, az anyatej gyűjtéséről, tárolásáról, a higiénés szabályok betartásáról, a begyűjtés módjáról és időpontjáról.

Az első anyatejadást meg kell előznie néhány **szűrővizsgálatnak**, amely a donor női tejet kapó csecsemők érdekében elengedhetetlen:

- Wassermann és Hepatitis B vizsgálat
- tüdőszűrő vizsgálat
- HIV szűrés (vérvétel)
- széklet bakteriológiai vizsgálat
- anyatej bakteriológiai vizsgálat

A luesz és a Hepatitis B szűrése a magyarországi várandósgondozási rendelet értelmében általában már várandósság során az első vérvétel kapcsán megtörténik, a tejadományozás előtt elegendő a leleteket bemutatni. 1 éven belüli negatív eredmény fogadható el.

A tüdőszűrés az anyatej termelődésére és az édesanya saját gyermekére nézve semmilyen káros hatással nincs. Szombathelyen a vizsgálatokhoz szükséges beutalókat és a mintavételi gyűjtőtégelyeket az állomás biztosítja.

Csak érvényes, negatív leletek birtokában kezdődhet el a folyamatos anyatejadás.

Statisztikai adatok

Év	Begyűjtött mennyiség (ml)	Érték (Ft)
2010	4 070 900	7 327 620
2011	2 965 950	5 338 710
2012	2 094 000	3 769 200
2013	2 418 300	4 352 940
2014	1 806 150	3 251 070
2015	2 729 750	4 913 550
2016	1 951 800	3 996 540
2017	2 916 000	7 873 200
2018	1 934 700	5 223 690
2019	1 071 200	2 892 240
2020	747 550	2 018 385
2021	871 900	2 354 130
2022.	941 950	2 543 265
2023.	922 500	2 504 430

Az anyatejet adók száma **2023 évben**: 17 fő. Havonta átlagosan 6 fő hozott anyatejet, a legtöbbben október hónapban, 9-fő, a legkevesebb pedig februárban 5 fő. A havonta begyűjtött anyatej mennyisége átlagosan 76.875 ml.

A legtöbb anyatejet május hónapban 99.300 ml-t, 6 fő adta le.

A legkevesebb mennyiséget 45.900 ml-t, november hónapban 6 fő adta le.

Éves összesítésben 65 csecsemő kapott női tejet, ebből 36 koraszülött (PIC).

Az összesen begyűjtött anyatej 922.500 ml, amely 2.504.430 Ft. Ebből Szombathelyről 541.750 ml, amely 1.471.405 Ft. Városkörnyékről 380.750 ml, amely 1.033.025 Ft. (az során Csepreg, Salköveskút, Horvátlövő, Vasszilvagy, Nádasd, Vép, Táplánszentkereszt településekről 1-1 fő tejleadó volt)

Az Anyatejgyűjtő Állomás legfontosabb feladata a felesleges női tej összegyűjtése és így azoknak a babáknak az ellátása donor tejjel, akiknek ez a lehetőség hiányában esélyük sem lenne humán tejhez jutni.

Napjainkban egyre több az örökbefogadott csecsemő, valamint az ikercsecsemő, és az ő számukra is maximálisan biztosítani tudjuk az anyatejet. Mivel az egészségvédelem az egészséges táplálkozással kezdődik, vagyis az anyatejjel.

A tejleadás másik fontos feltétele még, hogy anyatejet csak az az édesanya adhat, aki **nem szed**, használ, olyan **gyógyszert**, amelynek a hatóanyaga átkerül az anyatejbe. Ha az anyatejadás idején olyan gyógyszer-szedése válik szükségessé, amelynek a hatóanyaga átkerül az anyatejbe, akkor az anyatejadást a **gyógyszer-szedés** idejére fel kell függeszteni! (Ebben a témában hiteles weboldal szolgál segítségül: <http://www.e-lactancia.org/>)

Anyatejet csak az az édesanya adhat, aki **káros szenvedélytől mentes**, nem dohányzik, nem fogyaszt alkoholt és kábítószert!

Mindezek mellett a későbbiekben észlelt egyes **tünetek/betegségek** meglétét(pl. sárgaság, hasmenés, hányás, láz, torokgyulladás, bőrkiütés, váladékozó szembetegség, stb.) köteles jeleznie az állomás felé. Gyógyulásig szünetel a tejleadás.

Az Anyatejgyűjtő Állomás csak a **frissen fejt** (nem lefagyasztott) anyatejet veheti át. Az anyatej ellátás az egészségbiztosítás természetbeni ellátása, a csecsemőnek járó egészségügyi szolgáltatás. A baba a fekvőbeteg gyógyintézeti kezelése alatt, illetve a járó betegként ellátott csecsemő is jogosult a társadalombiztosítási támogatással nyújtott anyatejre, a következő feltételek teljesülése esetén:

Az egészségbiztosítás keretében akkor jogosult a csecsemő az anyatej ellátásra, ha az anya saját tejjel nem tudja táplálni és a baba koraszülött, vagy kissúlyú–2500 g testsúly alatti –újszülött.

Az érett újszülött és a csecsemő akkor jogosult a támogatott anyatej ellátásra, ha súlyos táplálkozási allergiában, felszívódási zavarban, vagy hasműtéttel járó fejlődési rendellenességben szenved és az anya nem tudja őt saját tejjel táplálni.

Az a csecsemő is jogosult a támogatott anyatej ellátásra, akinek az anyja

- fizikailag alkalmatlan az anyatejjel való táplálásra,
- olyan fertőző betegségben vagy mérgezésben szenved, amely a csecsemő egészségét veszélyezteti,
- olyan gyógyszert szed, amely szedése a szoptatás időszakában ellenjavallt,

- súlyos, gyakori tudatvesztéssel járó állapotban van,
- pszichés állapota a szoptatást lehetetlenné teszi,
- a szoptatás időszakában meghalt, vagy
- a gyermeket elhagyta.

Az anyatejet térítésmentesen kaphatják meg azok a csecsemők, akik számára fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásuk során, továbbá járóbeteg-szakellátásuk során a gyermekgyógyász szakorvos, illetve házi(gyermek)orvosuk anyatejet rendelt. Az anyatejet orvosi vényre és javaslatra („Orvosi javaslat anyatejre” nyomtatvány) kell havonta felírni.

Az anyatejet igénylő gyermekek szülei a gyermekorvos által felírt recepttel és orvosi javaslattal kereshetik fel a lakóhelyükhöz legközelebbi Anyatejgyűjtő Állomást. Csak szabályosan kitöltött vényre lehet anyatejet kiadni. A csecsemő 8 hónapos koráig a súlyától függetlenül a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátása során, továbbá járóbeteg-szakellátása során a gyermekgyógyász szakorvos, illetve a házi(gyermek)orvos rendelése alapján jogosult a térítésmentes anyatejellátásra. Anyatejet adományozó személyenként a tárgyhónapra társadalombiztosítási támogatással rendelt nem haladhatja meg a napi 800ml-t.

A kapcsolattartás folyamatos a foglalkoztatás egészségügyi orvossal, a házi gyermekorvosokkal, a városi és város környéki területi védőnőkkel, az egészségügyi hatóság szakmai felügyelet munkatársaival, a tejleadáshoz szükséges szűrővizsgálatok elvégzésében közreműködő személyekkel (Vérellátó – tüdőszűrőjének és SYNLAB laboratóriumának munkatársaival), a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház Perinatális Intenzív Centrummal, napi kapcsolat a tejet adományozó édesanyákkal, mind a női tejet igénylő csecsemők hozzátartozóival).

Beszámoló a gyermek- és iskolafogászat, fogászati ügyelet 2023. évi munkájáról

1. Területi ellátási kötelezettséggel végzett gyermek fogorvosi ellátás

A fogorvosi alapellátás feladata a fog- és szájbetegségek gyógyító-megelőző alapellátása. A fogorvos asszisztens segítségével biztosítja az egészségügyi ellátást a hozzá forduló beteg számára az intézmény által működtetett 17. számú gyermek fogorvosi körzetben. A fogorvos a beteget rendelési időben látja el, és szükség esetén szakorvoshoz utalja.

A gyermek fogorvosi szolgálat **területi ellátási kötelezettséggel** a gyermekek 0-18 éves korig ellátását biztosítja. A társadalombiztosítás körébe tartozó fogászati ellátások – főszabály szerint – annál a fogorvosi szolgálatnál vehetők igénybe, amely arra – a lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint – területi ellátási kötelezettséggel rendelkezik. Az egészségbiztosító által finanszírozott fogorvosi szolgáltató köteles ellátni az ellátási területéhez tartozó körzetben lakó, ellátásra jogosultakat.

A fogorvosi alapellátás keretében a fogorvos feladata:

- fog és szájbetegségek alapellátás körébe tartozó vizsgálata, kezelése, gondozása
- fogászati szűrővizsgálatok elvégzése,
- góckutatás
- sürgősségi ellátás
- szakellátásra történő irányítás
- fogászati prevenciók munka végzése a gyermek-, iskolai fogorvos által
- a szájüreg és az arc-állcsont tájék rágóapparátus vizsgálata
- fogazat vizsgálata
- gyermekeknél a fog- és állcsont-rendellenességének megállapítása

A gyermekfogászati alapellátás során továbbra is alapfeladatunk a körzetbe tartozó 0-18 éves korosztálynál fellépő fog- és szájbetegségének kezelés, prevenciók gondozása. A feladatot a mindenkor hatályos jogszabályok és a szakmai irányelvek alapján végezzük.

2. Iskolafogászati tevékenység keretében végzett iskolafogorvosi ellátás

Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet 4. sz. melléklete határozza meg az iskolafogorvos feladatait. Intézményünk a 3. számú **iskolafogorvosi szolgálat** működtetője, az iskolafogorvosi körzethez tartozó intézményekben a 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátást biztosítjuk.

Az egyik fő feladat 2023-ban is az egyes iskolai osztályok szűrővizsgálata és kezelése volt, amelyet a nevelési és oktatási intézményekkel egyeztetve kellett megszervezni és elvégezni. Kiemelt gondozásban részesültek a fogyatékos és más módon veszélyeztetett gyermekeket. Ellátásukat a háziorvossal és a gyermekfogászati szakrendeléssel egyeztetett módon végezzük.

3. Gyermekek és iskolafogorvos feladatkörben elvégzett tevékenység

A néhány évvel ezelőtt elkezdődött koronavírus-járvány 2023-ban is éreztette hatását, de szerencsére a munkát olyan nagy mértékben már nem befolyásolta, mint az azt megelőző években. Ezért, miután a járványhelyzet lehetővé tette, már az éve elejétől a téli hónapokban is tudták a rendelőben fogadni az egyes iskolai és óvodai csoportokat szűrővizsgálat céljából.

Januárban befejeződött az előző évben elkezdett Boldog Brenner János Általános Iskola tanulói szűrővizsgálata. A délelőtti rendeléseken az egyes csoportok fogászati szűrését és kezelését végeztük el. A délutáni rendelésekre visszarendeltük azokat a tanulókat, akiknek további kezelésre volt szükségük. A gyermekek ellátása során fontos szempont volt a járványügyi védekezési szabályok betartása.

Februártól júniusig elvégeztük a Váci Mihály Általános Iskola, valamint a Vasszécsenyi Általános Iskola tanulói fogászati szűrővizsgálatát és szükség szerinti kezelését. Az első félévben még megcsináltuk a Nemesbódi Gyöngyvirág Óvoda és a Vasszécsenyi Tündérország Óvoda egyes csoportjainak szűrővizsgálatát és kezelését.

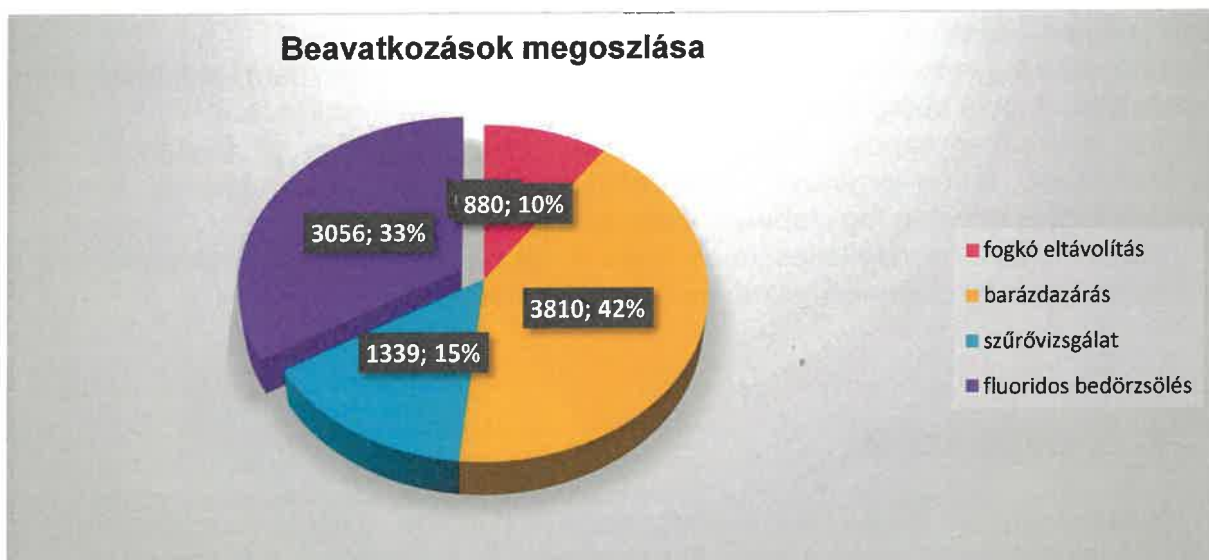
A nyári hónapokban a munka a sürgős esetek, valamint a visszarendelt gyermekek ellátása volt. A szakszemélyzet éves szabadságának nagy részét július és augusztus hónapokban vette ki.

A második félévben elvégezték a nagy létszámú Zrínyi Ilona Általános Iskola tanulói fogászati szűrővizsgálatát és kezelését. Azokat a gyermekeket, akiknél a délelőtti szűrővizsgálat során kiderült, hogy fogazatuk alapján további kezelés szükséges, visszarendeltük délutáni rendelési időpontokra. Szintén a második félévben végeztük el a Donászy Magda Óvoda, valamint a Körösi Óvodába járó gyermekek szűrővizsgálatát és szükség szerinti kezelését.

Összesen 2023-ban elláttunk 1 695 beteget. Készítettünk 54 tömést maradófogakba. Elvégeztünk állcsontonként 880 fogköeltávolítást, összesen 3 810 barázdazárást, és 3 056 esetben végeztünk helyi fluoridálást a fogszuvasodás megelőzésének érdekében. Fogorvosi szűrővizsgálat 1 339 esetben volt. Tejfogakba készítettünk 15 tömést, és elvégeztünk 34 pulpotómiát.

Rendszeresen ismétlődő feladatok során, oktatási időszakban az iskolai osztályok fogászati szűrővizsgálatát, kezelését, prevenciós ellátását végeztük el. Ezzel párhuzamosan végeztük az óvodai csoportok szűrését és kezelését. Azokat a gyermekeket, akik további kezelésre szorultak, visszarendeltük az iskolaidőn kívüli délutános műszakunkba. A berendelt betegeket – lehetőség szerint – a berendelési időpontoknak megfelelően fogadtuk a rendelőben. Amennyiben sürgős eseteknél biztosítottuk a minél hamarabbi soron kívüli ellátását.

Beavatkozások megoszlása

A 0 – 14 éves gyermekek prevenciós gondozása mindig nagy odaadást és türelmet igénylő feladat. 2023-ben is az asszisztensnővel együtt nagy hangsúlyt helyeztünk az egészségnevelő, gyógyító – megelőző munkára.

Az egyes csoportok szűrővizsgálata és kezelése mellett – egészségnevelő tevékenységként – a helyes fog – és szájapolásra tanítottuk a gyermekeket szemléltető eszközökkel, szükség szerint egyénileg is, valamint felvilágosító kiadványokat is osztottunk. A visszarendelések során, - a fogászati kezeléson kívül – a kísérő szülő bevonásával folytattuk és ismételtük a prevenciós gondozást, ellenőriztük a szájhigiénét.

A gyermekek kezelése során a befejezett ellátásra törekedtünk, viszont amennyiben a gyermek kezelése a fogászati alapellátás szintjén nem valósítható meg, biztosítottuk, hogy a beteg időben a megfelelő szakellátásra kerüljön. Ennek értelmében 2023-ban is kapcsolatot tartottunk több szakellátással is. A gyakori fogazati rendellenességek miatt a fogszabályozással volt a legszorosabb a kapcsolatunk. Rendszeresen küldtük szakrendelésükre betegeinket, és konzultáltunk fogszabályozó szakorvossal.

Munkánk a gyógyító – megelőző tevékenység mellett szervezési munkából is állt. Ennek értelmében a különböző oktatási intézményekkel egyeztetve terveztük és szerveztük a csoportok és egyének kezelési rendjét. Ezért kapcsolatot tartottunk a szülőkkel, nevelési – oktatási intézmények vezetőivel, pedagógusaival, óvónőkkel, védőnőkkel.

2023-ban is hozzátartoztak munkánkhoz bizonyos adminisztratív feladatok. Napi rendszerességgel dokumentáltuk az ambuláns naplóba a megjelent gyermekekről az elvégzett beavatkozásokat. Ezen adatokat számítógépen is rögzítettük.

A fogászati alapellátás, mint gyógyító-megelőző tevékenység szervezési munkából is áll. Ennek értelmében kapcsolatot tartanak a szülőkkal, a nevelési és oktatási intézmények vezetőivel, pedagógusaival, óvónőkkel, védőnőkkel.

Amennyiben a gyermek kezelése a fogászati alapellátás szintjén nem valósítható meg, biztosítják, hogy a beteg időben a megfelelő szakellátásra kerüljön.

Ennek értelmében kapcsolatot tartanak több szakellátással is, pl. fogszabályozás, szájsebészet, fül-orr-gégészet, gyermekgyógyászat. A szakrendelések közül a gyermekfogászatnak a fogszabályozással szoros a kapcsolata.

A gyakori fogazati rendellenességek miatt rendszeresen küldik a szakrendelésre a betegeket és konzultálnak fogszabályozó szakorvosokkal

4. Fogászati ügyelet

A fogászati ügyeleti ellátás Szombathely város és harminc, a város vonzáskörzetéhez tartozó település lakosságára terjed ki szerződéseink értelmében. A fogászati ügyeleti (sürgősségi) alapellátás Vas megyében sajnos csak Szombathelyen került megszervezésre, ezért a betegek sürgősségi ellátása az egész megyére kiterjedően történik. Az ügyeleti szolgálatot 18 fő szombathelyi fogorvos és asszisztensnője biztosítja beosztás szerint. A 157/2020. (VI.25.) Kgy.sz. Határozat alapján a fogorvosi ügyelet szombat, vasárnap és ünnepnap 8.00 órától 14.00 óráig 6 óra rendelési időben nyújt sürgősségi fogászati ellátást Szombathely város és a harminc település lakossága számára.

A fogászati ügyeleten 2023 évben **1547 fő** jelent meg ellátás igénybevételére. A fogászati ügyeleten az elvégzett beavatkozások megoszlását a kördiagram szemlélteti, ezen túl 224 esetben beutaló, 692 esetben vény felírás történt.

Valamennyi fogorvos és asszisztensnő rendszeresen részt vesz a kötelező pontszerző továbbképzéseken. Minden feladatellátásban résztvevő rendelkezik az orvosi és asszisztensi munkájának további folytatásához szükséges kreditponttal.

Beszámoló a Központi Házi Orvosi Ügyelet 2023. november 30. napig végzett munkájáról

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata saját intézménye, a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Gazdasági Ellátó Szervezet közreműködésével, 2020.12.31-től biztosította a Központi Orvosi Ügyelet működését, a feladatot az OMSZ Nyugat-dunántúli Regionális Szervezetétől vette át. Ehhez jelentős anyagi ráfordítással új ügyeleti telephelyet alakított ki és szerelt fel a szakmai minimumfeltételeken is túli eszközökkel, melyek a lakosság jobb egészségügyi ellátását és az ügyeletben dolgozók komfortját szolgálta.

Az ügyeleti munkavállalókkal kötött szerződések egy része egészségügyi szolgálati jogviszony, (szakdolgozók, gépkocsivezetők, takarító személyzet), másik, orvosokat érintő része pedig megbízási jogviszonyban került megkötésre.

A Központi Orvosi Ügyelet szakmai munkájában minden területi ellátási kötelezettséggel rendelkező házi orvos részt vett, a szakdolgozók között főállású ápolók és gépkocsivezetők, valamint megbízási jogviszonyban körzeti és kórházi ápolók dolgoztak.

A Szombathelyi Központi Orvosi Ügyelet ellátási-működési területe volt:

Szombathely város, valamint Sé, Nárai, Gencsapáti és Perenye községek felnőtt és gyermek, illetve Vép város és Bozzai község gyermek lakossága.

A Központi Orvosi Ügyelet feladata volt:

Az orvosi ügyelet több házi orvosi praxis lakosságának alapellátási szintű, a következő rendelési időig nem halasztható sürgősségi ellátását biztosítja, meghatározott ügyeleti időben.

A Központi Orvosi Ügyelet a beteget személyes megjelenésekor az ügyeleti rendelőben vagy hívásra otthonában ill. tartózkodási helyén látta el.

Ügyeleti idő:

hétköznapokon: 16 órától másnap reggel 08 óráig

hétfégen, munkaszüneti és ünnepnapokon: 08 órától 08 óráig.

A Központi Orvosi Ügyeleten dolgozók létszáma:

- 3,5 fő felnőtt ügyeleti szakdolgozó
- 3,5 fő gyermek ügyeleti szakdolgozó
- 3,5 fő gépkocsivezető
- 56 fő vállalkozói megbízási szerződés keretében dolgozó házi orvos, ebből 38 fő felnőtt és 16 fő házi gyermekorvos.
- takarító személyzet (1 fő)

A szakdolgozók és a technikai személyzet nagyobb része a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetének főállású alkalmazottjaként, kisebb része megbízási jogviszonyban vesz részt az ügyeleti tevékenységben.

Az ügyelet szakmai vezetői:

- 1 fő felnőtt házi orvos és 1 fő házi gyermekorvos ügyeletvezető;
- 1 fő vezető ápoló

Az ügyeletben dolgozók a szakma szabályai szerint, a vonatkozó aktuális jogszabályok, az adatvédelemre/adatkezelésre irányadó jogszabályok és a Központi Orvosi Ügyelet Működési Rendjében foglaltak szerint voltak kötelesek eljárni, az általános gondosság elve és az etikai normák betartása mellett.

Összességében elmondható volt, hogy az Orvosi ügyelet **tárgyi feltételei** (épület, annak berendezése, szociális helyiségek, textíliák, orvosi eszközök, informatika, hangrögzítésre alkalmas telefon, elektromos meghajtású gépkocsi, gyógyszerek, nyomtatványok és irodaszerek stb.) kiválóak, pótlásuk, karbantartásuk folyamatos volt. Az ügyeleti helyiségek tisztasága, higiéniája egészségügyi intézményhez méltóan, semmi kívánnivalót nem hagyott maga után. Erről valamennyi ügyeleti dolgozó elismerően és elégedetten nyilatkozott.

Korábbi terveinknek megfelelően, az ügyeleti ellátás színvonalának további emelése érdekében, 2023. január elején „beteg elégedettségi felmérést” indítottunk el a Központi Orvosi Ügyelet felnőtt és gyermek páciensei (szülei) körében. A kérdések a betegek/szülő életkorára, iskolai végzettségére, a várakozási idő, az orvosi ellátás, segítőkészség, bánásmód, tájékoztatás minősítésére, az ügyeleti helyszín higiénés viszonyaira irányultak. A felmérés folyamatos volt, kiértékelését áprilisban tettük meg, melynek eredménye a következő:

Értékelt terület, személy	Nagyon jónak értékelte a válaszadók %-a	Jónak értékelte a válaszadók %-a	Közepes és ettől rosszabb értékelés válaszadók %-a
Várakozási idő	74	20	6
Orvos munkája	82	12	6
Szakdolgozó munkája	83	12	5
Ellátás minősítése	80	15	5
Tájékoztatás minősítése	79	15	6
Higiénés viszonyok	82	16	2

Az eredményt és a konzekvenciákat -minőségi indikátorként- szeretnénk volna felhasználni arra, hogy meghatározzuk a fejlesztendő területeket, az esetleges hiányosságok okait, továbbá intézkedési javaslatokat tegyünk a problémák megoldására.

Betegforgalmi adatok 2023.01.01. és 2023.11.30. között a felnőtt ügyeleten:

összes esetszám: 7894 eset

- személyes ambuláns ellátás az ügyeleti rendelőben: 5500 eset (ebből 488 esetben történt -rendőrségi megkeresésre- őrizetes személy fogdai befogadása előtti vizsgálat és véralkohol ill. kábítószer kimutatásra szolgáló vér- és vizelet mintavétel)
- házhoz hívás, lakáson történt ellátás: 353 eset (ebből 171 halottvizsgálat)
- telemedicinális ellátás (tanácsadás, orvosi konzultáció): 2041 eset

Betegforgalmi adatok 2023.01.01 és 2023.11.30. között a gyermek ügyeleten:

összes esetszám: 5 590 eset

- személyes ambuláns ellátás az ügyeleti rendelőben: 3 716 eset
- házhoz hívás, lakáson történt ellátás: 11 eset
- telemedicinális ellátás (tanácsadás, orvosi konzultáció): 1 863 eset

Beszámoló a laborjárat feladatellátásában részvevők 2023 évi munkájáról

A Vas Vármegyei Önkormányzat, a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház, valamint Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és az intézmény között létrejött Feladatellátási megállapodás alapján az intézmény 2002. január 1-étől ellátja a szombathelyi háziiorvosi rendelők mellett működő vérvételi helyeken levett vér és egyéb vizsgálati minták szállítását a Kórház központi laboratóriumába, valamint a laboreedmények visszaszállítását a rendelőbe.

Vérvételi helyek

2010. március 1. napjától a Markusovszky Kórház nem biztosítja a háziiorvosi rendelők mellett működő vérvételi helyek szakmai létszámát. Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének döntése alapján a vérvételi helyek további fenntartását vállalta a lakossági igényeket figyelembe véve, a vérvételi asszisztensek foglalkoztatásával és helyiség biztosításával.

Vérvételi helyek működnek az alábbi felnőtt háziiorvosi rendelőkben:

- ❖ Szent Márton utca
- ❖ Rumi út
- ❖ Jáki út
- ❖ Kiskar utca
- ❖ Szúrcsapó utca
- ❖ Váci Mihály utca

A vérvétel igénybevétele szombathelyi háziiorvos beutalójával, előjegyzéssel történhet. Arra tekintettel, hogy a vérvételi helyek a szombathelyi háziiorvosi rendelőkben előjegyzés alapján fogadják a betegeket, az előzetes időpontfoglalásra, hétfőtől-péntekig 9.00 órától 15.00 óráig az erre rendszeresített telefonszám hívásával van lehetőség.

A rendelőegységekben kialakított vérvételi helyeken az évi betegforgalom 4 800 fő – 5 500 fő közé esik helyszínenként.

Laborjárat

A háziiorvosi ellátás színvonalának emelése érdekében létrejött - **64 vérszállítási körbe bevont településről** - szerződés alapján az intézmény alkalmazásában álló gépkocsivezetők a település háziiorvosi rendelőjében levett vér és egyéb laborvizsgálati anyag beszállítását végzik a Markusovszky Kórház Központi Laboratóriumába, illetve a vizsgálati eredmények visszajuttatása a háziiorvosi rendelőkbe.

Beszámoló a Betegirányító szolgálat

2023. évi munkájáról

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 4. pontja értelmében Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának kötelező feladatát képezi az egészségügyi alapellátás, ezen belül a háziorvosi ellátás.

Annak érdekében, hogy a háziorvosok több időt tudjanak a tényleges betegellátásra fordítani, egyúttal a szombathelyi betegek rugalmasabban, rövidebb idő alatt intézhessék adminisztratív jellegű ügyeiket a háziorvosi rendelőkben, kialakításra kerültek a betegirányító rendszerek a háziorvosi rendelőkben.

A Kollegiális Háziorvosi Testület és az Egészségügyi Alapellátó Intézet javaslata alapján elsőként egy nagy rendelőegység – a Váci Mihály utcai – esetében került kísérleti jelleggel kialakításra a betegirányító rendszer 2014. június 1. napjától.

Az Egészségügyi Szakmai Bizottság a 84/2013. (XI.27.) ESzB. sz. határozatában egyetértett a betegirányító rendszer kialakításával.

A betegirányító rendszer főbb előnyei az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- akár telefonon, akár személyesen történő érdeklődés esetén rövidebb idő alatt kapnak tájékoztatást a betegek, olyan időszakban is, amikor a háziorvos éppen nem rendel;
- több idő jut a tényleges betegellátásra azzal, hogy a háziorvos mentesül a betegirányítás által átvállalt feladatok alól;
- az orvosi rendelőben csökken a telefonhívások száma a rendelési idő alatt, amellet, hogy természetesen igény esetén a betegek a háziorvossal továbbra is kapcsolatba léphetnek;
- csökken a várakozási idő;
- a betegek gyorsabban és rugalmasabban intézhetik a recept felírásokat, az igazolások kiállítását és az egyéb adminisztratív jellegű ügyeiket.

A Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 138/2014. (IV.24.) Kgy. sz. határozata alapján a betegirányító rendszer kiépítésére a Szombathely, Váci Mihály u. 3. szám alatti ingatlan első emeletén található felnőtt háziorvosi rendelőegység, korábban kartonzóként használt 10 m² alapterületű helyiségében került sor.

A betegirányító rendszer működtetésének feltétele zárható betegirányító pult és szék beszerzése; valamint a VoIP telefonközpont és VoIP telefonrendszer kialakítása és használatának betanítása volt.

A rendszer működtetéséhez egy egészségügyi végzettséggel rendelkező munkatárs került az Egészségügyi Alapellátó Intézethez közalkalmazotti jogviszonyba felvételre.

A Közgyűlés a tárgyi és személyi feltételek költségére a fedezetet az Egészségügyi Alapellátó Intézet költségvetésében biztosította.

A pozitív tapasztalatok és a jól működő betegirányítási rendszert megismerve két „nagy” rendelőben dolgozó házi orvosok (Kiskar u és Szűrcsapó u. rendelő) azzal a kéréssel fordultak az Önkormányzathoz, hogy lehetőség szerint a következő lépésként a rendelőegységekben kerüljön bevezetésre a betegirányítási rendszer.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 163/2015. (IV.16.) Kgy. számú határozatával az Egészségügyi és Szakmai Bizottság javaslata alapján a Szűrcsapó utcai és Kiskar utcai rendelőegységben is – a Váci utcai rendelőhöz hasonlóan – kialakításra került a betegirányító rendszer 2015. július 1. napjától.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 338/2017. (XII.14.) Kgy. számú határozata alapján 2018. március 1. napjától a Szent Márton utcai felnőtt házi orvos rendelőben is kiépítésre kerülhetett a házi orvosok munkáját nagy mértékben segítő betegirányító szolgálat.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 318/2018. (XII.10.) Kgy. számú határozata alapján Szombathely, Rumi út 74. szám alatti felnőtt házi orvos rendelőegységben a betegirányító rendszer kerülhetett kiépítésre, kezdhetette meg munkáját 2019. május 1. napjától.

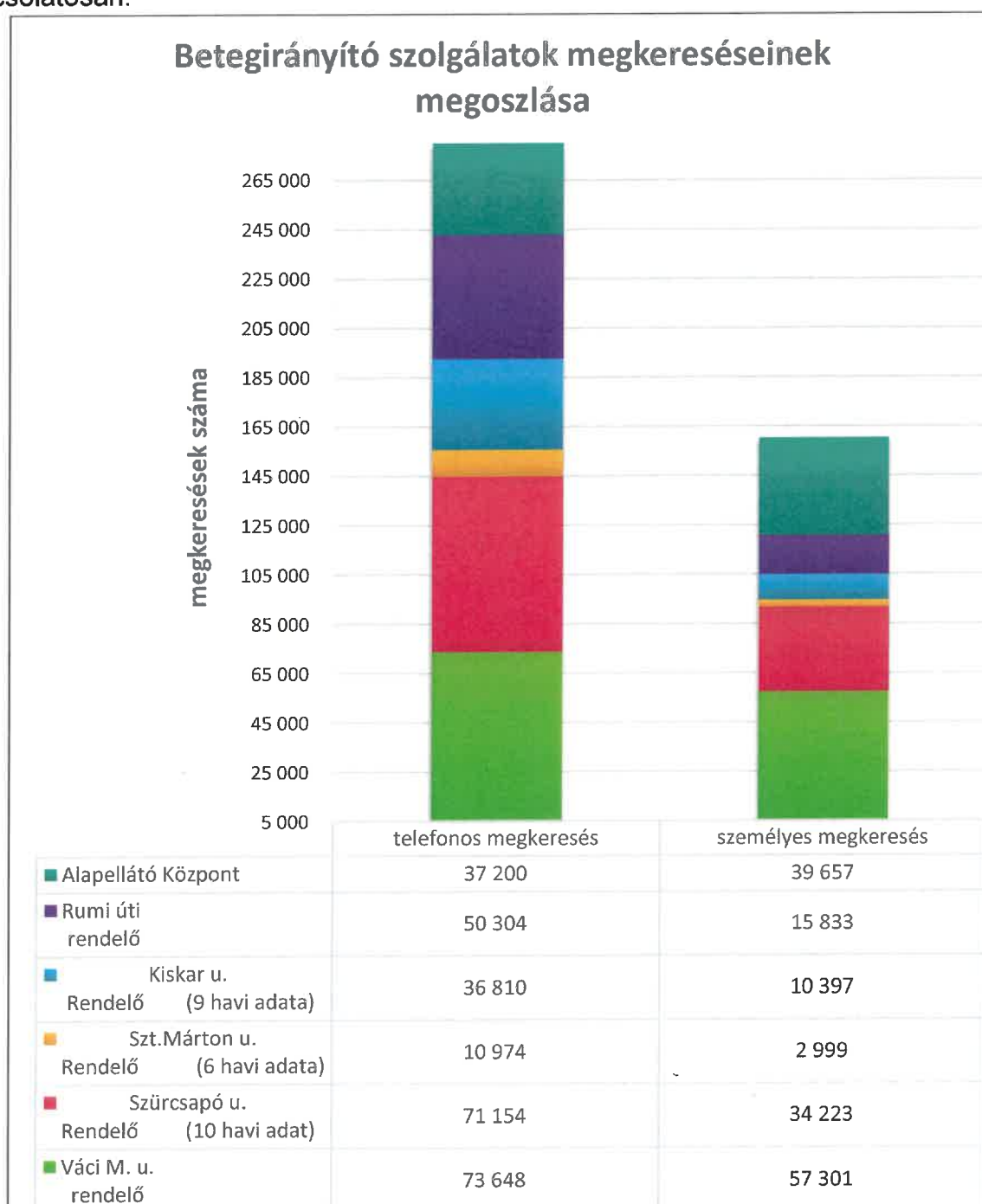
Az új Egészségügyi Alapellátó 2021. február 01. napjától nyitotta meg kapuit, ahol szintén betegirányító rendszer működik.

Az új betegirányító rendszer kialakításához, továbbá a betegirányító rendszerek folyamatos fenntartásához – az előző évekhez hasonlóképp, mint a többi betegirányító rendszer kialakításához és működésének fenntartásához - Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ intézményi költségvetésében biztosította szükséges fedezetet.

A 2023-as évben is nagy feladat hárult a betegirányító munkatársakra. A beérkező telefonhívások száma ugyan csökkent, de nem állt vissza a járvány előtti időszakra. Ennek oka, hogy központilag jelentős informatikai fejlesztések történtek a egészségügyi ellátórendszerben, viszont ezáltal új betegirányítói feladatok is megjelentek, amelyeket a munkatársaknak kezelniük kellett. Az E-recept megjelenésével, az informatikai úton történő gyógyszer felírást a betegek egy része nem tudja követni – zömében az idősebb korosztályra jellemző – nem tudja, hogy hol tart a házi orvos által felírt, még kiváltható, vagy már kiváltott gyógyszereivel, ezáltal időről-időre ismételtlen megjelenik a megkeresésével. Az EESZT-ben a szakorvosi vizsgálat dokumentuma megtalálható és szakorvosi javaslattal felírható gyógyszer megnevezésre kerül, viszont ha ilyen gyógyszer felírását kéri a beteg, tisztázni kell hogy ki és mikor tette a szakorvosi javaslatot, hogy a házi orvos az EESZT-ben tájékozódni tudjon és az által történt felírás megalapozott legyen.

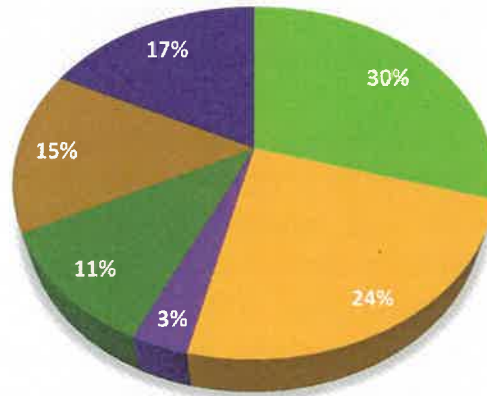
Az intézmény részéről a technikai lehetőségek figyelembevételével a bejövő vonalak száma maximalizálásra került, ezzel kezelhetőbbé vált ugyan a rendszer, de a leterheltség így is jelentős.

A telefonon történő megkeresések fogadása mellett a személyes megkeresések alkalmával a következő feladatokat végezték el a betegirányítók: táppénzes dokumentumok, laboreredmények kiadása, tájékoztatás vérvétellel, jogosítvánnyal, szakorvosi javaslatok elfogadásával, elhunyt bejelentésével, körzetbe tartozással, vényköteles készítményekkel, e-recept kiváltással, mozgássérült igazolvánnyal stb. kapcsolatosan.

A 2023-as évben két rendelőegységben – nyugdíjba vonulás okán - megüresedett a betegirányítói munkakör, a státuszok időközben betöltésre kerültek, egy rendelőegységben tartós távollét miatt nem működött a betegirányítás.

Rendelőnkénti megoszlás

Váci M. u. rendelő	Szürcsapó u. Rendelő (10 havi adat)	Szt. Márton u. Rendelő (6 havi adata)
Kiskar u. Rendelő (9 havi adata)	Rumí úti rendelő	Alapellátó Központ

Beszámoló a Gazdasági Csoport 2023. évi tevékenységéről

A Gazdasági Csoport a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete gyógyító-megelőző egészségügyi alapellátási feladatai ellátásainak háttérszervezeteként – annak szerves részeként - biztosította azokat a pénzügyi-számviteli, gazdasági, műszaki-informatikai, munkaügyi és humánpolitikai, anyag és eszközgazdálkodási feladatokat, melyek a szakmai feladatok a rendelkezésre álló személyi, anyagi- és pénzügyi feltételek mellett a lakosság által elvárt, a szakmai rendeletben meghatározott feladatok ellátását.

A felmerült igényeknek megfelelően a takarékosági szempontok figyelembevételével teljesültek az Önkormányzat és a házi orvosok közötti megállapodásban rögzített és az intézmény hatáskörébe utalt feladatok ellátása, így a felvonók karbantartása, a társasházakkal kapcsolatos elszámolási feladatok ellátása, a veszélyes hulladék elszállítása és megsemmisítése, a házi orvosi informatika működtetése, a nem eszközprivatizált házi orvosok és házi gyermekorvosok által használt önkormányzati tulajdonban levő eszközök pótlása, üzemképességük biztosítása, az ügyeleti díjkiegészítés és ügyelet utáni helyettesítési díj kifizetése, valamint a 2019-től már öt rendelőegységben kialakított betegirányítási rendszer működtetése.

2015. április 1-vel az intézmény tevékenysége és ezáltal elnevezése is megváltozott. Az intézmény az alapító okiratában meglévő feladatai mellett ellátja az:

- AGORA Szombathelyi Kulturális Központ,
- a Berzsényi Dániel Városi és Megyei Könyvtár,
- a SAVARIA Szimfonikus Zenekar,
- a Mesebolt Bábszínház és a
- Szombathely Városi Vásárcsarnok gazdálkodási feladatait, melyhez a szükséges létszámot és forrást az önkormányzat biztosította.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 355/2016. (X.27.) Kgy. számú határozata alapján a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum gazdasági feladatait is a GESZ látja el 2017. január 1-től.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2015. április 1-i megalakításával az 59/2015.(II.26.) Kgy számú határozat alapján átvett létszám 20 fő volt. A feladatok ellátásához kapott támogatás biztosította az intézmény megnövekedett feladatainak ellátásához szükséges személyi és dologi kiadások pénzügyi fedezetét. A megnövekedett létszámú intézmény munkavállalóinak elhelyezését - a Wesselényi u. 4. szám alatt - az ingatlan átalakítását követően – az intézmény székhelyén valósítottuk meg, ahol a rendelkezésünkre álló lehetőségeinkhez mérten a munkavégzés körülményeit tovább javítottuk 2023. évben is.

Folyamatosan figyelemmel kísértük az intézmények gazdálkodását, havonta tájékoztattuk az intézmények vezetőit a költségvetési bevételek és kiadások alakulásáról és átmeneti likviditási gondok megoldására közösen határoztuk meg a szükséges tennivalókat.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének döntése alapján 2021. december 31. napjával az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ költségvetési szerv jogutód nélkül megszűnt.

Mind a hat intézmény adatszolgáltatási kötelezettségeinek mindenkor határidőre eleget tettünk. Az éves beszámolók az elvárt tartalommal elkészültek és jóváhagyásra feladásra kerültek a KGR rendszerben.

A havonta rendszeresen teljesítendő GESZ szintű és a gazdasági csoport feladatkörébe tartozó feladatok az elvárt szakmai szinten teljesültek.

Így eleget tettünk:

- hat intézmény működésével kapcsolatos számlázási, könyvelési, pénzgazdálkodási és nyilvántartási feladatok ellátásának,
- a munkavállalók rendszeres és nem rendszeres személyi juttatásainak számfejtési és adatszolgáltatási feladatai teljesítésének a Magyar Államkincstár felé,
- az intézmények készpénzforgalmával kapcsolatos feladatai ellátásának,
- a különféle és rendeletekben előírt nyilvántartások vezetésének, az adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének,
- az egészségügyi szakmai tevékenység ellátásához szükséges anyag és eszközbiztosítás,
- a vállalkozó házi orvosok és fogorvosok, valamint a rendelőket bérlő orvosok felé az energia, közmű és egyéb szolgáltatások kiadásainak belső szabályzat szerinti továbbszámolása, a követelések behajtása.
- a több szakfeladatot és tevékenységet érintő közmű, energia és szolgáltatási számlák megosztása költségviselők szerint, a kiadások rögzítése a számlázási és számviteli elszámolásokban,
- a vidéki önkormányzatok által megállapodásban vállalt fogászati és vérszállítási hozzájárulások teljesítésének folyamatos ellenőrzése és beszédése,
- a központi orvosi ügyeleti ellátásba becsatlakozott települések hozzájárulásai teljesítésének folyamatos ellenőrzése és beszédése
- a rendelők és egyéb intézményi feladatellátást biztosító helyiségek megfelelő szintű műszaki állapotának biztosítása, a felmerült javítási igények kielégítése,
- az intézmények zavartalan működéséhez szükséges finanszírozási források folyamatos biztosítása,
- a házi orvosi informatikai rendszer zavartalan működéséhez szükséges szakmai háttér biztosítása,

- a nem eszközprivatizált házi orvosok és fogorvosok részére a szakmai rendeletekben előírt minimum-feltételek biztosítása,
- a vér és egyéb laborvizsgálati anyagok szállítását végző gépkocsik biztonságos üzemeltetéséhez szükséges feltételek biztosítása, az üzemanyag felhasználás ellenőrzése,
- a munkabér és utólagos elszámolásra adott előleg nyilvántartása
- havi ÁFA bevallásra kötelezett intézmények ÁFA bevallás elkészítése, a befizetési kötelezettség teljesítése
- havi pénzforgalmi jelentések elkészítése és feladása a KGR-11 rendszerben
- a jelentések Magyar Államkincstár általi jóváhagyása utáni kinyomtatása és megküldése a Közgazdasági és Adó Osztály részére.

A negyedévente teljesítendő feladatokat a gazdasági csoport a Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Közgazdasági és Adó Osztálya, illetve a Magyar Államkincstár felé határidőre teljesítette, így a:

- költségvetési jelentést és az
- időszaki mérlegjelentést.

Az intézmény belső szabályzatai alapján az előírtaknak megfelelően működött az anyagigénylési és anyagellátási rendszer, mely biztosította az egészségügyi alapellátási feladatok eredményes ellátásához szükséges anyagok és eszközök biztosítását.

Az intézmény a Központi Statisztikai Hivatal felé kötelezően teljesítendő és a rendeletekben előírt adatszolgáltatási követelményeknek határidőn belül eleget tett mind a hét intézmény vonatkozásában.

A központi költségvetést megillető és az intézményi bevallásokon alapuló rehabilitációs hozzájárulás negyedéves előlegét és a negyedéves cégautó adót az előírt befizetési határidőre teljesítettük. A NAV felé negyedévente teljesítettük a negyedéves bevallási kötelezettség alá tartozó intézmények ÁFA bevallási kötelezettségét és eleget tettünk a befizetési kötelezettségek teljesítésének.

Az orvosi rendelők magánrendelés céljából történő igénybevételéről szóló szerződések folyamatos felülvizsgálata megtörtént és a szükséges módosítások elvégzésre kerültek.

A féléves gazdálkodási és pénzforgalmi adatok elemzése után a szükséges intézkedéseket megtettük a rendelkezésre álló pénzeszközök hatékonyabb felhasználása és ezáltal az alapellátási feladatok magasabb színvonalú ellátása érdekében.

Az intézmény 2023. évi elemi költségvetését a Közgazdasági és Adó Osztály által kiadott tervezési irányelveknek megfelelően elkészítettük és további felhasználás céljából átadtuk.

A kiadott irányelveknek megfelelően az intézmény 2022. évi pénzmaradvány elszámolása is megtörtént, az intézmény pénzmaradványát Szombathely MJV Közgyűlése az intézmény által összeállított tartalommal jóváhagyta.

A belső szabályzatokat az év folyamán teljes körűen felülvizsgáltuk és szükség esetén átdolgoztuk, aktualizáltuk a törvényekben és rendeletekben, a szervezetben bekövetkezett változások miatt. A kötelező adatszolgáltatási rendszer keretébe tartozó 2023. évi

- o gazdaságstatisztikai jelentés (éves és negyedéves),
- o jelentés a háziiorvosi és gyermek háziiorvosi tevékenységről
- o egészségügyi álláshelyek és létszámjelentés,
- o folyó környezetvédelmi ráfordításokról és környezetvédelmi beruházásokról

tartalmú KSH felé teljesítendő jelentések az előírt határidőre elkészültek, és elektronikus formában benyújtásra kerültek valamennyi intézmény vonatkozásában.

Az OSAP 1576 számú, az egészségügyi ellátás beruházási és felújítási kiadásainak 2022. évi alakulásáról szóló jelentést az önkormányzati hivatalnak az előírt határidőre megküldtük az éves jelentésük összeállítása érdekében.

Az OSAP 1019 számú, az egészségügyi ellátás állás- és létszám kimutatásáról szóló jelentésünket a 2022. december 31-i állapotnak megfelelően az előírt határidőre teljesítettük.

Az intézményünk által működtetett felnőtt és gyermek háziiorvosi praxisok tekintetében elkészítettük az OSAP 1021 számú, a felnőtt és gyermek háziiorvosi tevékenységről szóló jelentésünket a 2022. év forgalmi adatai alapján.

Összeállítottuk az intézmény 2023. évi ingatlan fenntartási és felújítási beszámolóját, valamint 2024. évi tervjavaslatát a feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi fedezet biztosítása céljából.

Az előírt határidőre elkészítettük az intézmény 2023. évi költségvetési befizetési kötelezettségeit tartalmazó 2201 számú bevallást és a 2022. évi SZJA elszámoláshoz kapcsolódó munkáltatói feladatokat elvégeztük. A gazdálkodási feladatok ellátása tekintetében az intézményhez tartozó hat intézmény vonatkozásában ezeket a feladatokat is a GESZ látta el.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ és a gazdálkodás tekintetében a GESZ-hez tartozó intézmények 2022. évi költségvetési beszámoló jelentését és a szöveges értékelést a Közgazdasági és Adó Osztály által kiadott tájékoztatóban közölt határidőre elkészítettük és átadtuk az osztály felé, melyet a kormányrendeletben meghatározott leltárakkal alátámasztottunk.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2023. évben az alábbi céljellegű feladatokra kapott önkormányzati támogatást:

- háziorvosi rendelők karbantartására,
- Egészség hét rendezvényének támogatására

A gazdasági csoport a munkatervben rögzített és előre nem tervezhető rendkívüli adatszolgáltatási követelményeknek a beszámolás időszakában maradéktalanul megfelelt.

Az intézmény által ellátandó egészségügyi szakfeladatok és egyéb feladatok, valamint kötelezettségek maradéktalan ellátását segítették azok a kölcsönös információ cserék és folyamatos, naprakész kapcsolatok, melyek az alábbi intézményekkel és szervezeti egységekkel megvalósultak

- Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Egészségügyi és Közszolgálati Osztály,
- Egészségügyi, Kulturális és Köznevelési Iroda
- Polgármesteri Hivatal osztályai,
- Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya,
- Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő Nyugat-dunántúli Területi Hivatala
- Magyar Orvosi Kamara és tagozatai,
- Egészségügyi Szakdolgozók szakmai érdekképviselői,
- NAV Vas Megyei Adó -és Vámigazgatósága
- Markusovszky Egyetemi Oktatókórház,
- társ önkormányzati intézmények
- Országos Alapellátási Szövetség.

A gazdasági csoport munkavállalói 2023. évben a szakmai ismeretek bővítése és meglévő szaktudás aktualizálása érdekében a járványügyi helyzetre való tekintettel az alábbi online továbbképzéseken vettek részt:

- Adóügyi konferencia
- Főkönyvi összefüggések, kötelező egyezőségek; MÁK és NAV adatszolgáltatások teljesítése, KGR egyeztetési szempontjai
- Közfeladat-ellátók iratkezelése és jogszabályi alaptól a levéltári ellenőrzésekig
- Speciális adatvédelmi kérdések az egészségügyben-fókuszban az érintetti és a betegjogok
- Könyvviteli szolgáltatást végzők kötelező szakmai továbbképzése
- Egészségügyi pótlékrendszer és munkaidőkeret ágazati szabályai az egészségügyi szolgálati jogviszonyban
- A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény gyakorlati alkalmazásai
- Munkavédelmi képviselő éves ismétlő képzés

- Belső ellenőrzés
- Az egészségügyi szakdolgozói hivatás szakmai kérdései a betegellátásban
- A beteggyüttműködés javítása az egészségügyi szakdolgozói munkában
- Az önmotiváció szerepe az egészségügyi szakdolgozói munkában

A fenti továbbképzéseken kívül a gazdasági csoport munkavállalói szakmai ismereteit bővítették azok az ismeretek, melyeket az előfizetett szakmai kiadványok, folyóiratok és beszerzett szakkönyvek biztosítottak.

A fentiekon kívül nem elhanyagolható az a segítség, melyet a gazdasági csoport munkatársai biztosítottak az intézmények felé a felmerülő problémák időbeni jelzése terén és ezáltal a szükséges beavatkozásokat meg lehetett tenni. Ez is nagymértékben biztosította a finanszírozás és feladatellátás összhangját és lakossági igények magasabb színvonalú kielégítését.

Az Intézmény 2023. évi költségvetését Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 4/2023 (II.28.) számú rendeletében 1.144.186 eFt bevételi és kiadási összegben hagyta jóvá. A bevételekből az önkormányzati támogatás összege 438.623 eFt, támogatásértékű működési bevétel 631.076 eFt, intézményi működési bevétel 71.492 eFt, a felhalmozási célú támogatás államháztartáson belülről 2.995 eFt volt.

Saját hatáskörű és felügyeleti szervi előirányzat módosítással 2023. évi módosított előirányzatunk 1.357.747 eFt, melyből a költségvetési maradvány összege 70.179 eFt-ot tett ki, a kiutalatlan előző évi támogatás 59.841 eFt volt.

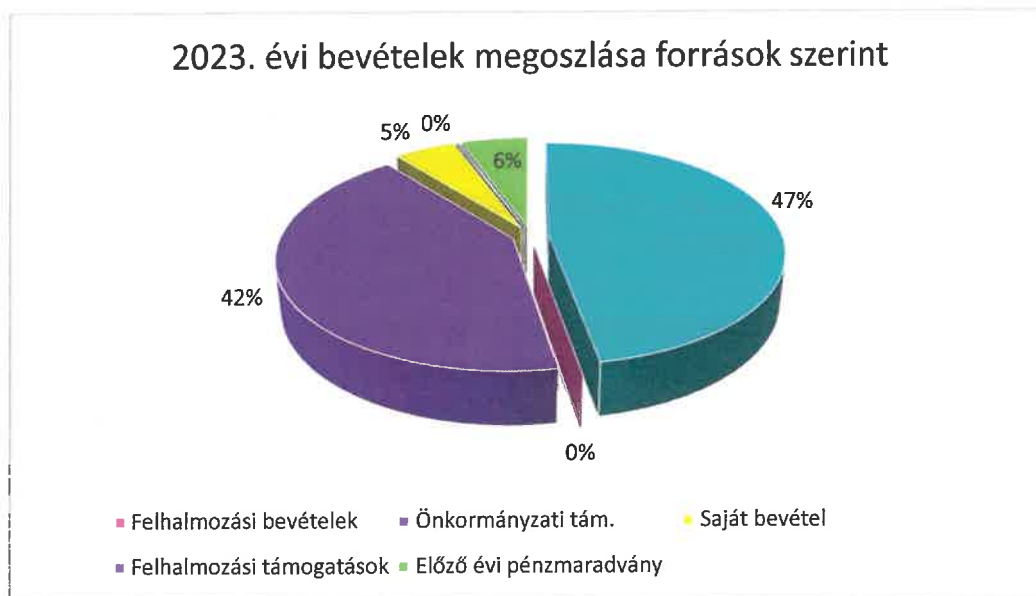
Feladathoz kötött önkormányzati támogatás összege 115.315 eFt-tal növelte, a saját hatáskörű módosítás pedig 31.774 eFt-tal csökkentette eredeti előirányzatunkat.

Az intézmény 2023. évi 1.357.747 eFt-os módosított bevételi előirányzatával szemben a tényleges teljesítés 1.283.056 eFt volt, melynek főbb bevételek szerinti részletezését az alábbiakban mutatjuk be (eFt)

Bevételi előirányzatok teljesítése 2023. év (adatok eFt-ban)

B e v é t e l e k	Módosított előirányzat	Teljesítés	Eltérés
Támogatás értékű bevétel	607 320	606 390	930
Felhalmozási bevételek	5	5	0
Önkormányzati tám.	613 779	540 018	73 761
Saját bevétel	63 469	63 469	0
Felhalmozási támogatások	2 995	2 995	0
Előző évi pénzmaradvány	70 179	70 179	-
Ö s s z e s e n :	1 357 747	1 283 056	74 691

A táblázat adataiból látható, hogy a módosított előirányzat és a teljesítés közötti 74.691 eFt eltérés, melyből 73.761 eFt a kiutalt önkormányzati támogatás, valamint a támogatásértékű működési bevételek során 930 eFt-os elmaradás tapasztalható. A fenti bevételi előirányzatok összefoglaló táblázata alapján látható, hogy a bevételek teljesítése 94,5 %-os.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2023. évi módosított kiadási előirányzata 1.357.747 eFt volt, mellyel szemben tényleges kiadások 1.162.479 eFt összegben teljesültek. Kiadási csoportok szerinti bontásban a tényleges teljesítés az alábbiak szerint alakult (eFt):

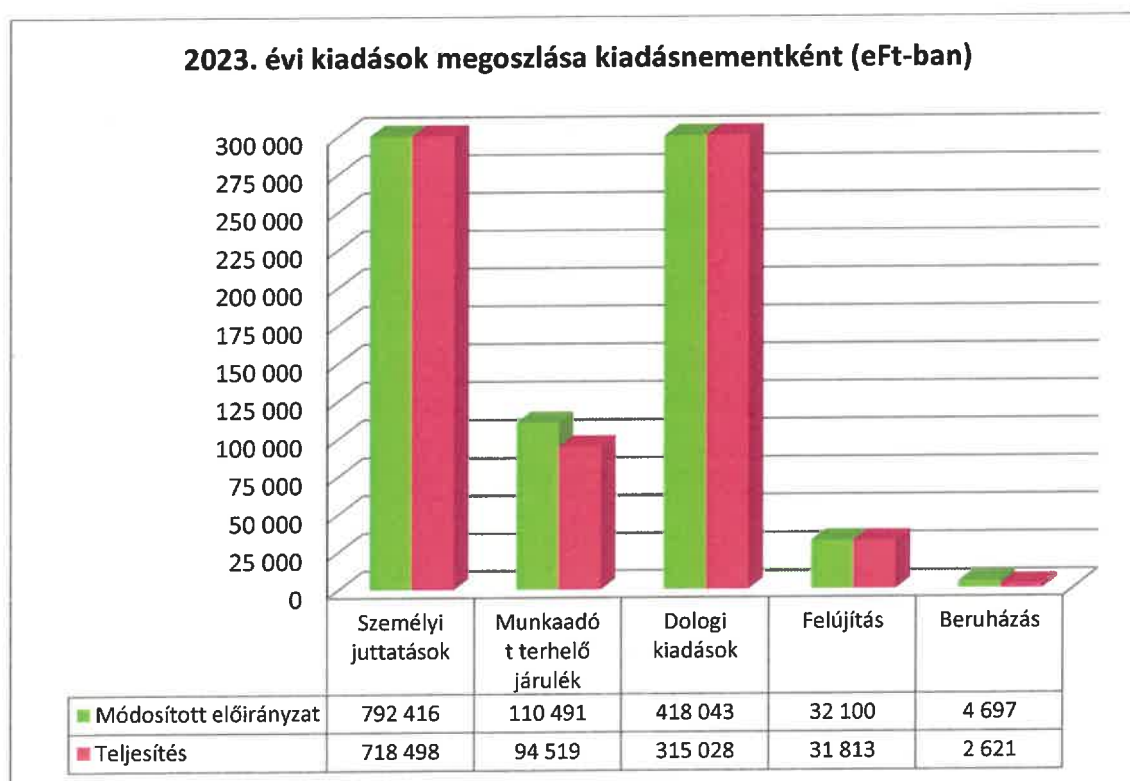
Kiadási előirányzatok teljesítése 2023. év (adatok eFt-ban)

Kiadások	Módosított előirányzat	Teljesítés	Eltérés
Személyi juttatások	792 416	718 498	73 918
Munkaadót terhelő járulék	110 491	94 519	15 972
Dologi kiadások	418 043	315 028	103 015
Felújítás	32 100	31 813	287
Beruházás	4 697	2 621	2 076
Ö s s z e s e n :	1 357 747	1 162 479	195 268

A személyi juttatások módosított előirányzata 792.416 eFt volt, melynél a tényleges teljesítés 73.918 eFt-tal alacsonyabb szinten teljesült, melyet az Egészségfejlesztési Iroda pályázatának még el nem számolt támogatási összege, a fenntartási szakaszba lépett egészségfejlesztési irodák működésére nyújtott támogatás személyi jellegű része, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásáról szóló törvényben az egészségügyi feladatok működtetésére kapott NEAK támogatás összege indokol.

A munkaadót terhelő járulékok és szociális adó tényszáma 15.972 eFt-tal alacsonyabb a módosított előirányzat értékénél, ami a személyi juttatások maradványánál részletezett feladatokhoz köthető.

A dologi kiadások soron 103.016 eFt megtakarítást értünk el, melyből 79.077 eFt kötelezettséggel és feladattal terhelt, mely a 2023. december hónapban leadott anyatej ellenértéke, a 2023. január hónapban beérkezett december havi teljesítésű részmunkaidős iskola-egészségügyi ellátás számláit, az egyéb szolgáltatások számláit tartalmazza, a NEAK által az egészségügyi alapellátási feladatok ellátására finanszírozási szerződés alapján utalt támogatás, valamint Kábítószer Egyeztető Fórum feladatainak ellátásához nyújtott támogatás maradványa, az OKFŐ által az EFI működéséhez biztosított támogatás valamint a Kgy.határozat alapján biztosított rezsikompenzáció 2024. januárjában kifizetett összege. Az intézmény 23.008 eFt feladattal nem terhelt, szabad maradvánnyal rendelkezik, mely a közüzemi díjak fedezetére kapott önkormányzati támogatás fel nem használt részéből és az önkormányzati fenntartású egészségügyi feladatok ellátásához kapott támogatás fel nem használt összegéből áll össze.

A felhalmozási kiadások teljesítése 93,6%-os szinten, 34.434 eFt értékben teljesült. Az intézmény 2.363 eFt felhalmozási pénzmaradvánnyal zárta a 2023. évet. Ezen összegből a megrendelt, de még nem teljesített, ki nem számlázott beszerzések 2.353 eFt kötelezettség vállalással terhelt maradványán felül 10 eFt szabad maradvánnyal számolt. A 2023. évben az alábbi eszközbeszerzések és felújítási munkálatok valósultak meg:

2023. évben megvalósult eszközbeszerzése (adatok e Ft-ban)

Megnevezés	eFt
GESZ által helyettesítéssel ellátott háziorvosi praxisok működéséhez szükséges eszközbeszerzések	521
Védőnői szolgálat szakmai minimum feltételeinek biztosítása	480
Kábítószer Egyeztető Fórum programjaihoz beszerzés	100
GESZ által működtetett háziorvosi praxisok működéséhez szükséges eszközbeszerzések	304
GESZ által működtetett ifjúság-egészségügyi működéséhez szükséges eszközbeszerzések	24
GESZ működéséhez szükséges eszközök beszerzése	1 111
Egészségügyi Alapellátó Központ beszerzései	80
Beruházási kiadások összesen	2 620

2023. évben megvalósult felújítások (adatok e Ft-ban)

Megnevezés	Összeg (eFt)
Váci M. u. rendelőegységben működő lift felújítása, korszerűsítése	2 790
Deák F. utcai gyermek háziorvosi rendelő felújítási munkái	17 307
Szürccsapó u. 23. alatti rendelőegység felújítása-álmennyezet építés LED lámpák beépítése	6 590
Gázkazán és fűtés korszerűsítés - Rumi utcai rendelőegységben	5 126
Mindösszesen	31 813

Összességében megállapíthatjuk, hogy az intézmény 2023. évi gazdálkodása kiegyensúlyozott volt, a kiadások tényleges pénzügyi teljesítése 86,25 %-on teljesült, melynek oka egyrészt, hogy az OKFŐ által az EFI működtetéséhez nyújtott támogatása csak év végén került kiutalásra, valamint a központi háziorvosi ügyelet működéséhez a 374/2023. (XI.30.) Kgy határozattal kapott támogatás nem került még teljes egészében felhasználásra, illetve az alapellátásban feladatot ellátó orvosok

részére nyújtott -a 2023. szeptember- december közötti időszakra vonatkozó- 6.037 e Ft összeg kifizetésére is 2024. januárjában került sor.

Az intézmény likviditása az év folyamán folyamatosan biztosított volt, a bevételek biztosították a GESZ folyamatos feladatellátásának zavartalanságát, a fizetési kötelezettségeinek az intézmény határidőn belül maradéktalanul eleget tett.

Az egészségügyi alapellátási feladatok NEAK finanszírozása is kedvezően alakult.

Az eredeti előirányzat 619.545 eFt volt, melynél a tényleges teljesítés 49.367 eFt-tal magasabb összegben teljesült.

Az eredeti előirányzathoz képest az módosított előirányzat változását befolyásoló tényezők az alábbiak voltak:

- A Szombathely, Markusovszky u. 8 szám alatti 21. számú felnőtt háziorvosi praxisnak 2022. június 1. napjától intézményünk volt a működtetője, mely praxis 2023. július 1. napjától betöltésre került. Az év második felére tervezett NEAK támogatási díjjal a II. rendeletmódosítás során 9.220 eFt értékben visszaléptünk.
- A NEAK által finanszírozott egészségügyi alapellátási feladatok támogatásán a módosított előirányzatokhoz képest 14.696 eFt bevételi többlet realizálódott, melynek oka egyrészt a támogatás növekedés, másrészt az egészségügyi szolgálati jogviszony keretében foglalkoztatott dolgozók béremelése fedezetének NEAK támogatása.
- Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 6/A. §-ban előírt rendelkezés alapján „Az állami mentőszolgálat gondoskodik - az 5. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt kivétellel - az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról.” Az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 630/2022. (XII.30.) számú Kormányrendelettel módosított - az Országos Mentőszolgálatról szóló – 322/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 6. § (10) bekezdése szerint „a Mentőszolgálat jogszabályban meghatározott esetben és módon részt vesz a háziorvosi, házi gyermekorvosi orvosi ügyeleti ellátásban, és koordinálja azt. A fenti feladatot 2023. december 1. napjától látja el az OMSZ Megállapodás alapján. Tekintettel arra, hogy költségvetésünkben a háziorvosi ügyeleti feladat ellátását egész évre terveztük, a 3.842 eFt elmaradással utolsó rendeletmódosítás alkalmával számoltunk el.
- 2023. július 1. napjától a területi védőnői feladat ellátása a kórház működtetési körébe került át, így a szolgálatok részére az évből hátralévő időszakára tervezett NEAK finanszírozás összegével rendeletmódosítások alkalmával visszaléptünk, mindösszesen 57.437 eFt összegben.
- 2023. szeptember hónapjától betöltésre került az évek óta betöltetlen 2 db ifjúság-egészségügyi körzetünk. A feladatot gyermek háziorvostan és

házi orvostan szakvizsgával rendelkező orvosok látják el. A körzetek főállású orvosokkal való betöltése nyomán lehetőségünk nyílt részükre a finanszírozáson túlmenően bértámogatás lehívására, melynek összege 3 hónap vonatkozásában 7.368 eFt.

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) finanszírozási körébe tartozó feladatok tényleges működési támogatási összege 570.178 eFt, mely 932 eFt-tal alacsonyabb a módosított előirányzat összegénél.

A fentiek alapján elmondható, hogy az intézmény gazdasági csoportja egyrészt szakmai tudása felhasználásával a pénzügyi lehetőségek függvényében biztosította a rendelők, rendelőegységek működésének feltételeit és ezzel hozzájárult az intézmény által ellátott egészségügyi feladatok eredményes és elvárt színvonalú teljesítéséhez, másrészt a GESZ létrehozásával megnövekedett feladatait teljesítve biztosítani tudta a gazdálkodási feladatok ellátásával hozzá tartozó öt intézmény folyamatos működőképességének fenntartását, a kiegyensúlyozott működését és ezzel ha közvetve is, de részt tudott vállalni a kulturális intézmények szakmai programjainak sikeres lebonyolításában.

Szombathely, 2024. március 12.

